

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Uuden edellä

Isä, mitä sinulle kuuluu? - Kyselytutkimus isien jaksamisesta

De Arruda Camara, Caio

Murto, Kirsi

2013 Otaniemi

Laurea-ammattikorkeakoulu
Otaniemi

Isä, mitä sinulle kuuluu? - Kyselytutkimus isien jaksamisesta

De Arruda Camara, Caio
Murto, Kirsi
Hoitotyön koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Marraskuu, 2013

De Arruda Camara, Caio ja Murto, Kirsi

Isä, mitä sinulle kuuluu? - Kyselytutkimus isien jaksamisesta

Vuosi	2013	Sivumäärä	71
-------	------	-----------	----

Tämä opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piirin kanssa. Opinnäytetyön tarkoituksena oli kerätä tietoa kvantitatiivisella tutkimusmenetelmällä isien tämän hetkisestä hyvinvoinnista, jaksamisesta sekä tuen tarpeesta. Mannerheimin Lastensuojeluliitto toteutti vuonna 2008 ”Mitä kuuluu isä?” -kyselyn. Nyt opinnäytetyön tavoitteena oli tuottaa vertailevaa tietoa, oliko isien hyvinvoinnissa tapahtunut muutosta viiden vuoden aikana.

Tutkimusmuotona käytettiin kyselylomaketta ja kysely toteutettiin www-kyselynä 28.3-11.4.2013. Kyselylomake sisälsi suljettuja kysymyksiä, mielipideväittämiä sekä yhden avoimen kysymyksen kehitysehdotuksia varten. Tulokset analysoitiin käyttämällä SPSS- ja Excel-tilasto-ohjelmaa. Kyselyyn vastasi 75 isää.

Yleisesti ottaen isät kokivat jaksavansa vanhempina erittäin hyvin. Suurin osa isistä piti keskustelua omasta jaksamisesta tärkeänä. Isien oma perhe nousi merkittävimmäksi tekijäksi, kun puhutaan jaksamisen tuesta. Tutkimuksessa tuli esille, että parantamisen varaa isien tukemisessa olisi neuvoloilla, synnytysairaaloilla sekä perhevalmennuksessa.

Isät pystyivät vaikuttamaan omaan jaksamiseensa erityisesti vaikuttamalla ruokavalioon, fyysiseen kuntoon, liikuntaan ja isä-lapsisuhteeseen. Vähiten pystyttiin vaikuttamaan uneen, omaan aikaan, harrastuksiin ja stressiin. Samat tekijät toimivat myös tärkeinä voimavaratekijöinä. Tekijät, jotka tukivat isien voimavaroja, olivat puoliso, perhe, lähisuku ja ystävät. Taloudellisella ja sosiaalisella tuella oli merkitystä isyyden tukemisessa, kuten isyysvapaan, vanhempainvapaan ja hoitovapaan mahdollisuudella.

Isät osallistuivat aktiivisimmin Mannerheimin Lastensuojeluliiton, seurakunnan ja kunnan tarjoamaan isä-lapsi-toimintaan. Isät kokivat isä-lapsi-toiminnan tukeneen miehenä ja vanhempana jaksamisessa, parisuhteessa, oman asuinalueen tuntemuksessa ja lapsen kanssa enemmän vietetyssä ajassa. Noin 40 prosentilla vastanneilla ei ollut kokemusta isä-lapsi-toiminnasta.

Tulosten pohjalta saatiin esille kehitysehdotuksia isä-lapsi-toimintaan avointa kysymystä käyttäen. Kehitysehdotuksia ei analysoitu, vaan ne tuotiin ainoastaan esille työelämän edustajalle. Opinnäytetyön tutkimustuloksia ei voida pitää vertailukelpoisina vuonna 2008 tehdyn kyselyn kanssa, koska kyselymme oli Uudenmaan alueelle suunnattu ja aikaisempi tutkimus oli maanlaajuinen.

Asiasanat: Alle 18-vuotias lapsi, isä, voimavara, jaksaminen, tuki

De Arruda Camara, Caio and Murto, Kirsi

Father, how are you? - A survey on fathers' well-being

Year	2013	Pages	71
------	------	-------	----

This thesis was carried out in co-operation with the Mannerheim League for Child Welfare in Uusimaa area. The main focus of this thesis was to collect information about fathers' well-being currently and their need for support by using quantitative methods. In 2008, the Mannerheim League for Child Welfare carried out a questionnaire "How are you Father?". The objective of this thesis is to provide comparable information about the aspects that had changed in fathers' well-being during the last five years.

Our thesis was carried out as a quantitative study. We analyzed information provided in questionnaires. The survey was conducted in the Internet during 28 March - 11 April 2013. The questionnaire included closed questions, opinion claims and one open question concerning the developing of the father-child activities. The results were analyzed by using SPSS and Excel programs. 75 fathers responded to the questionnaire.

Generally, the fathers seem to feel well as parents. Most of the fathers think that discussion about their own well-being is important. The fathers' own family was the most important factor in supporting well-being. In this study, the fathers thought that support from maternity and child health clinics, maternity hospital and family training should be improved.

It seems that fathers can influence their own well-being especially by paying attention to nutrition, physical condition, exercise and the father-child relationship. According to this study, the fathers thought that they were less able to change their amount of sleep, having time on their own, hobbies and stress. The same factors seem to be important as resources of well-being. The partner, family and friends supported the fathers' well-being. Economic and social support, such as paternal leave, parental leave and the possibility of home care leave were also important factors in supporting fatherhood.

The most of the fathers were active in joining the Father-child activities provided by the Mannerheim League for Child Welfare, parishes and municipalities. The fathers thought that Father-child activities supported their fatherhood and parental well-being as well as affected positively their relationships, widened their knowledge about their housing area and improved the time spent with their children. About 40 percent of the respondents did not have experience about Father-child activities.

Based on the answers to the open questions, some suggestions were introduced for representative of the working life on how to develop Father-child activities in the future. The results of our study cannot be regarded as fully comparable with the results of the survey in 2008 because of the different size of the sample. The 2008 survey was nationwide, this study concentrated on Uusimaa area.

Keywords: A child under 18 years of age, father, resource, endurance, support

Sisällys

1	Johdanto	6
2	Opinnäytetyön taustaa	7
3	Teoreettinen tausta	8
3.1	Isä ja isyys	8
3.2	Alle 18-vuotias lapsi	8
3.3	Voimavarat	10
3.4	Jaksaminen	11
3.5	Tuki	13
4	Aikaisempia tutkimuksia aiheesta	14
4.1	Isän ja lapsen yhteinen arki	14
4.2	Perheen ja isän voimavarat	15
4.3	Isien jaksaminen	16
4.4	Isien tuki	17
5	Opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymykset	19
6	Opinnäytetyön toteutus	20
6.1	Aineiston keruumenetelmä ja prosessi	20
6.2	Aineiston analyysi	22
7	Opinnäytetyön tulokset	23
7.1	Taustatiedot	23
7.2	Isien jaksaminen vanhempina	25
7.3	Isän voimavaroja tukevat tekijät	31
7.4	Isä-lapsi-toiminnan antama tuki isän arjessa jaksamiseen	35
7.5	Kehitysehdotukset isä-lapsi-toimintaan	38
8	Tutkimustuloksien vertailua aikaisempaan tutkimukseen	40
8.1	Taustatiedot	40
8.2	Vanhempana jaksaminen	41
8.3	Isien tuen tarve	41
8.4	Vanhemmuudesta keskustelu	42
8.5	Isä-lapsi-toiminta	42
9	Pohdinta	44
9.1	Tulosten tarkastelu	44
9.2	Opinnäytetyön eettisyys	45
9.3	Opinnäytetyön luotettavuus	45
9.4	Opinnäytetyön hyödynnettävyys ja jatkotutkimusehdotukset	47
	Lähteet	49
	Liitteet	52

1 Johdanto

Mannerheimin Lastensuojeluliiton (MLL) tehtävä kansalaisjärjestönä on edistää lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä sekä lapsiperheiden hyvinvointia muun muassa tarjoamalla vertaistukea ja osallistumismahdollisuuksia eri toiminnoilla (MLL 2013a). MLL tarjoaa muun muassa isä-lapsi-toimintaa, jonka tarkoituksena on tukea vanhemmuutta ja vahvistaa isien ja lasten välistä suhdetta (Mannerheimin Lastensuojeluliiton Varsinais-Suomen piiri 2013c, 8).

Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piirin kanssa. Opinnäytetyön tekohetkellä Mannerheimin Lastensuojeluliitossa on ollut meneillään MLL:n Varsinais-Suomen piirin toteuttama Isä-hanke, jonka tuotoksia hyödynnetään myös MLL:n Uudenmaan piirin isä-lapsi-toiminnassa. Isä-hankkeen tavoitteena on tukea tasavertaista vanhemmuutta sekä isän roolia kasvattajana ja parisuhteen toisena osapuolena (Mannerheimin Lastensuojeluliiton Varsinais-Suomen piiri 2013c, 2). Naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain (609/86) 7§:ssä kielletään syrjintä sukupuolen perusteella (Finlex 2013c). Isä-hanketta on tarvittu, kun julkiset palvelut, kuten neuvolat, ovat isien mielestä kehittyneet palvelemaan enemmän äitejä. Isyys on koettu haastavaksi erityisesti liitettyä työelämän haasteisiin. Isä-hankkeen painoalueet ovat olleet isä-lapsi-toiminnan ja isien vertaistuen kehittäminen ja tukeminen, isän kohtaaminen ammattityössä sekä varusmiesten hyvinvoinnin tukeminen ja vahvistaminen. (Mannerheimin Lastensuojeluliiton Varsinais-Suomen piiri 2013c, 2.) Mielestämme Isä-hanke tukee KASTE-ohjelman suosituksia näiltä osin: lapsiperheiden palveluiden, vanhemmuuden- ja varhaisiän palveluiden kehittäminen (STM 2012, 22 - 23). Isä-hankkeen ammattihenkilöt tekevät tiivistä yhteistyötä järjestö-, yhdistys- ja julkisen sektorin kumppaneiden kanssa. Hankkeen tavoitteena on luoda uusia toimivia työkaluja ammattilaisten käyttöön isien kohtaamisessa (Mannerheimin Lastensuojeluliiton Varsinais-Suomen piiri 2013b).

Mannerheimin Lastensuojeluliitto toteutti ”Mitä kuuluu isä?” -kyselyn vuonna 2008, jonka tarkoituksena oli saada tietoa suoraan isiltä: millainen toiminta heitä kiinnostaa ja millä tavoin he haluavat viettää aikaa lastensa kanssa (Säkäjärvä 2008, 1). Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää isien tämän hetkinen hyvinvointi, jaksaminen vanhempana ja tuen tarve. Työllä haettiin vastauksia kysymyksiin: miten isien voimavaroja voitaisiin tukea ja miten isä-lapsi-toiminta on tukenut isien jaksamista. Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli tuottaa vertailevaa tietoa vuonna 2008 tehtyyn ”Mitä kuuluu isä?” -kyselyyn ja selvittää, oliko isien hyvinvoinnissa tapahtunut muutosta viiden vuoden aikana. Tulosten pohjalta tuotiin esille kehitysehdotuksia isä-lapsi-toimintaan.

2 Opinnäytetyön taustaa

Opinnäytetyötä toteutettiin yhdessä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piirin kanssa. Tavoitteena opinnäytetyössä oli, että opiskelija kehittää ja soveltaa tietoja ja taitoja ammattiopintoihin liittyvissä käytännönasioissa asiantuntijatehtävissä, joka mittaa teorian soveltamista käytäntöön (Heikkilä 2008, 24). Tämän johdosta opinnäytetyön tekijät valitsivat Mannerheimin Lastensuojeluliitossa opinnäytetyön tekohetkellä meneillään olleeseen Isä-hankkeeseen liittyvän opinnäytetyöaiheen. Isä-hanketta toteutettiin MLL:n Varsinais-Suomen piirissä.

Mannerheimin Lastensuojeluliiton toimintamuodot ja tuki isän elinkaareissa on jaettu viiteen osaan: ”valmistautuminen isyyteen, odotusaika, vauvan isänä, leikki- ja kouluikäisen isänä ja murrosikäisen isänä”. Osassa ”Valmistautuminen isyyteen” MLL kertoo toiminnastaan, vapaaehtoistyöstä sekä varusmiesten parisuhde- ja isyysohjelmasta. ”Odotusaika”-kohdassa MLL kertoo perhevalmennuksesta isän näkökulmasta, neuvolan kehittymisestä isyyden näkökulmasta, parisuhteesta tasavertaiseen vanhemmuuteen ja antaa materiaaleja vanhemmuuden tukemiseksi lapsen eri ikäkausina. (Mannerheimin Lastensuojeluliiton Varsinais-Suomen piiri 2013a.)

”Vauvan isänä” -osiossa MLL tarjoaa yhteiskunnallista keskustelua isyyden ylläpitämisestä ja perhevapaiden käytöstä. Lisäksi he tarjoavat perhekahvila- ja vertaisryhmätoimintaa sekä auttavat neuvolatyötä kehittämään toimintaansa ja antavat materiaaleja vanhemmuuden tukemiseksi. ”Leikki- ja kouluikäisen isänä” -osiossa MLL tarjoaa vertaisryhmätoimintaa, isälapsikerhoja ja isien toiminnallisia kursseja. Näitä tehdään yhteistyössä päivähoidon ja koulun kanssa. MLL tarjoaa vanhemmille vanhempainpuhelinta, vanhempainnettiä sekä materiaalia vanhemmuuden tukemiseksi. Murrosikäisen isänä -osiossa MLL tarjoaa isien vertaisryhmiä, yhteistyömahdollisuuksia koulujen kanssa, vanhempainiltoja, vanhempainpuhelinta ja -nettiä sekä materiaaleja vanhemmille. (Mannerheimin Lastensuojeluliiton Varsinais-Suomen piiri 2013a.)

Mannerheimin Lastensuojeluliiton isä-lapsi-toiminnan tarkoituksena on luoda isille ja heidän alle kouluikäisille lapsilleen mahdollisuuksia kivaan yhdessäoloon ja tekemiseen oman asuinalueen lähellä. Toiminnassa kuunnellaan isien ja lasten toiveita ja niitä pyritään toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan. Toiminnassa isät ja lapset voivat musisoida, kokata, tehdä puutöitä, paistaa makkaraa, retkeillä, leikkiä, pelailla, jutella tai olla vaan. ”Tehdään mahdollistamista asioista mahdollisia”. (Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piiri 2012.)

3 Teoreettinen tausta

3.1 Isä ja isyys

Isiä on erilaisia. Isät voivat olla joko biologisia, juridisia, sosiaalisia tai psykologisia. Biologinen isä on se, joka on siittänyt lapsen. Myös keinohedelmöityksellä voi syntyä biologinen isyys. Juridiseksi isäksi pääsee kolmella vaihtoehdolla: tunnustamalla lastenvalvojan vastaanotolla isyyden, jonka käräjäoikeus vahvistaa; adoptoimalla tai eläen avioliitossa oletettuna isänä. Sosiaalinen isä on se, joka jakaa arjen lapsen kanssa hoivaamalla, huolehtimalla ja antamalla aikaa lapselle, ja jonka lapsi mieltää isäkseen. Psykologisella isällä on lapsen kanssa tunnepohjainen, kiintymykseen perustuva kokonaisvaltainen suhde. Tähän muun muuassa kuuluu miehen kokema isyyden tunne, kokemukset lapsen odotuksesta, synnytyksestä sekä lapsen huolenpidosta, hoivasta ja vastuullisuudesta. (Mesiäislehto-Soukka 2005, 21 - 22; Raittila & Sutinen 2008, 29 - 30.)

Isänä oleminen auttaa miehiä tottelemaan lakeja, olemaan kunnon kansalaisia ja ottamaan muiden tarpeet huomioon sekä sitoutumaan vanhemmuuteen. Isyys auttaa miestä toimimaan lapsen parhaaksi, tarjoamalla lapselle muun muuassa fyysistä suojaa. Isä auttaa lapsen kehityksessä, esimerkiksi lapsen identiteetin, persoonallisuuden ja kompetenssin kehityksessä sekä siirtää omia arvojaan ja kulttuuriaan lapselle. (Sinkkonen 1998, 21; Viljamaa 2003, 22.)

Miehen riittävä osallistuminen lapsen elämään ja kasvatukseen ehkäisee tehokkaasti lapsen tuhoavaa väkivaltaisuutta ja vaikeita käytöshäiriöitä lapsen kehittyessä (Sinkkonen 1998, 35). Isät saattavat sekoittaa aviomiehen ja isän roolin keskenään. Kuitenkin isän roolia ei ole yhtä selkeästi määritelty lapsen kehityksessä kuin äidin. (Rauhala 2008, 3.)

3.2 Alle 18-vuotias lapsi

Lapsella tarkoitetaan aikuisen jälkeläistä. Lapsen ollessa nuoruusikäinen tai aikuinen, hän on silti vanhempansa lapsi. (Solantaus & Paavonen 2009, 1839.) Näemme lapsen arvokkaana yksilönä (Kinnunen 2005, 17). Lastensuojelulaissa (417/2007) pykälässä 6, lapsena pidetään alle 18-vuotiasta (Finlex 2013d). Lain 361/1983 mukaan, lapselle on turvattava tasapainoinen kehitys ja hyvinvointi yksilöllisten tarpeiden ja toivomusten mukaisesti. Lapselle tulee turvata myönteiset sekä läheiset ihmissuhteet varsinkin lapsen ja vanhempiensa välille. Lapselle hyvä hoito ja kasvatusta sekä lapsen ikään ja kehitystasoon nähden tarpeellinen valvonta ja huolenpito tulee turvata. (Finlex 2013b.)

Lapsella on oikeus riittävään elatukseen lain 704/1975 mukaan, jossa vanhemmat vastaavat jälkeläisen elatuksesta kykynsä mukaan. Lapsen elatus käsittää lapsen kehitystason mukaisten

aineellisten sekä henkisten tarpeiden tyydyttämisen, lapsen tarvitseman hoidon ja koulutuksen, ja siitä aiheutuvat kustannukset. Lapsen oikeus saada vanhemmilta elatusta päättyy, kun lapsi täyttää 18 vuotta. (Finlex 2013a.)

Vauvan syntyessä, lapsen tehtävänä on vain olla. Lapsi alkaa kiinnittyä häntä hoitavaan ihmiseen ja pyrkii ylläpitämään läheisyyttä. Lapsi hakee kontaktia hoitavaan ihmiseen uhan edessä. Lapsi ottaa kontaktia muun muuassa itkulla, hymyilemällä, imemällä, ääntelyllä, jокелtelulla, seuraamisella, syliin pyrkimisellä ja/tai kiinni takertumisella. Lapsi oppii luottamaan, kun hänen tarpeisiin vastataan nopeasti. Tilanteet, jossa lapsen tarpeisiin ei vastata säännöllisesti, aiheuttaa lapselle turvattomuutta. (Kinnunen 2005, 35 - 37.)

Ensimmäisen ikävuoden aikana lapsen turvallisuuden ja luottamuksen tunne kehittyvät. Lapsi tarvitsee läsnä olevaa vanhempaa kerätäkseen voimia turvalliseen irtautumiseen. Lapsen alkaessa kiinnostua ympäristöstään, hän haluaa itsenäisesti tutkia asioita ja voi jopa viihtyä pitkiä aikoja itsekseen. Lapsi käy välillä tarkistamassa, että joku vanhemmistaan on läsnä. Lapsen kehitykselle ja hyvinvoinnille on tärkeitä, että lapsen vanhemmat osallistuvat hänen arkeensa ja kuuntelevat hänen kokemuksiaan sekä antavat turvallisuutta ja huolenpitoa. (Kuusisto & Niemelä 2005, 17 - 44.)

Toisella ja kolmannella ikävuodella lapsi on sisäisen varttumisen, vastuuseen kasvamisen ja tottelemaan oppimisen herkkyyksikaudella. Sisäisen varttumisen vaiheessa lapsella on halu tehdä lisäksi uusia asioita itse, kuten syömään itsenäisesti. Lapsi oppii nopeasti, jos hänelle annetaan tilaa uuden oppimiselle. Vastuuseen kasvamisessa, huolehtimisen ensimmäiset kokemukset tehdään yhdessä vanhemman kanssa, kuten vaatteiden laitto naulakkoon. Pian lapsi pystyy tekemään itse samat asiat, kun häntä kehoitetaan. Seurausten kautta lapsi oppii vastuullisuutta ja niiden kautta lapselle muotoutuu käsitys hyvästä ja pahasta, toivotusta ja ei-toivotusta. Tottelemaan oppimisessa lapsi ei tahdo tehdä mitä vanhemmat pyytää, jolloin vanhemman tehtävä on auttaa lasta hallitsemaan tahtonsa eli tottelemaan. Käskyn kuuleminen ja sen totteleminen vaatii lapselta yleensä mukavuuden luopumista ja ponnisteluja. (Kinnunen 2005, 47 - 82.)

Leikki-ikä on lapsen työn tekemisen herkkyyksikausi. Lapsi haluaa tuolloin tehdä oikeita ja hyödyllisiä töitä, kuten vanhempansa tekevät esimerkiksi pyykkien lajittelua. Hän haluaa nähdä tekemänsä työn tuloksen. Lapsen leikkiessä hänen kielelliset taidot vahvistuvat, hän käyttää älyllisyyttään ja opettelee ongelmanratkaisua. Lapsi käyttää leikeissään mielikuvitusta, ja sen avulla onnistuvat päättely, suunnittelu ja johtopäätösten tekeminen. Roolileikeissä lapsi eläytyy tunteisiin ja harjoittelee elämän pelisääntöjä. (Kinnunen 2005, 67 - 80.)

Ennen kouluikää lapsi on opetellut kantamaan vastuuta itseensä liittyvissä asioissa. Koulun alkaessa koulusta tulee hänelle uusi vastuualue. Seitsemän vuotiaana lapsi elää herkkyyysvaihetta, jossa hän haluaa olla hyvä tyttö/poika ja tekee niin kuin opettaja sanoo. Hän huolehtii koulun mukana tulleista tehtävistä. Vastuulliseksi kasvu koulussa tapahtuu yritysten ja erehdysten kautta. Unohdukset aiheuttavat lapselle mielipahaa. (Kinnunen 2005, 82 - 83.)

Keskimäärin tytöillä murrosikä alkaa 9 - 12 vuoden iässä, pojilla pari vuotta myöhemmin. Murrosiässä lapsi kamppailee lapsuuden ja nuoruuden välissä; välillä hän haluaa olla pieni ja olla sylissä, välillä hän haluaa olla itsenäinen ja nuori. Lapsen elämän keskipiste voi huomaamatta siirtyä kodin ulkopuolelle, kavereihin ja harrastuksiin varhaisessa iässä, esimerkiksi alakouluikäisenä. Välttämättä varhaisessa vaiheessa lapsi ei ole valmis irtaantumaan kodin ulkopuolelle, jolloin jotain lapsen kasvussa voi jäädä kesken. Vanhempien tulisi tässä vaiheessa niin sanotusti jarrutella lapsen intoa siirtyä nuorten maailmaan ja ikäkaudelleen kuulumattomien asioiden pariin. (MLL 2013b.)

Nopein ja laaja-alaisin kehitys lapsen elämässä on 12 - 15 vuoden iässä. Lapsen keho muuttuu aikuisen mittoihin, seksuaalisuus voimistuu, tunne-elämä kuohuu, persoonallisuus muuttuu ja suhde erityisesti vanhempiin muuttuu merkittävästi. Nuori alkaa irrottautua vanhemmistaan, jossa lapsi alkaa itsenäistyä. Tähän aikaan nuoren ja vanhempien välillä eniten syntyy ristiriitoja. Kaverisuhteissa murrosikäinen oppii ihmissuhdetaitoja, esimerkiksi muiden huomioimista, luottamusta, antamista ja saamista, josta tulee pohja myöhemmille parisuhteille. (MLL 2013c.)

Nuoren ollessa 15 - 18 vuoden ikäinen, pahimmat murrosikään kuuluvat tunnemyrskyt ovat yleensä laantuneet. Nuori etsii nyt omaa identiteettiään ja samalla uudenlaista suhdettaan vanhempiinsa, samalla totutellen muuttuneeseen olemukseensa. Nuori tarvitsee vanhempiensa tukea ja aikaa, mutta myös tilaa itsenäistymiseen. Nuori tarvitsee myös vanhempien vastuuta rajata esimerkiksi kotiintuloaikoja, sekä kannustusta nuoren vartalon muutoksen hyväksymisessä. Seksuaalisuuden mielenkiinto lisääntyy tässä vaiheessa elämää, vaikka nuori ei osoittaisi siihen kiinnostusta. Vanhempien on kuitenkin hyvä kertoa, ettei mihinkään ole kiire. (MLL 2013d.)

3.3 Voimavarat

Yksilön voimavaroihin vaikuttavat perhe, yhteisö ja yhteiskunta. Yksilön voimavaroja voidaan katsoa olevan ne tekijät, jotka auttavat häntä selviämään haitallisista kuormitustekijöistä. Yksilöiden ja perheiden voimavaroihin liittyvät sosiodemografiset tekijät, taloudellinen tilanne, sosiaaliset suhteet, terveydentila, parisuhde, lastenhoito ja vanhemmuus sekä ajankäyttö. (Löthman-Kilpeläinen 2001, 13.) Esimerkiksi Terveystieteiden ja hyvinvoinninlaitoksen lastenneuvo-

lan käsikirjasta yksilön ja perheiden voimavaroihin luetaan kuuluvan seuraavat tekijät: terveys ja elämäntavat, omat lapsuuden aikaiset kokemukset, parisuhde, vanhemmaksi kasvu ja vanhemmuus, sosiaalinen tuki, taloudellinen tilanne, työ ja asuminen. (THL 2013a.)

Voimavarat jaetaan yleisesti sisäisiin ja ulkoisiin tekijöihin, kun pohditaan yksilön tai lapsiperheiden voimavaroja. Sisäisillä voimavaratekijöillä tarkoitetaan ihmisen henkilökohtaisia arvoja, uskomuksia, päämääriä ja kokemuksia. Muita sisäisiä tekijöitä voivat olla muun muassa persoonalliset, fyysiset, emotionaaliset, kognitiiviset ja sosiaaliset tekijät. Ulkoisilla tekijöillä puolestaan tarkoitetaan tekijöitä, jotka tulevat ihmisen itsensä ulkopuolelta, jotka näin vaikuttavat häneen, kuten ympäristö, perhe, yhteisö ja kulttuuri. (Löthman-Kilpeläinen 2001, 13.)

Yksilön tai perheen voimavaroja kuormittavia tekijöitä voivat olla esimerkiksi perheen jäsenten fyysiset, psyykkiset ja sosiaaliset puutteet. Näitä voivat olla esimerkiksi todettu sairaus, huono terveys, heikko taloudellinen tilanne, kuten työttömyys, jokapäiväiset ristiriidat, lasten suuri lukumäärä, alhainen koulutustaso, heikko turvallisuuden tunne, perheen ahdistus ja laiminlyönnit. (Löthman-Kilpeläinen 2001, 17.)

Voimavarojen vahvistamiseen liitetään usein käsite *empowerment*, jolla tarkoitetaan näkemystä, jonka mukaan ihmisen vaikutusmahdollisuuksia pyritään kasvattamaan siten, että oman elämän hallinta kasvaa (Allen & Thomas 2000, 35). Voimavarojen vahvistamista voidaan katsoa prosessina, jossa autetaan ihmistä hallitsemaan omia voimavaroja, esimerkiksi terveyttänsä, jolloin puhutaan yhteistyöprosessista. Yhteistyöprosessilla tarkoitetaan interventiota, jolla pyritään tunnistamaan ihmisen kyvyt ratkaista omat ongelmansa ja saada tarvittavat ”työkalut” käyttöön. Näin ollen onnistuneen voimavarojen vahvistamisprosessin tuloksena on yksilön hyvinvointi, joka vaikuttaa suoraan ympäristöön eli tässä tapauksessa myös perheen hyvinvointiin, sillä hallinta omaan elämään kasvaa. (Löthman-Kilpeläinen 2001, 20 - 21.)

3.4 Jaksaminen

Vartiovaara (2000, 197 - 199) vertaa ihmisen jaksamista energiasäiliötarkkailuun. Ajatuksena on, että ihmisellä on ikään kuin bensatankki, jonka säiliö on alussa täynnä, mutta se kuluu niin kuin bensatankkikin. Kun se kuluu tarpeeksi, on sitä tankattava uudelleen täyteen, jotta polttoainetta riittäisi tulevaan. Tätä ajatusta voidaan pitää ennaltaehkäisevänä tekijänä välttääksemme jaksamisen vastakohtaa eli uupumusta. Säiliö on täytettävä asioilla, mistä itse kukin pitää. Vartiovaara nostaa esiin tiettyjä tekijöitä, jotka antavat voimaa jaksamiselle. Nämä tekijät ovat oman itsensä jaksamisen rajan tunnistaminen, ystävät ja tukiverkosto, kommunikointi, harrastukset, suorittamisen pakosta kieltäytyminen ja pirteä mieli. Huomioitavana tekijänä on myös ihmisen terveyskäyttäytyminen. Epäterveellinen ravinto, alkoholin-

ja päihteiden käyttö, tupakointi, vähäinen liikunta, liian vähäinen lepo ja stressaavan elämäntavan ylläpitäminen edistävät ihmisen huonoa jaksamista ja hyvinvointia.

Kuten edellä on mainittu, jaksamiseen vaikuttavat monet tekijät. Vartiovaara (2000, 17 - 40) toteaa, että jokainen ihminen jaksaa vain tietyn määrän rasitteita. Jaksamisen raja on häilyvä eikä sitä voida täysin määrittää, sillä se on myös niin yksilöllistä. Jaksamisvaikeuden piirteitä ovat jatkuva kiireen tunne, ajan loppumisen tunne, kireys, jatkuva huoli työ- ja kotiasioista sekä kokonaisvaltainen väsymyksen tila. Väsähtäneen ihmisen paha olo tulee hiipien, yksi oire seuraa toista. Oireina voivat olla esimerkiksi väsymys, ärtyneisyys, masentuneisuus tai jatkuvat pienet sairaudet. Pitkittyessään oireet voivat vaikuttaa ihmisen autonomisen hermoston säätelyjärjestelmään, ja ihmiselle voi ilmaantua esimerkiksi sydämen rytmihäiriötä tai hengitysvaikeuksia. Ihmisen elimistö toimii kokonaisvaltaisesti, joten terveyden horjuminen voi aiheuttaa paljon huolia, ahdistusta ja johtaa lopullisesti uupumuksen tilaan. Uupunut ihminen voi tuntea, että ei jaksa suoriutua normaaleista arkiasioista, kuten työ- ja kotivelvoitteista ja näin ollen työnlaatu tai kotivelvoitteet kärsivät tai jäävät tekemättömiksi. Voiman tunne tuntuu loppuvan, jolloin oman perheen ihmissuhteet muuttuvat. Jaksamattomuudesta kärsivällä ihmisellä saattaa ollakin jatkuva paha olo, joka voi pahimmillaan johtaa itsemurhan ajatteluun.

Ihmisen onkin tärkeätä tarkkailla omaa jaksamisen tasoa. Jos huomaa jaksamisen tason laskevan niin paljon, on ihmisen kyettävä täyttämään omat jaksamisen rajat jollain tavalla. Ihminen ei saa laiminlyödä omia sisäisiä tarpeitansa, sillä juuri nämä tarpeet antavat voimaa jaksaa paremmin. (Vartiovaara 2000, 199.) Rauhalan (2005, 32 - 33) mukaan ihminen on olento, joka tulisi käsittää kokonaisvaltaisesti, joten ihmiseen vaikuttavat ns. tajunnallisuus (psyykkis-henkinen olemassaolo, esimerkiksi mieli), kehollisuus (olemassaolo orgaanisena tapahtumisena, esimerkiksi sairaus) ja situationaalisuus (olemassaolo suhteina todellisuuteen, esimerkiksi elämäntilanne). Ihmisen jaksamista tulisi huomioida siis kokonaisvaltaisesti.

Haarala, Honkanen & Mellin (2008, 278) on listannut lukuisia tekijöitä, jotka vaikuttavat suoraan lapsiperheen kuormittavuuteen ja näin ollen jaksamiseen. Lapsiperheitä kuormittavia tekijöitä ovat olleet väsymys tai uupumus, terveydentila ja sairaus, riittämätön puolisoien yhteinen aika, taloudellinen tilanne, työ, virkistäytymisajan puute, huoli tulevast, raskaus tai synnytys, työttömyys tai sen uhka, perheen yhteisen ajan puute, ylikuormitus arkipäivän asioissa ja tyytymättömyys sukupuolielämään.

Parisuhteen eteen kannattaakin tehdä työtä, sillä sen on osoitettu tuovan tukea vanhemmuuteen ja vaikuttavan suoraan perheen hyvinvointiin. Perhemallit ovat muuttuneet entisajoista, joissa oli selkeä sisäinen työnjako, selkeät roolit isille ja äideille. Nykyajan muutosten, esimerkiksi isä ei ole ainoa elättäjä perheessä tai kotityöt eivät kuulu ainoastaan äideille, kautta

perheistä on tullut entistä tasa-arvoisempia, mikä mahdollistaa näin parempaa tukea jaksamiseen ja parempaa vanhemmuutta. Työkuorman ei tarvitse enää olla vain toisen vanhemman varassa, mikä toisaalta auttaa perheitä kuormittavuuden vähenemisessä. Perheen sisäisellä tasa-arvolla ja työnjaolla voimme ajatella olevan suoraa vaikutusta vanhempien jaksamiseen ja vuorovaikutukseen lapsen kanssa. Vanhempien jaksaminen näyttää vaikuttavan vanhempien ja lasten väliseen toimintaan. Perheen ulkoiset tekijät, kuten työpaineet ovatkin vaikuttaneet vanhempien osallistumiseen lastensa elämään. Kuormittavuus on vaikuttanut siihen, kuinka paljon isät jaksavat olla läsnä nuorten elämässä mukana. (Salmela-Aro & Nurmi 2002, 84 - 85; Rönkkö & Kinnunen 2002, 56 - 57.)

Jaksaminen näyttää siis olevan rajallista ja jaksamista on saatava ”täyttää” erilaisilla tarpeilla. Ihmiset ovat ikään kuin tankattavia autoja elämän bensa-aseilla. Tarpeet ovat asioita, joista ihminen saa mielihyvää ja jaksamisen aihetta. Se, mitä iloa tai voimaa jokin asia tuottaa tietylle ihmiselle, on hyvin henkilökohtaista, sillä ihmiset ovat erilaisia. Kaikilla on omat keinonsa mielihalun tyydyttämiselle. Tärkeätä on tunnistaa ongelma ja toimia sen ehkäisemiseksi. (Vartiovaara 2000, 200.)

Vartiovaara (2000, 230) kirjoittaa kirjan lopussa, että eläminen kuluttaa, mutta myös synnyttää energiaa. Joskus ihminen jaksaa paremmin, joskus taas ei. Siksi ihmisen on joskus hyvä pysähtyä miettimään omaa jaksamistaan ja arvioimaan omia voimavarojaan, jotta mahdollisiin haittatekijöihin voitaisiin puuttua ajoissa. Näin toimien ihminen ja hänen mielensä voivat paremmin ja kykenevät nauttimaan enemmän elämästä.

3.5 Tuki

Perheen ulkoinen voimavara on sosiaalinen tuki (Löthman-Kilpeläinen 2001, 13). Sosiaalinen tuki on määritelty ihmisten väliseksi vuorovaikutukseksi, jossa he antavat ja saavat emotionaalista, tiedollista, arvioivaa ja/tai käytännön tukea (Märijärvi 2006, 10). Emotionaalinen tuki sisältää empatiaa, luottamusta, rakkautta ja kuuntelemista. Tiedollista tukea ovat tietojen, ohjeiden ja neuvojen antamista. Tiedolliseen tukeen kuuluu myös henkilökohtaisissa ja ympäristöön liittyvissä ongelmien ratkaisemisessa tukeminen. Arvioiva tuki antaa henkilön itsearviointia varten tarvittavaa tietotukea. Käytännön tuki sisältää auttamista palveluilla, rahalla ja/tai tavaroilla. (Löthman-Kilpeläinen 2001, 25; Viljamaa 2003, 25.)

Sosiaalinen tuki edistää vanhempia suoriutumaan vanhemmuuden tehtävistä sekä vähentää stressiä. Sosiaalinen tuki vaikuttaa ensinnäkin stressitilanteiden määrään perheessä, esimerkiksi lastenhoitoavulla ja/tai arkielämää lievittämällä taloudellisella avulla. Toiseksi se toimii puskurina stressaavissa tilanteissa ja vaikeissa tilanteissa auttaa säilyttämään tyydyttävät hoi-

to- ja kasvatuskäytännöt. Myös tuki auttaa vanhempia rakentamaan aktiivisempia keinoja selviytymään erilaisista tilanteista. (Viljamaa 2003, 18 - 27.)

Sosiaalista tukea antavat viralliset palvelut kuten neuvolat ja tiedotusvälineet sekä epäviralliset tukiverkostot kuten perhe, suku, ystävät ja naapurit. Tutkimusten mukaan omaiset, perhe ja suku on koettu tärkeimpinä sosiaalisen tuenantajina. Perheen sisäisenä sosiaalisena tukena on hyvin toimiva parisuhde, jossa on myös mukana emotionaalinen ja instrumentaalinen tuki. Sosiaalista tukea tuottavat erilaiset järjestöt, seurakunnat sekä julkinen sosiaali- ja terveydenhuolto vapaaehtoistoiminnalla kuten vertaisryhmillä. Valtio ja kunnat tukevat perheitä perhe-etuuksilla, kuten vanhempainrahalla, lapsilisällä, äitiyspakkauksella, kotihoidon tuella ja yksityishoidon tuella. Myös on erityishoitorahamahdollisuus sairaan lapsen vanhemmille ja vammaisen lapsen hoitotukeen. Julkiset peruspalvelut ovat muun muassa lasten päivähoido, neuvolapalvelut, kotipalvelut ja kirjasto. Neuvolan tehtävä on tukea vanhemmuutta, antaa kasvatustietoisuutta sekä auttaa vanhempia pohtimaan vanhemmuutta. Neuvolan toimintamuotoja ovat vastaanotot, kotikäynnit sekä perhevalmennukset. Perhevalmennuksen tehtävänä on tukea vanhempia vanhemmuuteen valmistautumisessa ja synnytyksen onnistumisessa. (Märijärvi 2006, 14 - 17; STM 2008, 24; Viljamaa 2003, 10 - 38.)

Tuen tarve riippuu siitä, miten paljon voimavaroja antavien määrä on suhteessa kuormittaviin tekijöihin. Tärkeää on tiedostaa omat voimavarat, jotta tuen avulla voidaan voimavaroja vahvistaa hyvinvointia edistävästi. Lisäksi on tärkeää, että vanhemmat ovat kykeneväisiä vastaanottamaan tukea. (THL 2013b; Viljamaa 2003, 18.) Vanhemmuuden tukemisella tarkoitetaan vanhempien tukemista heidän kasvatustehtävässään ja vanhemman ja lapsen välistä vuorovaikutussuhteen tukemista (Juurakko 2010, 11).

4 Aikaisempia tutkimuksia aiheesta

4.1 Isän ja lapsen yhteinen arki

Kuusisto & Niemelä ovat tutkineet, miten isä ja lapsi viettävät yhteistä arkea. Tutkimuksen mukaan lapset ovat tarvinneet isäänsä muun muassa läksyjen teossa, tukena ja turvana, opettamisessa ja ongelmien kuuntelussa. Suurin osa lapsista kertoi viettävänsä aikaa isän kanssa urheilun, liikkumisen ja ulkoilun merkeissä. Suurin osa isistä kertoi keskustelewansa lapsen kanssa arkipäivän asioista päivittäin ja kouluasioista hyvin usein. Isien ja lasten yhdessäoloon on kuulunut myös oleilua sekä naurua. (Kuusisto & Niemelä 2005, 33 - 51.) Rongfang & Schoppe-Sullivan ovat tutkineet, että vanhemmat viettävät aikaa lapsen kanssa erilaisissa leikkiin liittyvissä asioissa, kuten piirtämällä ja rakentamalla kodin leluista. Tutkimuksen mukaan eniten isät viettivät aikaa lapsen kanssa leikkimällä, kuten reppuselkä-leikkiä leikkimällä sekä hoivaamalla, esimerkiksi kylvettämällä lasta. (Rongfang & Schoppe-Sullivan 2011, 5 - 6.)

Kuusiston & Niemelän tutkimuksessa yli puolet vastanneista isistä ilmaisi huolehtivansa erittäin paljon perheen taloudellisesta tilanteesta. Heidän vanhemmuutena oloon kuului vahvasti myös lasta koskeva päätöksenteko, rajojen asettaminen lapselle, toisten huomioonottamisen sekä kielenkäytön opettamisen lapselle. Isät vaikuttivat vähiten lapsen pukeutumiseen ja kaverien valintaan. (Kuusisto & Niemelä 2005, 35 - 36.)

Isän ja lapsen myönteisessä yhdessäolossa, isän tuen on katsottu edesauttavan lapsen kehitystä, kuten turvallisuudentunteen, itsevarmuuden, itsearvostuksen, moraalin ja positiivisen kehonkuvan rakentumisessa. Isät, jotka ovat olleet lapsen elämässä aktiivisia, hoivaavia ja sitoutuneita, on lapsien havaittu olevan menestyneempiä muita lapsia paremmin koulussa, urheilussa ja sosiaalisissa suhteissa. Isän vähäinen osallistuminen lapsen elämässä voi altistaa lapsen heikolle itsetunnolle ja epävarmuudelle vertaissuhteissa. (Kuusisto & Niemelä 2005, 20.)

4.2 Perheen ja isän voimavarat

Vesterlinin (2007, 52) tutkimuksen mukaan vanhemmat kokevat elämänsä usein ahdistuneeksi yhteiskunnan paineiden ja perheen sisäisten ongelmien takia. Tutkimuksessa esimerkiksi kävi ilmi, että asiantuntijoilta saatu tuki ja ryhmäkeskustelut helpottivat vanhempien tuntemuksia. Keskusteleminen ongelmista muiden vertaisryhmien perheiden kanssa auttoi perheitä tunnistamaan omia ongelmakohtia ja löytämään ratkaisuja niihin, mikä vaikutti esimerkiksi parisuhteeseen positiivisesti. Ohjatut ryhmätoiminnot auttoivat perheitä ja yksilöitä ehkäisemään ongelmia ja niiden kasaantumisia. Ryhmätoiminta lisäsi perheiden voimavaroja ja päätöksentekokykyä.

Brobergin (2010, 46) mukaan hyvinvoinnin perustaan kuuluu perhe. Perhettä tulisi tarkastella lasten hyvinvoinnin ja perheen toimivuuden kautta, minkä avulla voidaan tarkastella perheen voimavaroja. Voimavarat perustuvat koko perheen hyvinvointiin, johon kuuluvat perheen taloudelliset, kulttuurilliset ja sosiaaliset tekijät. Näihin tekijöihin puolestaan vaikuttavat sekä perheen sisäiset että ulkoiset tekijät. Ulkoisia tekijöitä ovat esimerkiksi toimeentulo ja asuminen, ja sisäisiä tekijöitä puolestaan vuorovaikutus ja vanhemmuus. Brobergin (2010) mukaan sisäisten ja ulkoisten tekijöiden lisäksi perheen hyvinvointiin vaikuttavat myös sosiaalinen verkosto sekä virallinen tuki- ja palvelujärjestelmä, jotka takaavat lapsiperheille riittäviä puuttuvia voimavaratekijöitä. Riittävien voimavarojen puuttuessa tai epäsuotuisten tekijöiden vaikutuksesta perheen hyvinvointiin liittyvät riskit voivat kasvaa, mikä puolestaan voi vaikuttaa suoraan perheen toimivuuteen ja hyvinvointiin.

Hintermairin mukaan viime vuosina voimavarat ja voimaantuminen ovat tulleet keskeisiksi tekijöiksi monissa tutkimuksissa. Tutkimustulokset osoittavat, että perheen voimavaroja raskastavat myös lasten sosioemotionaaliset ongelmat. Tällöin yksilön voimaantumisen tarvetta tulisi tukea, kun tarkastellaan perheen voimavaroja. (Hintermair 2006, 493 - 508.)

Hintermairin mukaan voimaantuminen tarkoittaa yksilön sisäistä prosessia, johon kuuluvat tunne ja käsitys siitä, että ihminen voi vaikuttaa oman elämänsä eri osa-alueisiin. Voimaantuminen mahdollistaa ihmistä ohjaamaan omaa elämäänsä siihen suuntaan, mihin tämä haluaa. (Hintermair 2006, 493 - 508.)

Hintermair on tutkinut kuurojen ihmisten voimavaroja. Tutkimuksen mukaan voimavarojen vahvistumista tapahtuu, kun ihminen tuntee kuuluvansa johonkin. Yhteenkuuluvuuden tunne on tässä tutkimuksessa keskeinen tekijä, joka antaa voimaa eteenpäin jaksamiseen. Yksilöiden voimavarat saavat alkunsa ihmisen elämän varhaisessa vaiheessa. Ihmisen voimavaroihin vaikuttaa yksilön ympäristö, jossa tämä on kasvanut. Joten yksilön voimavarat ovat kytköksissä myös yksilön perhetekijöihin. (Hintermair 2006, 493 - 508.)

4.3 Isien jaksaminen

Säkäjärven ”Mitä kuuluu isä?”-tutkimuksesta käy ilmi, mitkä tekijät vaikuttavat isien jaksamiseen. Isien jaksamiseen vaikuttavat taloudellinen tilanne, parisuhteen tila/vuorovaikutus äidin kanssa, suhde lapseen, ystävien ja sukulaisten tuki, muu tuki (kodinhoito, lastenhoito), perheen sisäinen työnjako, työn ja perheen yhteensovittaminen, oma aika, fyysinen kunto ja riittävä uni. Tutkimuksesta käy ilmi, että eniten jaksamiseen vaikuttanut tekijä oli parisuhteen tila, kuten vuorovaikutus puolisoitten välillä. Lisäksi läheisyys puolison kanssa ja toimiva suhde lapseen olivat keskeisiä tekijöitä jaksamiseen. Työnjako oli puolestaan keskeinen tekijä hyvinvoinnissa ja jaksamisessa, koska silloin kummankaan puolison työtaakka ei käynyt liian suureksi. Toisaalta ajanpuute ja nykyajan elämänmeno, kuten kiire, eivät olleet niin keskeisiä tekijöitä jaksamisessa, mikäli ajankäyttö riitti omille asioille, kuten harrastuksille. (Säkäjärvi 2008, 29 - 31.)

Työelämä näyttää Säkäjärven tutkimuksessa vaikuttavan jaksamiseen, sillä se vaatii tiettyjä voimavaroja, joita ei aina riitä perhe-elämään. Uni on keskeinen tekijä isien jaksamisessa, mutta tarvittava unimäärä näyttää olevan tutkimuksessa häilyvä, sillä isät tahtovat vähän luistaa siitä, joko omasta tai tilanteen sanelemasta pakosta. Merkittävin voimavaratekijä isien jaksamisen suhteen näyttää kuitenkin olevan ilo lapsista sekä positiivinen elämänsänsä. (Säkäjärvi 2008, 29 - 31.)

4.4 Isien tuki

Viljamaa on tutkinut vanhempien tyytyväisyyttä vanhemmuuden eri vaiheissa annettuihin neuvolapalveluihin. Tärkeimpänä toiveena isät olivat pitäneet isä-lapsisuhteen pohtimista ja tiedon lisäämistä lastenneuvolassa. Tutkimuksessa ilmeni myös, että isät saavat eniten sosiaalista tukea naishenkilön kautta. (Viljamaa 2003, 27 - 90.) Thomas, Bonér ja Hildingsson tutkivat, että puolison tuki vaikutti isään rohkaisevana tekijänä osallistua enemmän lapsen hoitoon (Thomas, Bonér & Hildingsson 2011, 507).

Puputti-Rantsi tutki isien tuen- ja tiedontarpeita isyydestä, odotusajasta ja synnytyksestä perhevalmennuksessa. Isyyden alkamiseen he kaipasivat tietoa epäsäännöllisistä kuukautisista, raskauden alkamisesta sekä hedelmöittymisen parantamisesta. Isyyteen kasvamisessa pidettiin positiivisena isyyspakettia, jonka puoliso oli tehnyt tulevalle isälle. Miehet tunsivat tarvetta vertaistukeen, jossa käytäisiin läpi ahdistavia kokemuksia ja jaettaisiin tuntemuksia. Isyyden kehittämisessä muodostui tuen- ja tiedontarve synnytykseen, perhevalmennuksen kokemuksista ja isän tuen merkityksestä äidille raskausaikana. (Puputti-Rantsi 2009, 22 - 28.)

Puputti-Rantsin tutkimuksesta kävi ilmi, että perheen muodostumisessa isät olivat kokeneet tarvitsevansa tukea ja tietoa seuraavista aiheista: lapsen tuomat muutokset, parisuhteen ja seksielämän muutokset, sekä perheen harrastusten ja kasvun aiheuttamat muutokset. Miehet kaipasivat vertaistuen avulla tietoa seksielämän aloitusajankohdasta synnytyksen jälkeen ja kahdenkeskisestä ajasta puolison kanssa. Lisäksi aineistossa ilmeni tuen- ja tiedontarvetta vauvan turvallisuudesta ja tarpeiden huolehtimisesta. (Puputti-Rantsi 2009, 29 - 31.)

Mannerheimin Lastensuojeluliitto toteutti vuonna 2008 ”Mitä kuuluu isä?” -kyselyn. Kyselyssä selvisi, että isät kaipasivat muun muassa tukea ammattiauttajilta, taloudellista tukea, kodinhoitoapua, tilapäistä lastenhoitoapua, neuvoja lastenkasvatukseen ja -hoitoon sekä vertaistukea toisilta isiltä. Isät kokivat tarvitsevansa mahdollisuutta keskustella isyyteen ja vanhemmuuteen liittyvistä asioista, ja saada tukea lapsen kasvatustehtävään ja parisuhteeseen liittyvään vuorovaikutukseen. Neuvoja kaivattiin arjen pulmakohtiin, kuten lapselle asetettaviin rajoihin. Tilapäistä lastenhoitoapua kaivattiin, esimerkiksi puolisoitten kahdenkeskiseen yhdessäoloon. (Säkäjärvi 2008, 2 - 33.)

Mannerheimin Lastensuojeluliiton tekemässä kyselyssä isiltä myös tiedusteltiin, että miten työnantaja oli tukenut työn ja perhe-elämän yhteensovittamisessa. Selkeimmin tuki oli näyttänyt mahdollisuutena joustaa työajoissa sekä työnantajan positiivisella suhtautumisella lapsesta johtuviin poissaoloihin. Noin viidennes isistä nosti etätyömahdollisuuden helpottavan perheen arkea. (Säkäjärvi 2008, 34.) Työstä johtuvat stressitekijät, kuten pitkät työtunnit, epäsäännölliset työaikataulut, korkeat työpaineet sekä matala työpaikan tuki, on todettu vai-

kuttavan negatiivisesti isä-vauva-suhteeseen (Cox, Crouter, Goodman, Lanza, Vernon-Feagans 2011, 3).

Fägerskiöld tutki sairaanhoitajien tuen merkitystä isille. Tutkimuksesta kävi ilmi, että isät haluavat jakaa puolison kanssa lapsen hoidon, mutta myös keskustella enemmän sairaanhoitajien kanssa lastenhoidosta. Isille tarkoitetuissa ryhmissä, jossa on miespuolinen ryhmänvetäjä tai sairaanhoitaja, tukivat isiä vanhemmuudessa erinomaisesti. Isällä ja sairaanhoitajalla ollessa luottavainen suhde keskenään, lisäsi se isälle luottamusta isän roolissa toimimiseen. (Fägerskiöld 2006, 84.)

5 Opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymykset

Tämän opinnäytetyön aiheena oli tämän hetkinen isien hyvinvointi, jaksaminen vanhempana sekä tuen tarve. Tarkoituksena oli selvittää isien tämän hetkinen hyvinvointi, jaksaminen vanhempana, miten isien voimavaroja voitaisiin tukea sekä miten isä-lapsi-toiminta on tukenut isien jaksamista. Yhtenä tavoitteena oli tuottaa vertailevaa tietoa vuonna 2008 tehtyyn ”Mitä kuuluu isä?”- kyselyyn ja selvittää, onko isien hyvinvoinnissa tapahtunut muutosta viiden vuoden aikana.

Opinnäytetyön tutkimuskysymykset olivat:

1. Miten isät jaksavat vanhempina?
2. Mitkä tekijät tukevat isän voimavaroja?
3. Miten isä-lapsi-toiminta on tukenut isien jaksamista arjessa?

6 Opinnäytetyön toteutus

6.1 Aineiston keruumenetelmä ja prosessi

Tämä opinnäytetyö oli kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus. Kvantitatiivista tutkimusta voidaan nimittää tilastolliseksi tutkimukseksi, jonka avulla pyritään selvittämään lukumäärin ja prosenttiosuusin liittyvää tutkimusongelmaa. (Heikkilä 2008, 16.) Opinnäytetyön perusjoukko koostui Uudenmaan alueella asuvista lasten ja nuorten isistä, jotka olivat osallistuneet isä-lapsi-toimintaan. Tutkimusongelma on kysymykseksi muotoiltu asia, johon tällä opinnäytetyöllä pyrittiin saamaan vastaus. Opinnäytetyössä pyrittiin löytämään vastauksia siihen, miten isät jaksavat vanhempana, mitkä tekijät tukevat isän voimavaroja sekä miten isä-lapsi-toiminta on tukenut isien jaksamista arjessa. Opinnäytetyö oli kokonaistutkimus, jossa koko perusjoukko tutkittiin. Havaintoaineistona oli tutkimusta varten hankittuja käsittelemättömiä tietoja ja sitä varten kerättyjä eli primaarisia aineistoja. (Heikkilä 2004, 14.)

Opinnäytetyössä käytettiin apuna aikaisemmin tehtyä tutkimusaineistoa tuloksia analysoidessa (Heikkilä 2008, 26). Aikaisempana aineistona käytettiin ”Mitä kuuluu isä?” -kyselyä. Opinnäytetyön teoreettisena viitekehyksenä oli, että käytetään hankittua teoriaa tutkimuksen tavoitteiden täsmentämiseksi sekä kysymyslomakkeen kysymysten luomiseen ja tukemiseen (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2005, 131 - 132). Vuonna 2008 tehdyn ”Mitä kuuluu isä?” -tutkimuksen kyselylomaketta käytettiin pohjana opinnäytetyön kysymyksiä luodessa. Tavoitteena oli, että vastauksien lukumäärä olisi ollut (n =100) (Heikkilä 2004, 324).

Tutkimusongelman perusteella tiedonkeruumenetelmänä soveltui parhaiten kyselylomake. Kyselylomake sisälsi muun muassa suljettuja eli strukturoituja/monivalintakysymyksiä. Suljettujen kysymysten tarkoituksena oli vastausten käsittelyn yksinkertaistaminen sekä tiettyjen virheiden torjunta. Suljettujen kysymysten ominaisuuksina olivat muun muassa se, että vaihtoehtojen lukumäärä ei olisi ollut liian suuri. Kaikille vastaajille löytyi sopiva vastausvaihtoehto. Strukturoitujen kysymyksien etuina olivat niihin nopea vastaaminen ja helppo tulosten tilastollinen käsittely. Lisäksi vastaaja jäi anonymiksi. Tosin haittoina olisivat voineet olla, että vastaukset annettaisiin harkitsematta tai kysymysten järjestys olisivat olleet johdattelevia. (Heikkilä 2004, 50 - 51; Vilkkä 2005; 74.)

Opinnäytetyön kysely sisälsi muutamia Likertin asteikon mielipideväittämiä, esimerkiksi ”Miten koet jaksavasi vanhempana” -väittämässä. Likertin asteikolle annettiin 4 - 6 arvoa/vastausvaihtoehtoa. Mielipideväittämiä tehdessä käytettiin yhdessä kysymyksessä vastausvaihtoehtona ”en osaa sanoa”, koska liiallinen määrä kyseistä vastausvaihtoehtoa olisi voinut helposti houkutella vastaajaa, jolloin tutkimusongelmaan ei olisi saatu luotettavaa vasta-

usta. Asteikon arvot aloitettiin negatiivisemmasta mielipidevaihtoehdosta. (Heikkilä 2004, 53.)

Opinnäytetyökyselyssä käytettiin lisäksi muutamaa avointa kysymystä, jonka tarkoituksena oli muun muassa kysyä isien kehittämis ehdotuksia isä-lapsi-toimintaan. Avoimiin kysymyksiin vastanneiden vastauksia ei analysoitu, vaan tuotiin esille isien ehdottamat kehittämisaiheet Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piirin tietoon. Avoimet kysymykset olivat hyvä vaihtoehto saada hyviä ideoita vastaajilta. (Heikkilä 2004, 49.)

Opinnäytetyön kysymykset olivat standardoituja eli vakioituja, joka tarkoittaa, että kaikilta vastaajilta kysyttiin sama asiasisältö (Vilka 2005, 73). Kyselylomakkeen rinnalle kirjoitettiin saatekirje vastaajille, jonka tehtävänä oli motivoida vastaajia täyttämään kysely sekä selventämään tutkimuksen tarkoitus. Saatekirje olisi voinut ratkaista, vastaako henkilö kyselyyn (liite 3b). (Heikkilä 2004, 61.)

Opinnäytetyö toteutettiin www- kyselynä. Internet-kysely toimii silloin, kun perusjoukko koostuu organisaatioiden toimesta, joissa perusjoukko on suuri. Perusjoukon jäsenet saivat tiedon kyselystä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piirin Internet-sivustolta. MLL:n Uudenmaan piiri antoi lisäksi paikallisyhdistyksilleen tietoa kyselyn ajankohdasta, josta paikallisyhdistykset välittivät perusjoukolle tiedon kyselystä. (Heikkilä 2004, 69; Vilka 2005, 79.) Tällä tavalla yritettiin mahdollisimman hyvin estää kuulumattomien henkilöiden vastaamisen kyselyyn (Heikkilä 2004, 18 - 19). Kyselyyn vastaaminen oli vapaaehtoista, joka tuotiin esille saatekirjeessä.

Kyselylomakepohja tehtiin Yhdistysavain-sivuille, jota MLL käyttää useissa kyselyissään. MLL tarjosi heidän yhdistyksensä Yhdistysavain-jäsenyyden käyttöä opinnäytetyön kyselyä varten. Vastaukset tallentuivat MLL:n Yhdistysavaimen jäsenyystilille anonyymeinä. Vastausten lukemiseen pääsi vain käyttämällä MLL:n Internet-päivytystunnuksia. Ohjelmaa käyttämällä vastaukset saatiin salasanan vahvistuksella Excel-tilasto-ohjelmaan helpottamaan vastausten lukemista. Jokaisesta uudesta vastauksesta saapui opinnäytetyötä varten luodulle sähköpostitilille ilmoitus uudesta anonyymistä vastauksesta. Excel -tilastossa olevat vastaukset tallennettiin opinnäytetyön tekijän muistitikulle, jotta työskentely SPSS- ja Excel -ohjelmilla mahdollistui Laurean ammattikorkeakoulussa. Vastauksia käsiteltiin luottamuksellisesti. Yhdistysavaimessa olevat vastaukset, erikseen luotu sähköpostitili sekä muistitikulla oleva Excel- taulukko tuhottiin luottamuksellisesti vastauksien analysoinnin jälkeen. Yhdistysavaimessa olevat vastaukset pystyi vain tuhoamaan MLL:n päivitystunnuksen salasanaa käyttämällä. (Koponen 2013.) Tutkimusaineisto kerättiin ulkopuolisena tarkkailijana osallistumatta havainnointien toimintoihin (Heikkilä 2004, 18 - 19).

Ennen kyselyn toteuttamista, testattiin kyselylomakkeen käytännöllisyys. Tällä tavalla voitiin saada hyödyllistä tietoa tutkimuslomakkeen kysymysten sisällön ja muodon täsmentämiseksi. (Heikkilä 2004, 22.) Vastaajina toimi viisi vapaaehtoista lasten ja nuorten isää, jotka olivat saaneet kyselystä tiedon opinnäytetyön tekijöiltä. Opinnäytetyön tekijät antoivat esitestauslomakkeen Internet-osoitteen viidelle lähipiirissään oleville perusjoukon henkilöille. Jos esitestauslomake olisi pidetty Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piirin Internet-sivustolla avoimena, ei olisi pystytty helposti rajaamaan vapaaehtoisten vastaamista niin sanottuun ”ei-viralliseen” tutkimukseen. (Heikkilä 2004, 61.)

Testaamisen jälkeen tehtiin mahdolliset muutokset lomakkeeseen, kuten rakenteeseen, kysymysten järjestykseen, muotoiluun sekä vastausvaihtoehtoihin. Korjaamisen jälkeen annettiin yhdelle vapaaehtoiselle henkilölle kyselylomake luettavaksi. (Heikkilä 2004, 61.) Lomakkeen esitestaukseen tehtiin erillinen saatekirje (liite 3a) sekä lomakkeen lopussa kysyttiin avoimena kysymyksenä kehittämis ehdotuksia varsinaista kyselyä varten. Esitestaukseen vastanneiden vastauksia ei analysoitu. Esitestauksessa vastausaikana pidettiin kolme päivää. Varsinaisen kyselyn vastausaikana pidimme aluksi kaksi viikkoa. Tavoitteena oli saada kyselyyn vastauksia (n =100) kahdessa viikossa, joka ei toteutunut. Tällöin yhteisymmärryksessä MLL Uudenmaan piirin kanssa pidennettiin vastausaikaa kolmeen viikkoon. Lopullinen vastaajien määrä oli (n =75) isää.

6.2 Aineiston analyysi

Aineisto analysoitiin, kun aineisto oli kerätty keruuvaiheen eli kolmen viikon vastausajan jälkeen. Aineiston analyysi eteni lineaarisesti. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2005, 211.) Vastaukset saapuivat anonyymeinä MLL Yhdistysavaimen jäsenyystilille ja heidän salasanan vahvistuksella ne siirtyivät automaattisesti Excel -tilasto-ohjelmaan helpottamaan tulosten käsittelyä ja lukua. Excel -tilastossa olevat vastaukset tallennettiin tutkimuksen ajaksi yhden opinnäytetyön tekijän muistitikulle.

Excel -tilastosta siirrettiin vastaukset SPSS tilasto-ohjelmaan (Statistical Package for the Social Sciences) ja ne kuvattiin prosenttiluvuin ja taulukoin käyttäen SPSS- ja Excel -ohjelmistoa. Tuloksista tehtiin sanallinen loppuyhteenveto. Vastauksia käsiteltiin vain tutkimusongelmien selvittämiseksi. Vastausten pohjalta tuotiin Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piirin isä-lapsi-toimintaan kehittämis ehdotuksia.

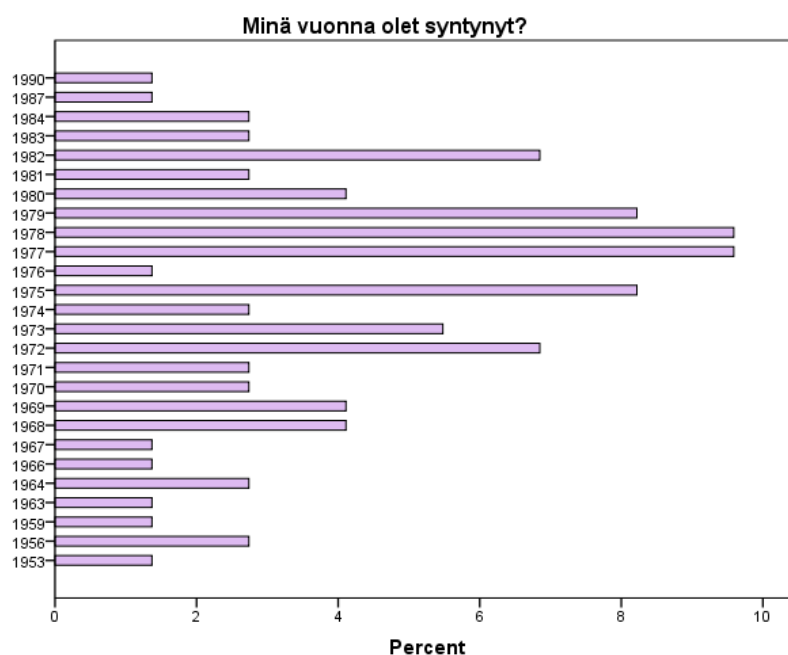
7 Opinnäytetyön tulokset

7.1 Taustatiedot

Kysely toteutettiin Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piirin yksikön Internet-sivuilla ajalla 28.3-11.4.2013. Kyselyyn vastasi yhteensä 75 (n =75) Uudenmaan piirin alueella asuvaa isää.

Vastaajista (n =49) 65,3 prosenttia asui pääkaupunkiseudulla. Helsingin alueen kehysalueella asui (n =19) 25,3 prosenttia vastaajista. Lohjan ja Porvoon seudulla asui kummallakin alueella (n =3) 4 prosenttia vastanneista. Loviisan seudulla asui (n =1) vastanneista 1,3 prosenttia. Vastausvaihtoehtojen alueisiin kuuluvat Uudenmaan piirin kunnat on lueteltu liitteessä 4.

Kyselyssä kysyttiin vastanneen syntymävuotta, jossa vastausvaihtoehtoina olivat vuodet väliltä 1950 - 1996. Suurin osa vastanneista, (n =7) 9,3 prosenttia oli syntynyt sekä vuosina 1977 että 1978. Seuraavassa kuviossa (Syntymävuosi) on lueteltu vuodet prosenttimarginaalein, johon oli vastattu. Kuviossa ei ole vuosia, johon ei vastattu.

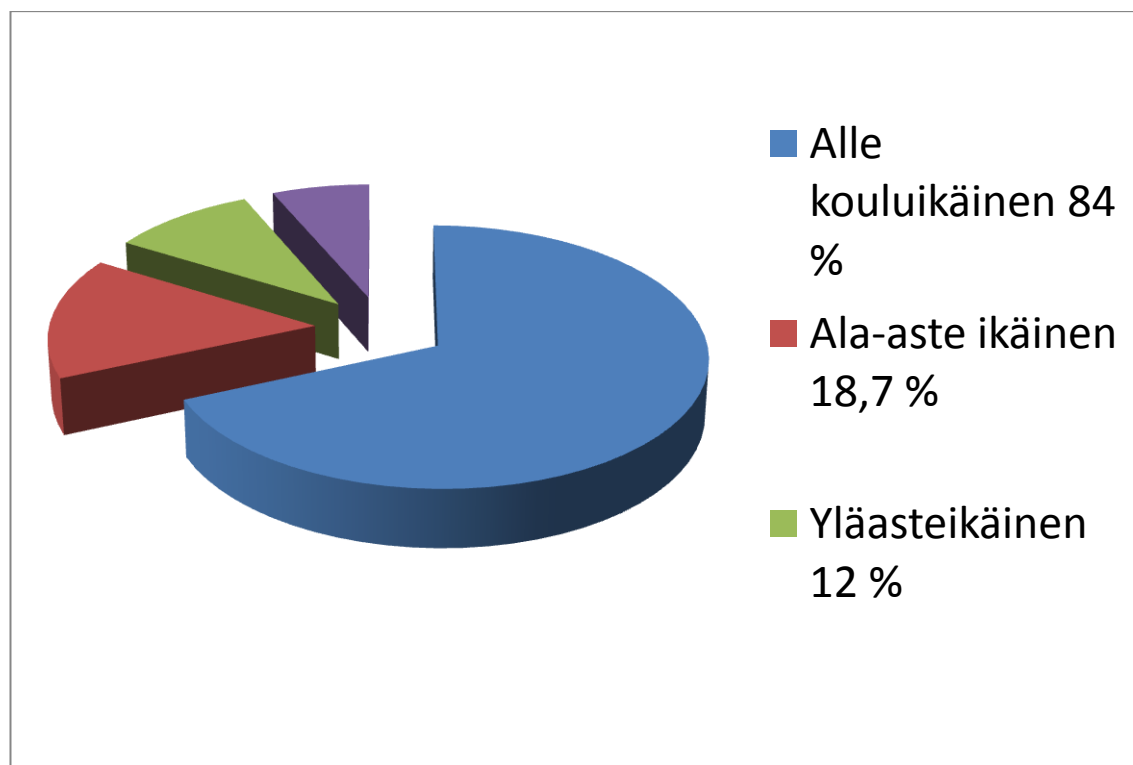

Kuvio 1. Syntymävuosi.

Vastanneiden perhetilannetta kyseltiin, jossa vastausvaihtoehtoina olivat: ”asun yksin, asun puolison kanssa, asun ydinperheessä, asun uusperheessä ja asun lapset/lasten kanssa”. Kysymykseen vastasi (n =74) henkilöä. Vastanneista (n =64) 85,3 prosenttia asuu ydinperheessä. Vastanneista (n =4) 5,3 prosenttia asuu puolison kanssa ja (n =4) 5,3 prosenttia asuu yksin. Uusperheessä asuu (n =2) 2,7 prosenttia.

Isiltä kyseltiin, miten monta lasta hänellä on, johon vastasi (n =74) isää. Vaihtoehtoina olivat lapsimäärät välillä 1 - 10. Vastanneista 49,3 prosentilla (n =37) oli 2 lasta ja yksi lapsi 34,7 prosentilla (n =26). Kolme lasta oli 10,7 prosentilla vastanneista (n =8), neljä lasta 2,7 prosentilla (n =2) ja (n =1) vastanneista oli viisi lasta (1,3 %). Kuusi lasta tai enemmän, ei vastaajilla ollut.

Kyselyssä kysyttiin vastaajien lasten ikäryhmää perheessä, jossa oli mahdollista vastata useaan vaihtoehtoon. Vaihtoehtoina olivat alle kouluikäinen, ala-asteikäinen, yläasteikäinen sekä lukioikäinen. Kysymykseen vastasi (n =75) isää, joista (n =63) 84 prosentilla oli perheessään alle kouluikäinen lapsi. Ala-asteikäinen lapsi tai lapsia perheessä oli 18,7 prosentilla vastanneista (n =14). Yläasteikäisiä lapsia oli (n =9) 12 prosenttia vastanneiden perheessä. Lukioikäisiä oli 8 prosenttia vastanneiden (n =6) perheessä. Kuviossa ”Lasten ikäryhmä perheessä”, on havainnollistettu lasten ikäryhmät perheessä.

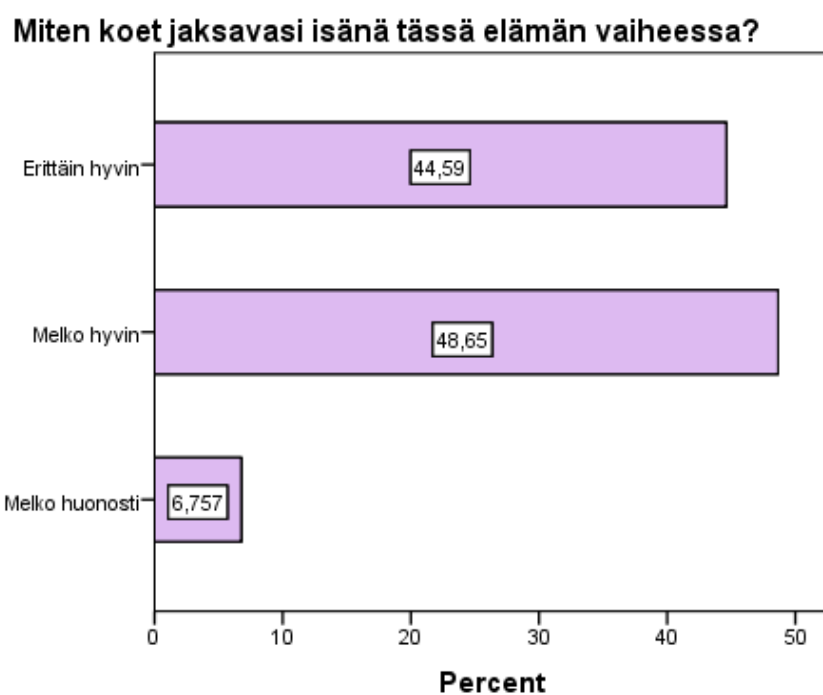

Kuvio 2. Lasten ikäryhmä perheessä.

7.2 Isien jaksaminen vanhempina

Tämän kyselyn osion tarkoituksena oli etsiä tutkimuskysymykseen vastaus, joka koski isien jaksamista vanhempina. Osio sisälsi viisi kysymystä, jossa selvisi muun muassa isien tämän hetkiset voimavaratekijät, joita he pitivät tärkeinä oman jaksamisen kannalta.

Isien jaksamista kartoitettiin kysymällä heidän tuntemuksiaan isänä jaksamisessa. Kysymykseen vastasi (n =74) henkilöä. Vastaajista 44 prosenttia (n =33) koki jaksavansa erittäin hyvin. Melko hyvin koki jaksavan 48 prosenttia vastanneista (n =36). Melko huonosti isänä jaksamisessa koki (n =5) vastaajaa (6,7 %). Erittäin huonosti ei kukaan vastanneista kokenut jaksavan. Kuviossa ”Isänä jaksaminen tällä hetkellä” on taulukoitu isän jaksamista tässä vaiheessa elämää.

Kuvio 3. Isänä jaksaminen tällä hetkellä.

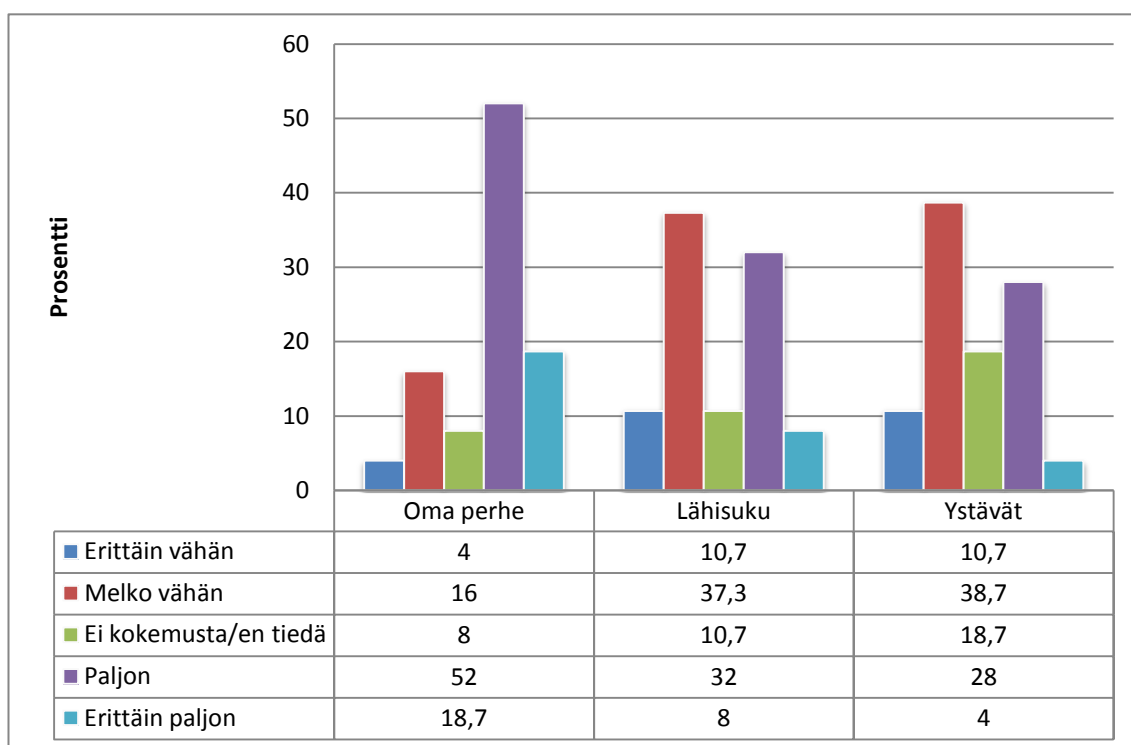
Isien jaksamista kartoitettiin kysymällä, että miten tärkeänä isät pitivät keskustelua omasta jaksamisestaan. Suurin osa isistä, (n =16) 21,3 prosenttia piti keskustelun omasta jaksamisestaan erittäin tärkeänä. Keskustelun omasta jaksamisesta koki melko tärkeänä 45,3 prosenttia vastanneista, eli (n =34) henkilöä. Vähän tärkeänä aiheesta keskustelua piti (n=20) henkilöä, eli 26,7 prosenttia vastanneista. Vastanneista (n =4) 5,3 prosenttia, ei kokenut keskustelua omasta jaksamisesta ollenkaan tärkeänä. Kysymykseen vastasi (n =74) henkilöä.

Kyselyssä pyrittiin saamaan selville, kuinka paljon isiä on tuettu omassa jaksamisessa eri toimijoiden kesken. Isien oma perhe nousi tärkeimmäksi tekijäksi, kun puhutaan jaksamisen tuesta. Isät saivat eniten tukea omaan jaksamiseen omalta perheeltä joko paljon (52 %) tai erittäin paljon (18,7 %). Isistä 32 prosenttia sai paljon tukea lähisuvulta ja 28 prosenttia saivat ystäviltä paljon tukea. Erittäin vähän tai melko vähän tukea saivat joka viides (20 %) isistä omalta perheeltä. Lähisuku ja ystävät antoivat yhtä vähän tukea 10,7 prosenttia isille (10,7 %).

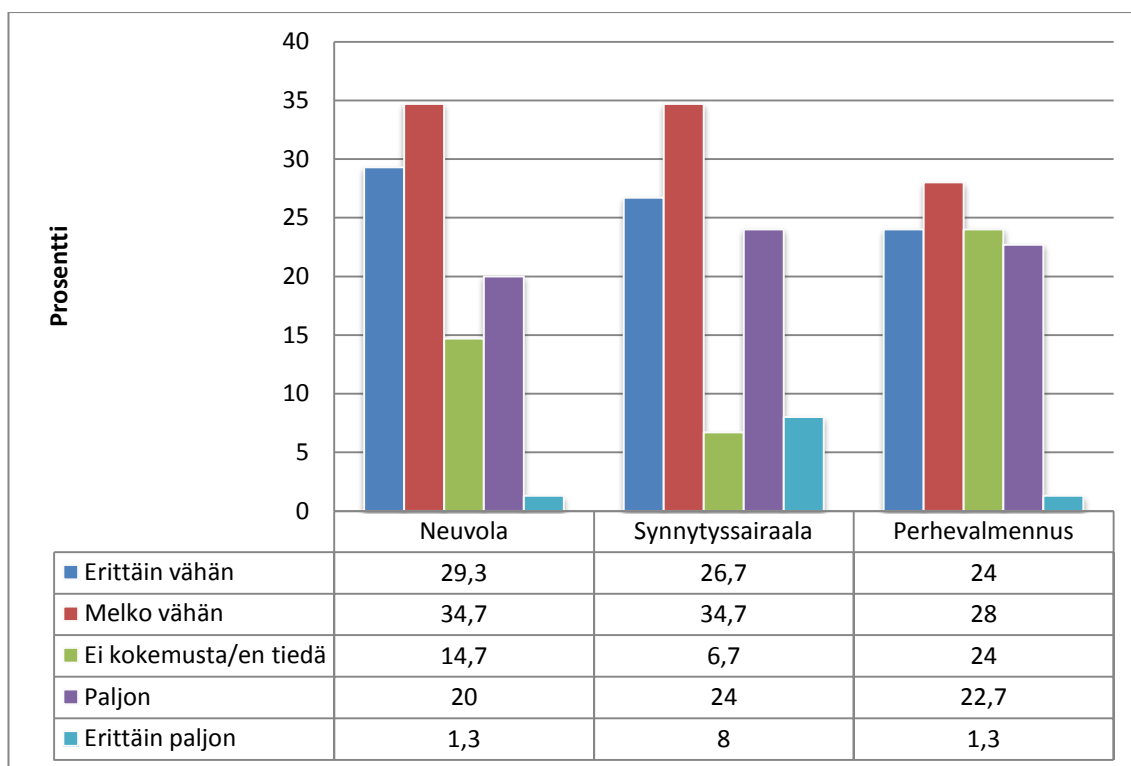
Terveydenhuollon piiriltä noin joka viides isä koki, että on saanut paljon tukea neuvolalta jaksamiseen (20 %). Erittäin paljon tukea puolestaan koki saavansa ainoastaan 1,3 prosenttia vastanneista isistä. Synnytyssairaala sai vastanneiden isien mielestä parhaimmat prosentuaaliset osuudet isien jaksamisen tukemisessa. Isistä 24 prosenttia koki, että synnytyssairaala antoi paljon tukea isien jaksamiseen ja 8 prosenttia vastanneista koki saavansa erittäin paljon tukea. Perhevalmennus antoi puolestaan 22,7 prosenttia paljon tukea ja 1,3 prosenttia erittäin paljon tukea isien jaksamiseen. Isien jaksamisen tukemisessa neuvolan, synnytyssairaalan ja perhevalmennuksen osalta pääpaino oli ”erittäin vähän” ja ”melko vähän” - vastausvaihtoehtojen kohdalla.

Vastauksien perusteella työ on antanut tukea isänä jaksamiseen noin kolmannekselle vastaajista. Peräti 28 prosenttia on saanut paljon tukea ja 6,7 prosenttia erittäin paljon tukea jaksamiseen. Suurin osa isistä kuitenkin on kokenut, että tukea jaksamiseen ei saatu tarpeeksi, koska erittäin vähän tukea koki saaneensa 18,7 prosenttia ja melko vähän tukea 28 prosenttia vastanneista. Yllättävintä puolestaan oli se, että päiväkotien, koulun ja leikkipuiston ei koettu antaneen tarpeeksi tukea isien jaksamiseen. Suurimmalla osalla isistä ei ollut kokemusta tuen saamisesta jaksamiseen näiden toimijoiden kohdalla.

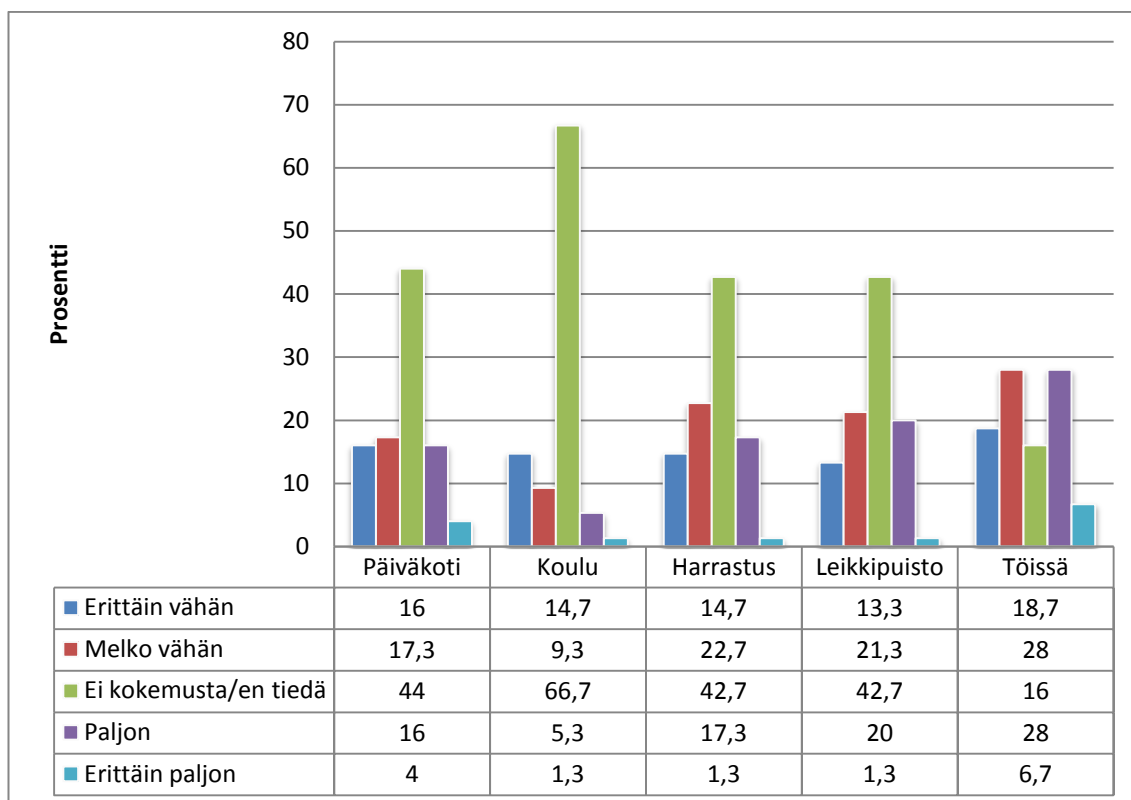
Seuraavilla sivuilla kuvioissa ”Kuinka paljon isiä on tuettu eri toimijoiden kesken” on lueteltu prosentteina isien vastaukset, että miten eri tahot ovat isiä tukeneet omassa jaksamisessa.

Kuvio 4a. Kuinka paljon isiä on tuettu eri toimijoiden kesken.

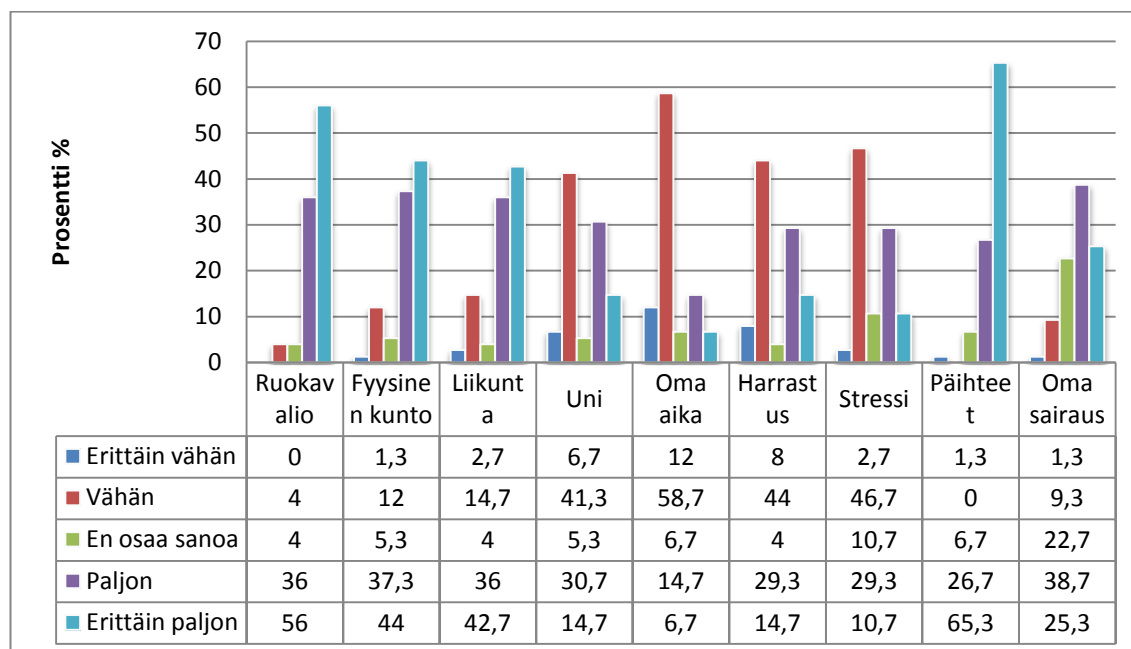

Kuvio 4b. Kuinka paljon isiä on tuettu eri toimijoiden kesken.

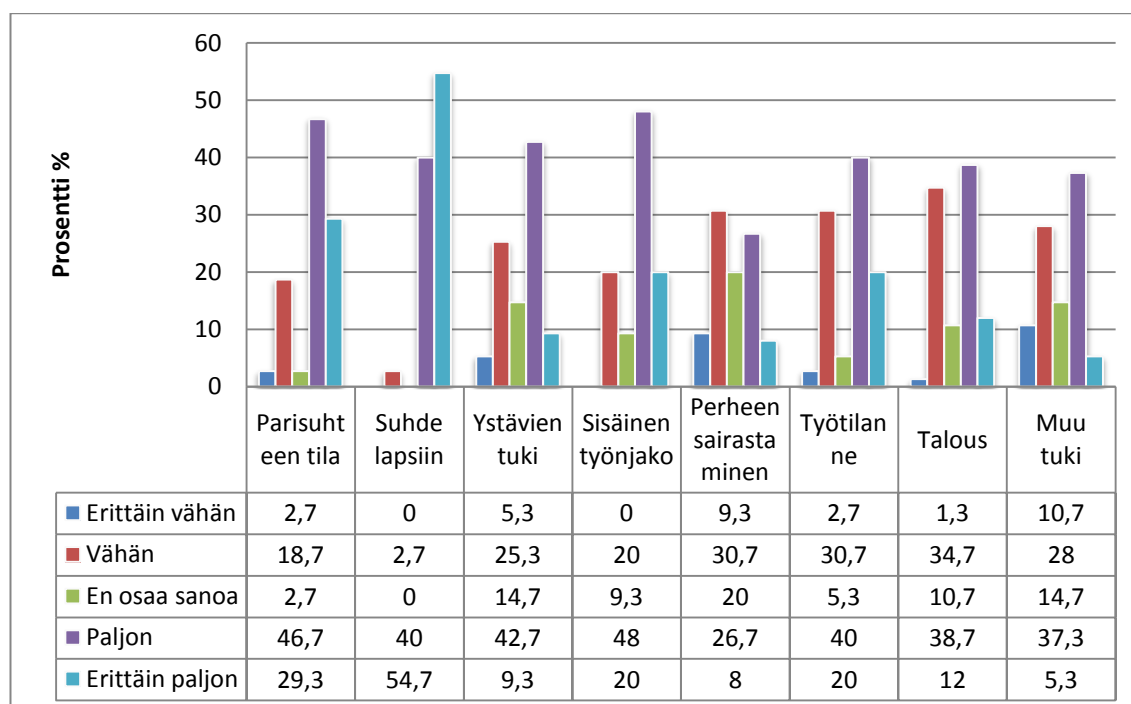

Kuvio 4c. Kuinka paljon isiä on tuettu eri toimijoiden kesken.

Jaksamista kartoitettiin kysymällä, että onko isillä mahdollisuutta itse vaikuttaa jaksamiseen vaikuttaviin tekijöihin. Kysymykseen vastasi (n =75) henkilöä. Isät pystyivät itse vaikuttamaan erittäin paljon ruokavalioon, fyysiseen kuntoon, liikuntaan ja isä-lapsi-suhteeseen. Omaan sairauteen, parisuhteen tilaan, ystävien tukeen, perheen sisäiseen työnjakoon, työtilanteeseen, talouteen sekä muuhun tukeen koki isistä pystyvän itse vaikuttamaan paljon. Vähän pystyttiin vaikuttamaan uneen, omaan aikaan, harrastuksiin, stressiin sekä perheen sairastamiseen. Kuviossa ”Voimavaratekijät, joihin isät pystyvät itse vaikuttamaan, on lueteltuna prosentteina vastaukset voimavaratekijöistä, joihin isät pystyivät itse vaikuttamaan.

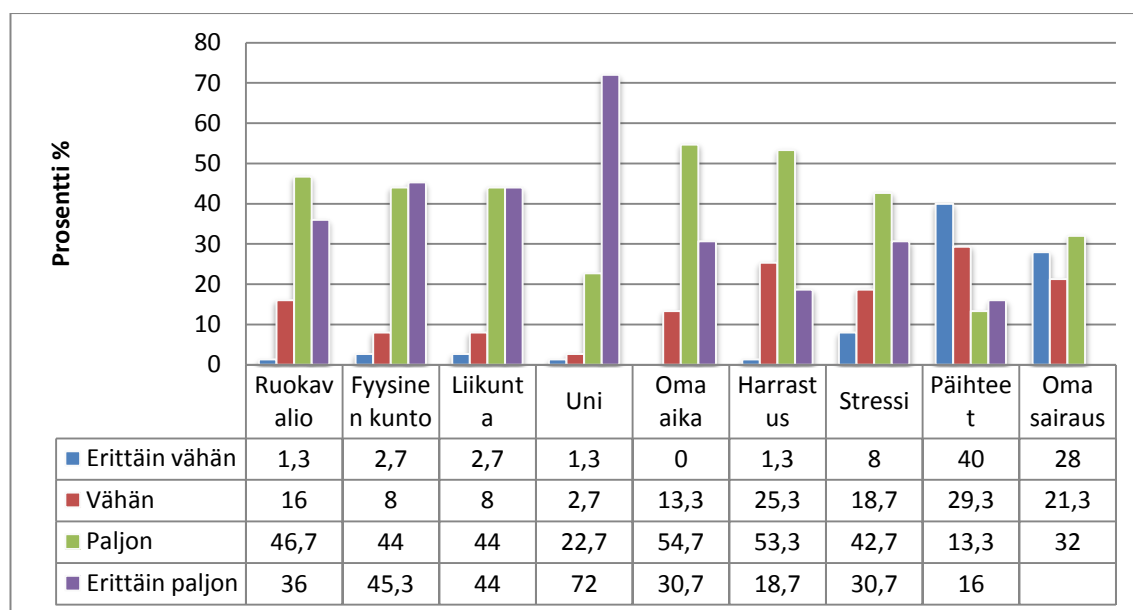

Kuvio 5a. Voimavaratekijät, joihin isät pystyvät itse vaikuttamaan.

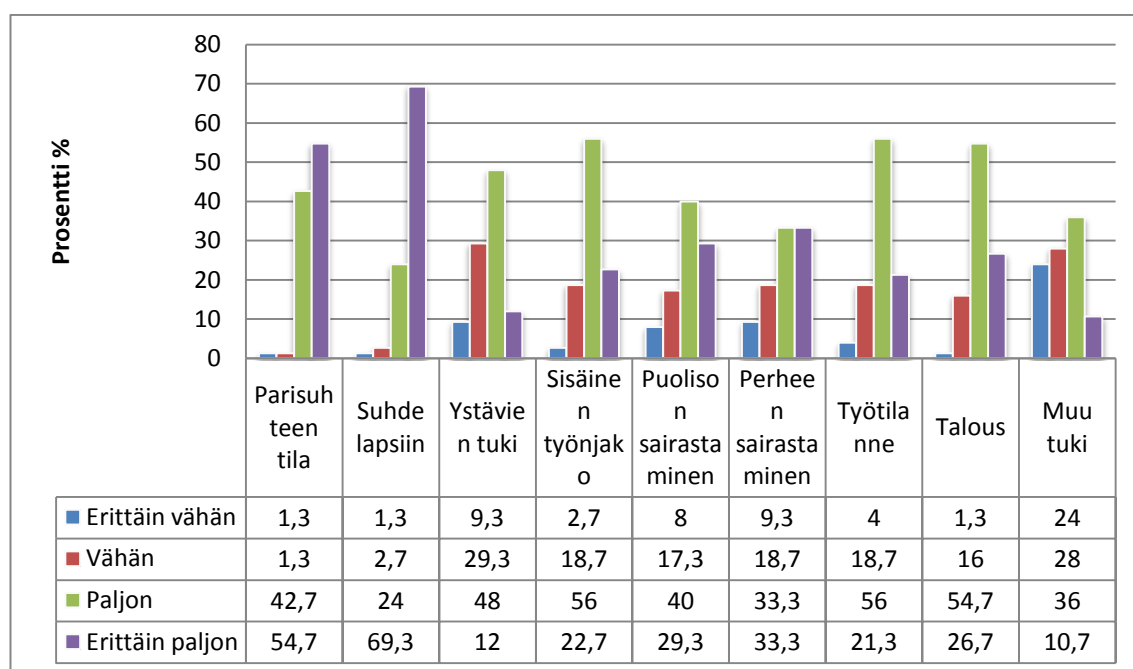

Kuvio 5b. Voimavaratekijät, joihin isät pystyvät itse vaikuttamaan.

Isien mielipiteitä kysyttiin voimavaratekijöistä, jotka voisivat vaikuttaa heidän jaksamiseen erittäin vähän, vähän, paljon tai erittäin paljon. Tekijät olivat kysymyksessä samat kuin aikaisemmassa kysymyksessä. Kysymykseen vastasi (n =75) isää. Erittäin paljon vaikutti isien mielestä omaan jaksamiseen liikunta, uni, parisuhteen tila, suhde lapsiin sekä perheen sairastaminen. Isät kokivat paljon ruokavalion, liikunnan, oman ajan, harrastusten, stressin, oman sairauden, ystävien tuen, sisäisen työnjaon, puolison ja perheen sairastamisen, työtilanteen, talouden ja muun tuen vaikuttavan jaksamiseensa. Iso osa vastanneista (40 %) koki päihteiden vaikuttavan erittäin vähän jaksamiseensa. Kuviossa ”Voimavaratekijät, jotka voivat vaikuttaa isien jaksamiseen” on taulukoitu vastaukset prosentteina.

Kuvio 6a. Voimavaratekijät, jotka voivat vaikuttaa isien jaksamiseen.

Kuvio 6b. Voimavaratekijät, jotka voivat vaikuttaa isien jaksamiseen.

7.3 Isän voimavaroja tukevat tekijät

Tässä osiossa pyrittiin etsimään kyselyn avulla vastausta tutkimuskysymykseen, joka koski tekijöitä, jotka tukevat Uudenmaan alueella asuvien isien voimavaroja.

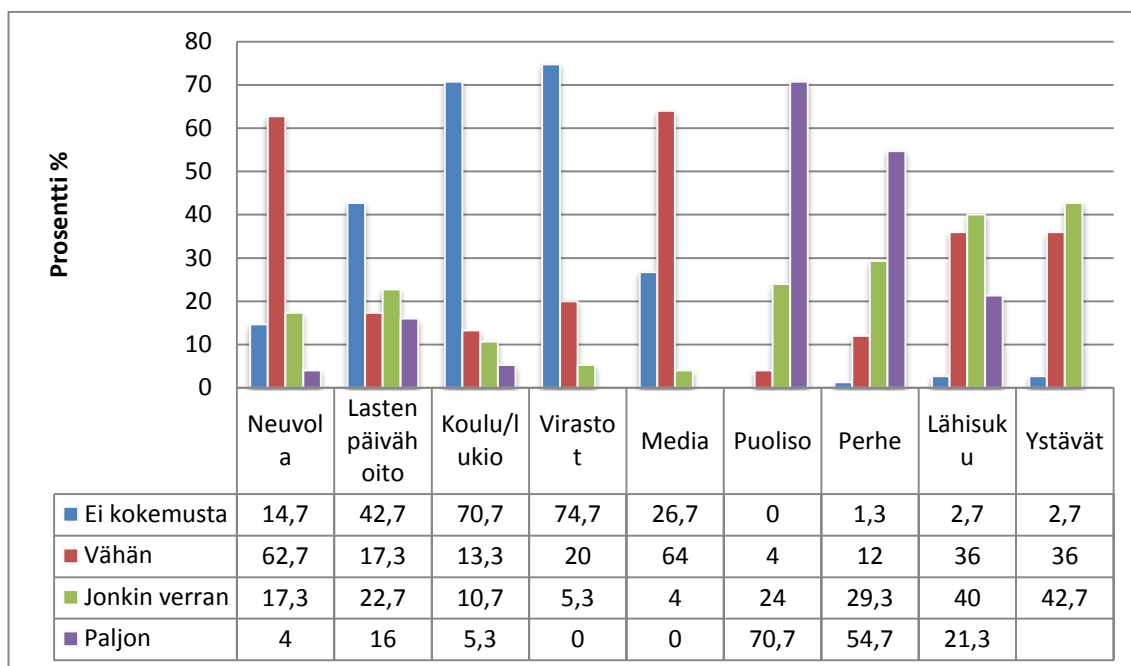
Vastanneiden isien mielestä puoliso, perhe, lähisuku ja ystävät tukevat eniten isyyttä. Isistä 70,7 prosenttia koki, että puoliso tukee isyyttä paljon. Perhe puolestaan tuki isyyttä paljon, 54,7 prosentilla. Lähisuku tuki isyyttä jonkin verran 40 prosentilla ja paljon 21,3 prosentin verran. Isien mielestä neuvola ja media ovat tukeneet isyyttä vähän päälle 60 prosentin verran. Lasten päivähoito sijoittui vertailussa keskitasoon 22,7 prosentilla jonkin verran ja 16 prosenttia paljon. Koulun/lukion merkityksestä isyyttä tukevana tekijänä suurimmalla osalla (70,7 %) vastanneista ei ollut kokemusta. Isistä 74,7 prosentilla ei puolestaan ollut kokemusta virastojen merkityksestä isyyden tukemisessa.

Vastausten perusteella suurimmalla osalla isistä ei ollut kokemusta järjestöjen, seurakunnan, urheiluseuran, työväenopiston, kirjaston ja vertaisryhmien vaikutuksesta isyyteen tukemiseen. MLL, seurakunta, urheiluseura ja kirjasto nousivat kuitenkin kaaviossa esille jonkin verran isyyteen tukea antavana. Toisaalta suurimmalla osalla kyselyyn vastanneista ei ollut kokemusta järjestöjen tai muiden tahojen tarjoamista palveluista isyyden tukemisesta.

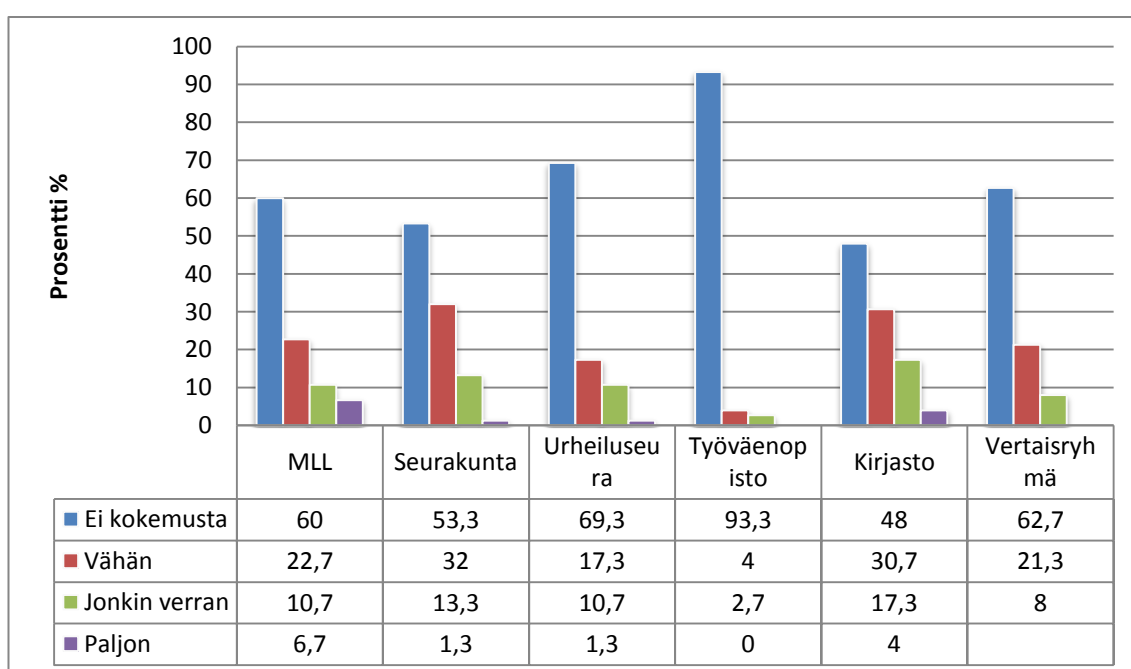
Vähän tai jonkin verran isyyttä tukevana tekijänä ovat olleet isyysraha, vanhempainraha, lapsilisä ja kotihoito. Yksityishoidosta, osittaisesta hoitorahasta, elatustuesta, adoptiotuesta tai sotilasavustuksesta suurimmalla osalla vastanneista isistä ei ollut kokemusta.

Vastausten perusteella voidaan todeta, että isät kokevat isyyttä tukevina tekijöinä mm. isyysvapaa-, vanhempainvapaa- ja hoitovapaamahdollisuuden. Isyysvapaalla oli isien mielestä (38,7 %) paljon merkitystä isyyttä tukevana tekijänä. Harrastuksilla (44 %) ja työllä (36 %) koettiin olevan jonkin verran merkitystä isyyden tukemisessa.

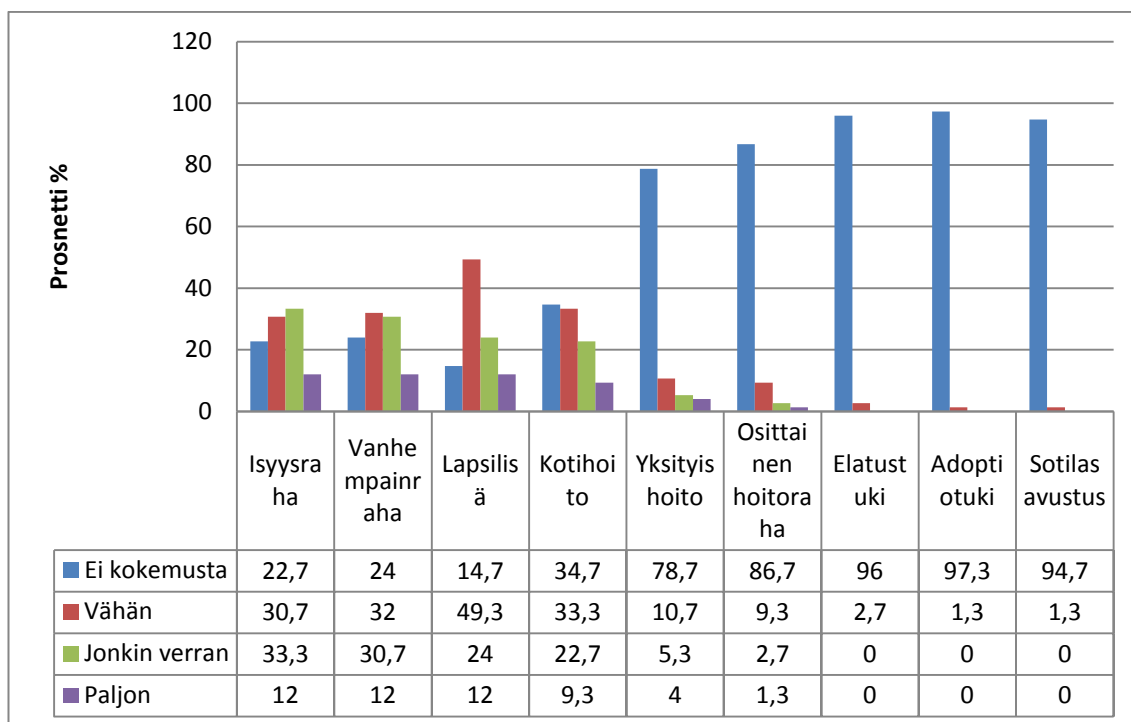
Seuraavan kahden sivun kuviossa ”Isien voimavaroja tukevat tekijät” on prosenttiosuuksin taulukoitu isien vastaukset.

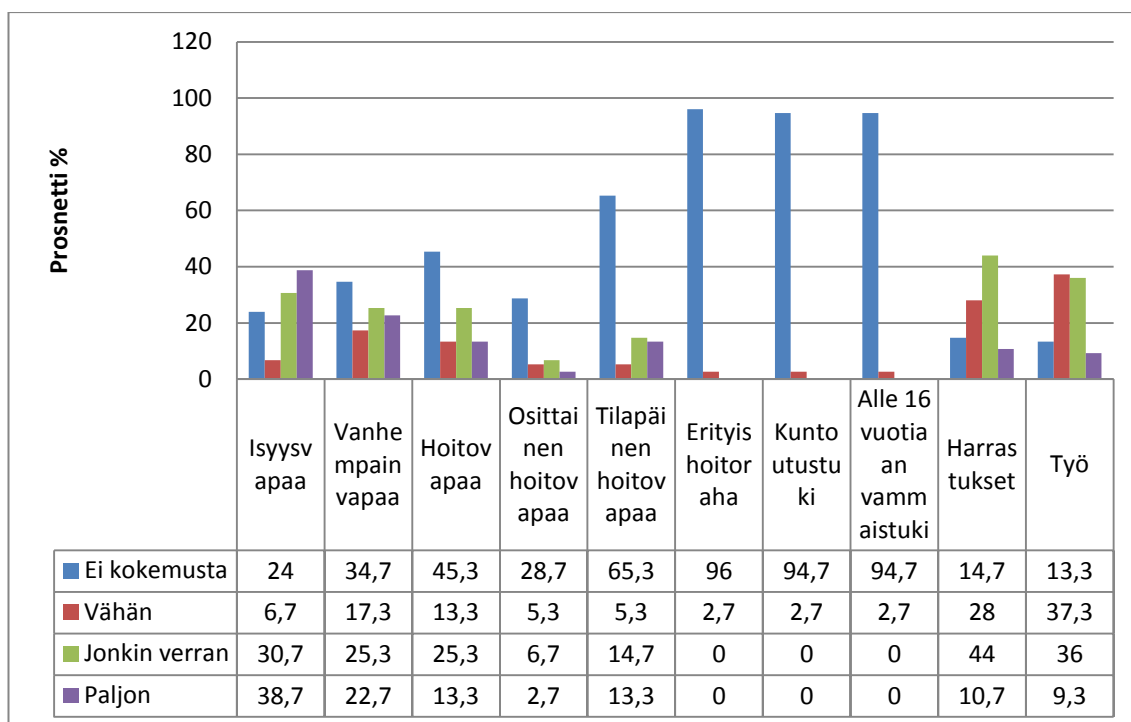
Kuvio 7a. Isien voimavaroja tukevat tekijät.

Kuvio 7b. Isien voimavaroja tukevat tekijät.

Kuvio 7c. Isien voimavaroja tukevat tekijät.

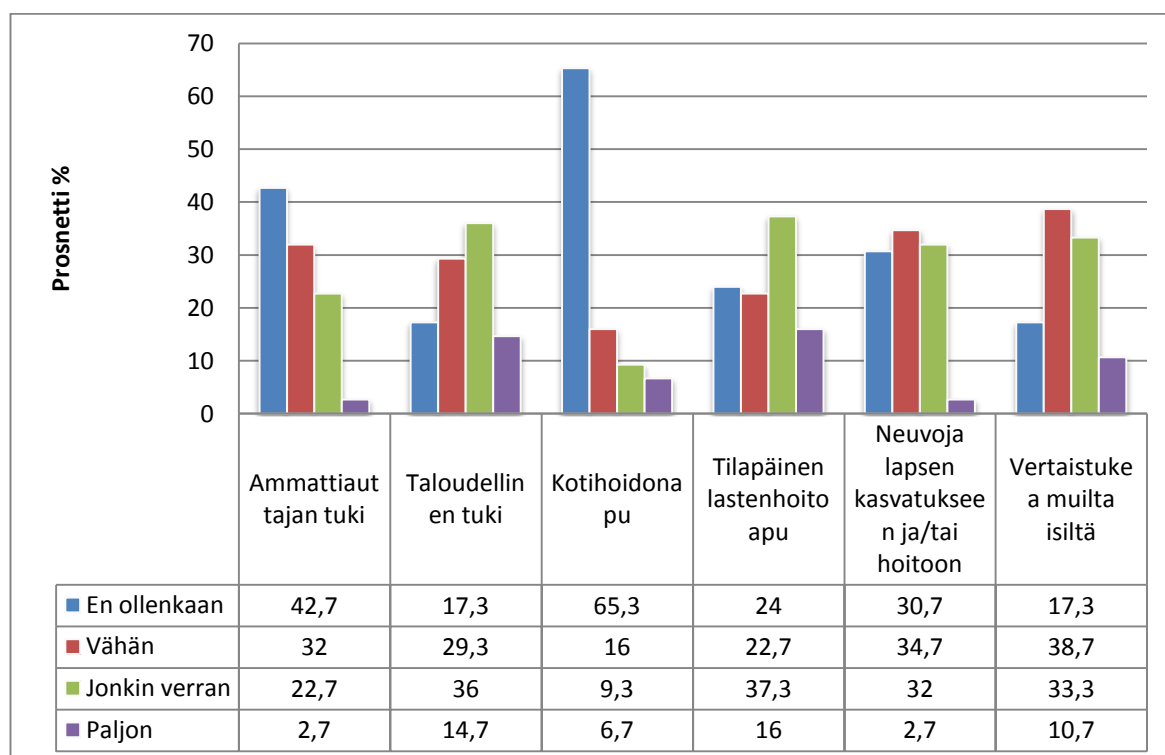

Kuvio 7d. Isien voimavaroja tukevat tekijät.

Kyselyssä kysyttiin, miten paljon isät kokevat tarvitsevan tukea eri tahoilta. Vastausten perusteella isät eivät tarvinneet kovinkaan paljon tukea missään yksittäisellä aihealueella. Kolme tekijää kuitenkin vastauskaavion perusteella nousivat yli 10 prosentin rajan yli. Ensimmäinen oli tilapäinen lastenhoitoapu, joka sai 16 prosenttia. Toinen oli taloudellinen tuki, johon 14,7 prosenttia vastasi tarvitsevana paljon tukea. Kolmas oli vertaistukea muilta isiltä 10,7 prosentilla.

Jonkin verran tukea tarvitsevia isiä oli puolestaan huomattavasti enemmän. Seuraavan kuvion ”Miten paljon isät kokevat tarvitsevana tukea eri tahoilta” perusteella, noin kolmannes vastanneista isistä koki jonkin verran tärkeäksi tilapäisen lastenhoitoavun (37,3 %), taloudellisen tuen (36 %), vertaistuen muilta isiltä (33,3 %) ja neuvot lapsen kasvatukseen/tai hoitoon (32 %).

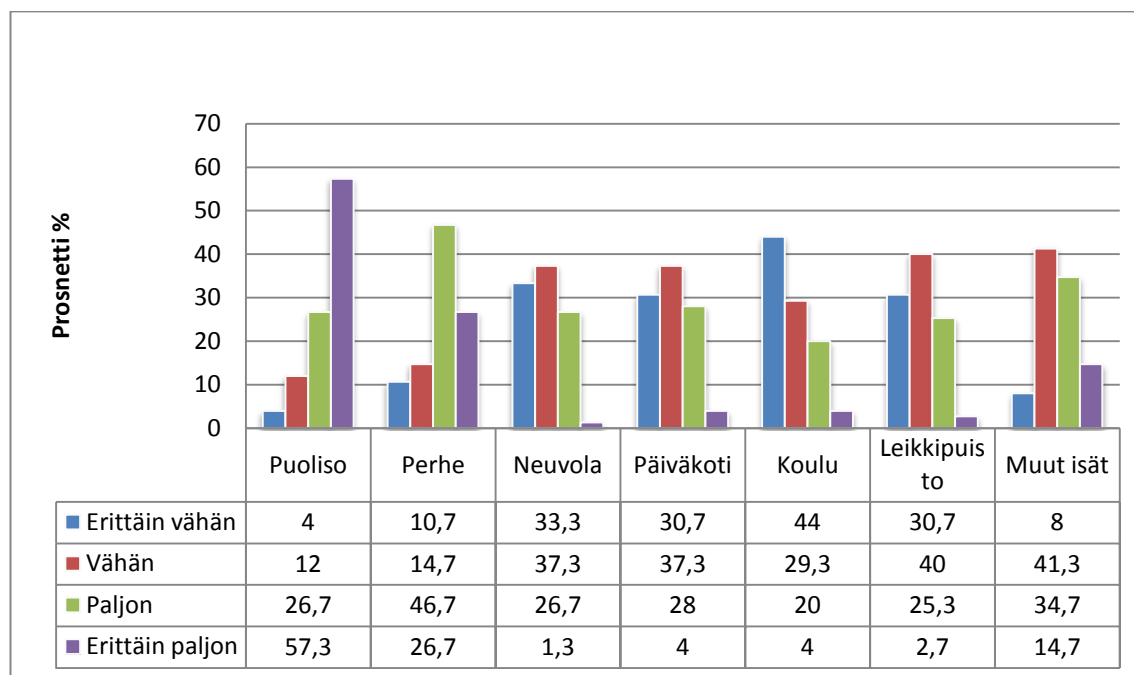
Toisaalta vähän tukea kaivattiin vertaistuesta muilta isiltä (38,7 %), neuvoja lapsen kasvatukseen ja/tai hoitoon (34,7 %) ja ammattiauttajantukea (32 %). Isät eivät kaivanneet apua kodin hoidossa (65,3 %), ammattiauttajilta (42,7 %) ja neuvoja lastenkasvatukseen tai hoitoon (30,7 %).

Kuvio 8. Miten paljon isät kokevat tarvitsevana tukea eri tahoilta.

Tutkimuskysymyksiin etsittiin vastausta kysymällä isiltä, haluavatko he keskustella isyyteen liittyvistä huolista ja jakaa heidän kokemuksia vanhempana eri tahojen kanssa. Tutkimustulokset osoittavat, että isät haluavat keskustella isyyteen liittyvistä huolista ja jakaa kokemuksia vanhempana. Näyttää siltä, että keskusteluhalu riippuu siitä kenen kanssa tai minkä tahon kanssa keskustellaan.

Isistä 57,3 prosenttia vastasi haluavansa keskustella erittäin paljon ja 26,7 prosenttia paljon puolisonsa kanssa. Keskustelua muiden isien kanssa isyyteen liittyvistä huolista ja kokemuksista jakaantuivat tasavertaisesti paljon keskustelua haluavien (34,7 %) ja vähän keskustelua haluavien (41,3 %) kesken. Perhekeskustelua kohtaan sen sijaan koettiin halukkuutta seuraavasti, erittäin paljon 26,7 prosenttia ja paljon 46,7 prosenttia. Halua keskustella neuvolan, päiväkodin, koulun ja leikkipuiston kanssa pidettiin vähäisenä tai erittäin vähäisenä. Seuraavassa kuviossa ”Isyyteen liittyvistä huolista keskusteleminen ja kokemusten jaksaminen eri tahojen kanssa” on taulukoitu vastaukset.

Kuvio 9. Isyyteen liittyvistä huolista keskusteleminen ja kokemusten jaksaminen eri tahojen kanssa.

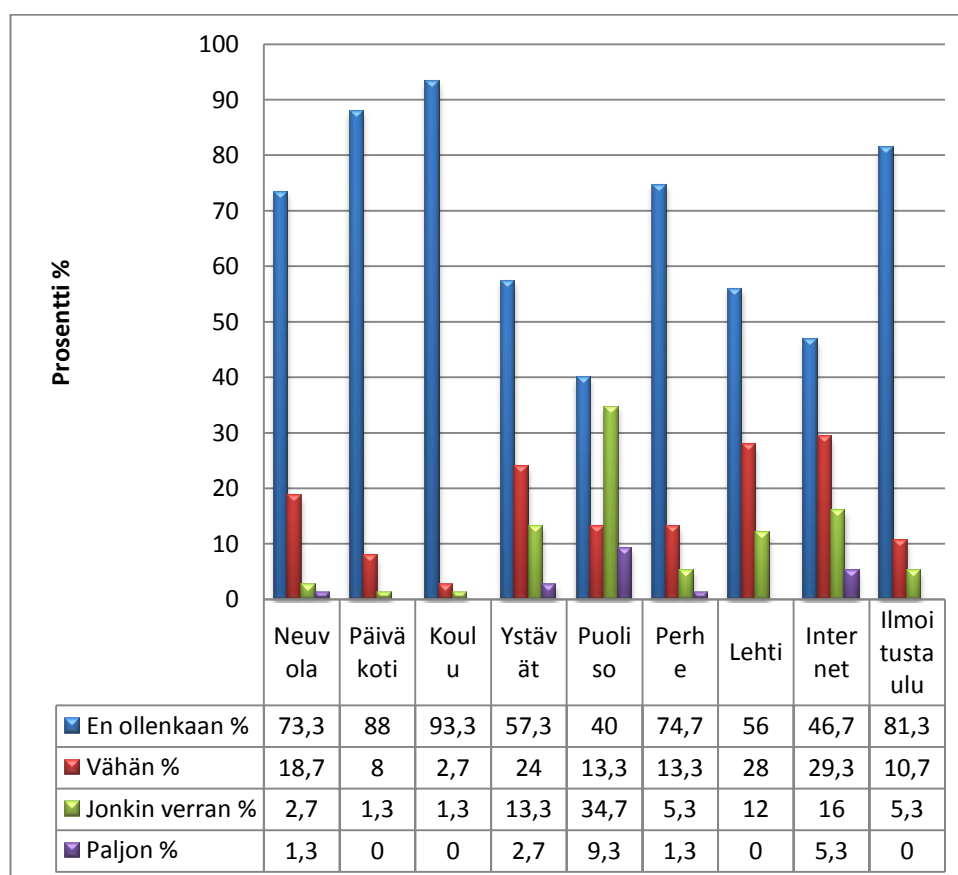
7.4 Isä-lapsi-toiminnan antama tuki isän arjessa jaksamiseen

Isä-lapsi-toimintaa Uudenmaan alueella tarjoavat muun muassa kunta, seurakunta, työväenopisto, Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Kalliolan settlementti sekä NMKY (Nuorten miesten kristillinen yhdistys). Isistä 37,3 prosenttia (n =28) oli osallistunut Mannerheimin Lastensuojeluliiton tarjoamaan toimintaan. Seurakunnan tarjoamaan toimintaan oli osallistunut 17,3 prosenttia (n =13) ja 16 prosenttia isistä (n =12) oli osallistunut kunnan tarjoamaan toimintaan.

Työväenopiston sekä NMKY:n toimintaan oli osallistunut ainoastaan yhteensä 2,6 prosenttia (n =2) isistä. Kalliolan settlementin toimintaan ei ollut kukaan osallistunut. Vastaajista 44 prosenttia ei ollut osallistunut isä-lapsi-toimintaan.

Isä-lapsi-toiminnan toteutustapoja on erilaisia, joista lasten ja isien yhteiseen kerhoon oli vastanneista 41,3 prosenttia (n =31) osallistunut. Muiden isien tapaamiseen oli osallistunut (n =12) 16 prosenttia vastanneista. Leireihin ja retkiin oli osallistunut 13,3 prosenttia (n =10) vastaajista. Vastanneista 2,7 prosenttia (n =2) oli osallistunut ryhmäkeskusteluun ja verkossa toimivaan keskusteluryhmään 1,3 prosenttia (n =1) vastanneista. Toiminnasta ei ollut koke-
musta 40 prosentilla vastaajista.

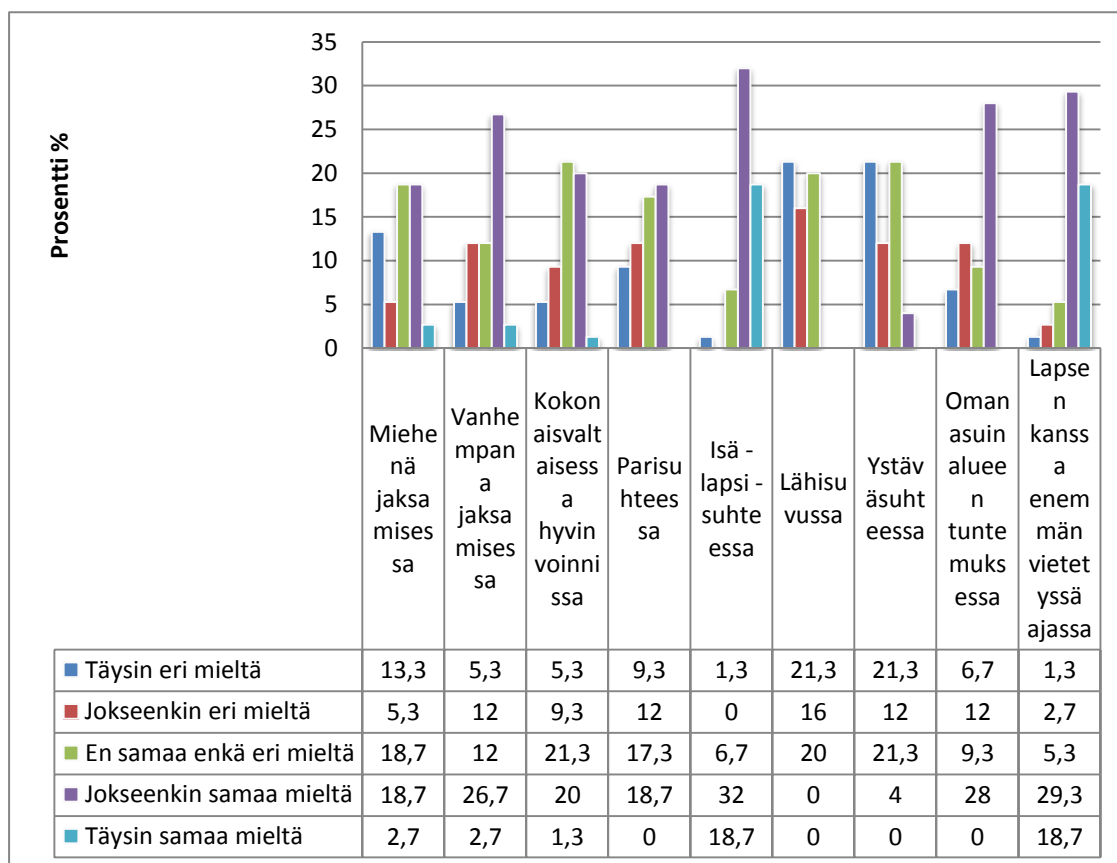
Isä-lapsi-toiminnan tukea isän arjessa kartoitettiin kysymällä, mistä isät ovat saaneet tietoa toiminnasta. Isistä 34,7 prosenttia koki saaneensa tietoa jonkin verran toiminnasta puolison välityksellä. Suurin osa isistä kuitenkin ei ollut saanut ollenkaan tietoa toiminnasta kunnallisel-
selta puolelta. Muun muassa neuvolasta ei ollut saanut tietoa 73,3 prosenttia (n =55) vastanneista, päiväkodista ei ollut saanut tietoa (n =66) henkilöä ja lasten koulusta (n =70) henkilöä ei ollut saanut tietoa toiminnasta. Kuviossa ”Tahot, joista isät ovat saaneet tietoa isä-lapsi-toiminnasta” ovat prosenttijakaumat tahoista, joista isät ovat saaneet tietoa isä-lapsi-toiminnasta.

Kuvio 10. Tahot, joista isät ovat saaneet tietoa isä-lapsi-toiminnasta.

Mielipideväärittämällä kyseltiin isiltä syytä, miksi he ovat olleet mukana isä-lapsi-toiminnassa. Isistä 40 prosenttia (n =30) oli täysin samaa mieltä väittämän kanssa, jossa he saivat toiminnassa viettää kivaa aikaa lastensa kanssa. Jokseenkin samaa mieltä isistä oli 17,3 prosenttia (n =13) väittämän kanssa, joka koski toiminnan avulla saada jotain tekemistä. Vastaajista 16 prosenttia (n =12) ei ollut samaa eikä eri mieltä, oliko syynä toiminnan mukana oloon uusien ystävien saaminen. Ei samaa eikä eri mieltä oltiin myös väittämiin, jotka koskivat mukana oloon syynä tuen saamisen vanhemmuuteen, johon vastasi 16 prosenttia, eli (n =12) henkilöä. Toimintaan osallistumisen syynä oman ajan saamiseen oli samaa eikä eri mieltä 17,3 prosenttia vastanneista (n =13). Vastanneista 18,7 prosenttia (n =14) ei ollut samaa eikä eri mieltä väittämän kanssa, joka koski syytä osallistua toimintaan saadakseen nähdä miten muut isät toimivat lasten kanssa. Väittämiin, jotka koskivat uusien ystävien saamista (16 %), seuran saamista (17,3 %) ja kavereiden mukana olemista toiminnassa (26,7 %), isät olivat täysin eri mieltä. Vastanneista 40 prosentilla ei ollut toiminnasta kokemusta.

Isä-lapsi-toimintaan osallistuneet isät ovat jokseenkin samaa mieltä saaneensa toiminnan avulla tukea miehenä ja vanhempana jaksamisessa, parisuhteessa, oman asuinalueen tunteuksissa ja lapsen kanssa enemmän vietetyssä ajassa. Lähisuvussa ja 21,3 prosenttia vastanneiden parisuhteeseen toiminta ei ollut tukenut. Kuviossa ”Isä-lapsi-toiminnan tuen näkyminen isien elämässä” on prosenttiluvuin, missä asioissa isä-lapsi-toiminta on tukenut isiä.

Kuvio 11. Isä-lapsi-toiminnan tuen näkyminen isien elämässä.

Isiltä kyseltiin, millainen yleisvaikutelma heillä on isä-lapsi-toiminnasta, johon he ovat osallistuneet. Isistä 36 prosentilla (n =27) ei ollut kokemusta toiminnasta. Erittäin hyvä yleisvaikutelma toiminnasta on ollut 21,3 prosentilla vastanneilla (n=16) ja melko hyvä yleisvaikutelma 29,3 prosentilla (n =22). Isä-lapsi-toiminnasta on noin 5,6 prosentilla vastanneista (n =4) ollut melko huono yleisvaikutelma ja (n =2) 2,7 prosentilla vastanneilla erittäin huono yleisvaikutelma toiminnasta.

Isä-lapsi-toimintaa järjestävä Mannerheimin Lastensuojeluliitto kysyi isiltä, että millainen yleisvaikutelma vastaajilla on heidän tarjoamastaan toiminnasta. Vastaajista 57,14 prosentilla ei ollut kokemusta isä-lapsi-toiminnasta. Erittäin hyvä yleisvaikutelma Mannerheimin Lastensuojeluliiton tarjoamasta isä-lapsi-toiminnasta oli 20 prosentilla (n =15) vastanneista ja melko hyvä yleiskuva 16 prosentilla (n =12). Melko huono vaikutelma oli ollut noin 1,3 prosentilla (n =1) vastanneista ja erittäin huono noin 2,8 prosentilla vastanneilla (n =2).

7.5 Kehitysehdotukset isä-lapsi-toimintaan

Avoimella kysymyksellä etsittiin isien ajatuksia ja kehitysehdotuksia liittyen isä-lapsi-toimintaan. Kehitysehdotukseen vastanneiden määrä perustui niihin, joilla oli aiempaa kokemusta isä-lapsi-toiminnasta. Vastanneiden aiemmat kokemukset isä-lapsi-toiminnasta olivat eri puolilta Uusimaata järjestävien tahojen väliltä, joten yksittäisen isä-lapsi-toiminnasta vastaavan järjestön toimintaa ei tässä tarkastella. On kuitenkin otettava huomioon se, että suurimalla osalla kyselyyn vastanneista ei ollut aiempaa kokemusta isä-lapsi-toiminnasta, joten vastaajien määrä jäi suppeaksi. Joka tapauksessa tässä osiossa pyrittiin avaamaan isä-lapsi-toiminnasta hyviä kehitysideoita, joita pieni määrä vastanneista ehdotti ja antoi palautetta, miten toimintaa voitaisiin kehittää, jotta isä-lapsi-toiminnasta tulisi toimivampaa ja mielekkäämpää. Kehitysehdotukset tuotiin esille työelämän edustalle, eikä ehdotuksia analysoitu.

Osa kehitysehdotukseen vastanneista isistä olivat hyvin tyytyväisiä kokemuksiin, joita he olivat saaneet tähän mennessä isä-lapsi-toiminnasta. Isä-lapsi-toiminta oli ylittänyt heidän odotukset ja tässä korostuivat, että henkilökunta on ollut erittäin huomaavaista ja joustavaa. Isä-lapsi-toiminta koettiin hyväksi, koska toiminta on ollut juuri sellaista, mitä isät ja vetäjät ovat halunneet sen olevan.

Toisaalta vastaajat toivoivat enemmän teematapahtumia ja retkiä. Vastaajat olivat myös huolissaan siitä, että toiminnan vetäjiä ei ole ollut tarpeeksi, mikä on uhannut kuihduttaa koko toiminnan. Kritiikkiä tuli myös vapaaehtoisten vetäjien kiertävästä systeemistä, mikä vastaajien mukaan ei ole tuntunut toimivalta ratkaisulta.

Yhden vastaajan mielestä isien ideoita ja toiveita tulisi huomioida enemmän, koska valmiiksi ”käskettyyn” toimintaan isät eivät halua osallistua. Vastaaja toivoikin, että toiminta olisi enemmän vapaamuotoista harrastamista ja yhdessäoloa, ilman sen kummempaa ohjaamista. Kukin voisi tehdä, mitä kukakin haluaa tehdä toiminnassa ollessa. Vastaajan mielestä tuntemus ”paapomisesta” tai ajatus, että ”eihän mies halua tai osaa tällaista lapsen kanssa-mentaliteetti” ajaa osallistumattomuuteen.

Yksi vastaaja toivoi, että isä-lapsi-toimintaa tulisi tarjota ympäristöön, jossa olisi jo valmiiksi tuttua ja samanhenkistä porukkaa, jotka ajattelevat samalla lailla, esimerkiksi työpaikka tai harrastusryhmä. Arki on sinänsä jo niin kiireinen, että kynnys osallistua vieraiden ihmisten kesken vertaistukimuodossa on kyseenalainen. Valmis ja tuttu ympäristö johtaisi siihen, että toiminta olisi rennompaa, konkreettisempaa, aidompaa ja rehellisempää, koska apu ja vertaistuki tulisivat suoraan valmiiksi toisensa tuntevilta ihmisiltä. Vastaaja toivoikin, että toimintaa voisi tarjota palveluna yrityksille asianosaavan tahon puolelta, esimerkiksi päiväkotipalveluna.

Monet vastaajat toivoivat, että isä-lapsi-toiminnasta olisi enemmän tiedotusta saatavilla. Teematapahtumia yhteistyössä, esimerkiksi urheiluseuran kanssa, jossa isä ja lapsi voisivat yhdessä tutustua uuteen harrastusmuotoon, saivat kannatusta. Toiminnan ajankohdan suhteen toivottiin, että toimintaa olisi enemmän ilta-aikaan tai viikonloppuisin, jolloin päivätyössä olevat isät voisivat myös osallistua. Isä-lapsi-toimintaan tulisi etsiä myös niitä isiä, jotka ovat hoitovapaalla. Kritiikkiä tuli yleisestä järjestelmästä, jossa isät kokivat, että isiä huomioidaan vasta lapsen ollessa päiväkotikäinen. Toivottiin, että isiä huomioitaisiin jo neuvola-aikana, jolloin tiedotustakin olisi saatavilla isille ja lapsille yhteisistä toiminnoista entistä aikaisemmin.

8 Tutkimustuloksien vertailua aikaisempaan tutkimukseen

8.1 Taustatiedot

Suurin osa kyselyyn vastanneista isistä oli syntynyt vuosina 1977 ja 1978 eli nämä isät ovat 35 ja 36 vuotiaita. Aktiivisesti vastasivat myös vuonna 1975 ja -79 syntyneet isät eli 34 ja 38 vuotiaat isät. Kolmas aktiivinen ikäryhmä oli vuonna 1972 ja 1982 syntyneet isät eli 41 ja 31 vuotiaat isät. Näin voidaan todeta, että kyselyyn vastanneista isistä suurin osa olivat 31 - 41 vuotiaita isiä Uudeltamaalta. Vuonna 2008 Sosiaalikehitys Oy:n teettämän kyselyn mukaan aktiivinen ikäryhmä vastanneilla oli sen sijaan 26 - 45 vuotta. Tämä luku on koko maan laajuinen, joten se ei ole vertailukelpoinen opinnäytetyöhön. (Säkjärvi 2008, 7.)

Opinnäytetyön kyselyyn vastasi ainoastaan osa Uudenmaan piirissä asuvista isistä. Vertailua aiemmin toteutettuun Sosiaalikehitys Oy:n (2008) teettämään kyselyyn ei voi tehdä, sillä kyseinen kysely koski koko maan isiä. Ainoastaan, mihin voidaan verrata, on se, että opinnäytetyön kyselyyn vastasi 75 isää, kun vastaava luku Sosiaalikehitys Oy:n teettämään kyselyyn vastasi Uudenmaan alueella 315 isää, joka on huomattavasti suurempi luku kuin tässä kyselyssä.

Perhetilanne ei ole juurikaan muuttunut, jos vertaa Sosiaalikehitys Oy:n vuonna 2008 teettämän tutkimukseen. Suurin osa isistä (noin 85 %) vastasi kyselyssä asuvansa ydinperheessä, kun vastaava luku Sosiaalikehitys Oy:n tekemässä kyselyssä ydinperheessä asui 82 prosenttia isistä. Yksin asuvia isiä oli opinnäytetyön kyselyssä noin 5 prosenttia, kun vuonna 2008 vastaava luku oli 2 prosenttia. Noin 5 prosenttia isistä asui puolisonsa kanssa ja vastaava luku vuonna 2008 oli 4 prosenttia. Uusperheessä asuvia isiä oli kyselyssä alle 5 prosenttia, kun sen sijaan vuonna 2008 vastaava luku oli 9 prosenttia. (Säkjärvi 2008, 7 - 8.)

Opinnäytetyön kyselyssä 84 prosentilla isistä oli alle kouluikäisiä lapsia, kuin vastaava luku vuonna 2008 oli 60 prosenttia. Alakouluikäisiä sen sijaan oli noin 19 prosentilla ja vuonna 2008 vastaava luku oli 30 prosenttia. Yläkouluikäisiä vastaavat luvut ovat 20 prosenttia ja vuonna 2008 noin 10 prosenttia. Tässä osiossa, eli minkä ikäisiä lapsia isillä on, tulokset eroavat vuonna 2008 tehdyn tutkimuksen tuloksista. (Säkjärvi 2008, 7 - 8.)

Isien lasten lukumäärässä ei näytä olevan suurta muutosta vuoteen 2008 verrattuna. Isiä, joilla oli yksi alle 18 vuotias lapsi, oli noin 35 prosenttia kyselyssä vastanneista isistä, kun vastaava luku vuonna 2008 oli 30 prosenttia. Kaksi alle 18-vuotiasta lasta oli 50 prosentilla isistä, kun vuonna 2008 vastaava luku oli 43 prosenttia. Kyselyyn vastanneista isistä, noin 10 prosentilla oli kolme alle 18-vuotiasta lasta. Vastaava luku vuonna 2008 oli 18 prosenttia. (Säkjärvi 2008, 7 - 8.)

8.2 Vanhempana jaksaminen

Sosiaalikehitys Oy:n tekemän tutkimuksen mukaan isät näyttivät jaksavan melko tai erittäin hyvin. Eniten isien jaksamiseen oli vaikuttanut parisuhteen tila. Toimiva keskusteluyhteys puolison kanssa tuki isien jaksamista. Isien jaksamiseen vaikutti myönteisesti perheen sisäinen vuorovaikutus ja kaikenlainen yhteinen toiminta perheen kanssa. Ystäviltä ja sukulaisilta saatu tuki edisti heidän jaksamista, ja keskustelut samassa elämäntilanteessa olevien ystävien kanssa koettiin tärkeiksi. Oman ajan vietto sekä hyvä fyysinen kunto edisti isien jaksamista. Tasapaino työn ja perhe-elämän kanssa tukivat myös jaksamista. Taloudella ja riittäväällä unella oli suuri merkitys jaksamiseen. (Säkjärvi 2008, 27 - 31.)

Opinnäytetyön kyselyn perusteella isät näyttivät jaksavan melko (48 %) ja erittäin hyvin (44 %) miehenä. Kyselyssä iso osa vastaajista piti keskustelun omasta jaksamisesta melko tärkeänä. Isien oma perhe, lähisuku sekä ystävät tukivat heidän jaksamista. Työtä pidettiin myös merkittävänä tekijänä isien jaksamisessa, mutta kyselyssä ei kysytty, että miten isien työ oli edistänyt heidän jaksamista sekä perhe-elämän yhteensovittamista. Kunnallisten palveluiden, kuten päiväkotien, koulujen ja neuvoloiden pidettiin melko vähän tukevinä tekijöinä isien jaksamisessa. Lisäksi isien ruokavalion, fyysisen kunnon, liikunnan, riittävän unen ja oman ajan koettiin paljon tukevan jaksamista arjessa. Tämän kyselyn perusteella verrattuna aikaisempaan tutkimukseen, isien mielipide omasta jaksamisesta ja niihin vaikuttavista tekijöistä ovat pysyneet samoina.

8.3 Isien tuen tarve

Sosiaalikehitys Oy:n teettämässä kyselyssä isät tarvitsivat tukea vanhempana olemiseen muun muassa vertaistueella erityisesti toisilta isiltä, tilapäisenä lastenhoitoapuna, kodinhoitoapuna, neuvoina lastenkasvatukseen ja -hoitoon sekä taloudellisena apuna. Opinnäytetyössä teettämässä kyselyssä nousivat pitkälti samat asiat esiin, kuin aiemmin tehdyssä tutkimuksessa. (Säkjärvi 2008, 32.)

Erona tässä kyselyssä oli kuitenkin se, että perheen rooli ja lähisuku korostuivat enemmän isien tukemisessa henkisen tuen roolissa. Erilaiset nykyisin saatavilla olevat vapaat, kuten isyysvapaa, vanhempainvapaa, hoitovapaa ja tilapäinen hoitovapaa koettiin merkityksellisinä tuen lähteinä, jotka tukevat paljon isyyttä. Lisäksi harrastukset ja työn yhteensovittaminen perhe-elämän kanssa olivat merkityksellisiä. Esimerkiksi Sosiaalikehitys Oy:n (2008) teettämässä tutkimuksessa isät pitivät työtä isyyttä tukevana tekijänä silloin, jos työnantaja antoi mahdollisuuden joustaa työajoissa, mahdollisuuden etätyöhön ja ymmärryksensä perheeseen liittyviin haasteisiin. (Säkjärvi 2008, 33 - 34.)

Merkittävinä ja paljon tukea antavina isät kokivat tilapäisen lastenhoitoavun, taloudellisen tuen ja vertaistuen muilta isiltä. Nämä tekijät eivät juuri muuttuneet, jos vertaa Sosiaali-kehitys Oy:n teettämään tutkimukseen. Opinnäytetyön kyselyssä korostui vielä se, että lasten päivähoitomahdollisuus tuki isyyttä paljon.

8.4 Vanhemmuudesta keskustelu

Sosiaali-kehitys Oy:n teettämässä tutkimuksessa 16 prosenttia vastanneista isistä koki tarvetta puhua vanhemmuuteen liittyvistä asioista usein, joskus tarvetta puhua koki 72 prosenttia ja ”ei juuri koskaan” tarvetta puhua koki 12 prosenttia vastanneista. Tärkeimmät keskustelukumppanit löytyivät isien omasta lähipiiristä, kuten puoliso, ystävät ja työkaverit. Virallisten tahojen kanssa isät kokivat vähäistä tarvetta puhua vanhemmuudesta. (Säkäjärvä 2008, 16.)

Opinnäytetyön kyselyssä kolme suurinta ryhmää, joiden kanssa isät halusivat keskustella vanhemmuudesta, olivat oma puoliso, perhe ja muut isät. Virallisten tahojen osalta neuvola, päiväkotit ja leikkipuisto saivat kuitenkin merkittävää huomiota paikkana, jossa vanhemmuudesta voidaan puhua. Joka kolmas vastaajista piti edellä mainittuja virallisia tahoja (neuvola, päiväkotit ja leikkipuisto) merkittävinä. (Säkäjärvä 2008, 16.)

8.5 Isä-lapsi-toiminta

Sosiaali-kehitys Oy:n tekemässä tutkimuksessa isä-lapsi toiminnasta kyseltiin niihin osallistuneilta, mutta myös niiltä, jotka eivät olleet osallistuneet kyseiseen toimintaan. Tässä opinnäytetyökyselyssä kysyttiin ainoastaan isiltä, jotka olivat osallistuneet isä-lapsi-toimintaan. Kyselymme vastaajista noin 40 prosentilla ei ollut kokemusta isä-lapsi-toiminnasta.

Sosiaali-kehitys Oy:n tekemässä tutkimuksessa isät olivat saaneet isä-lapsi-toiminnasta tietoa suurimmaksi osaksi puolison kautta. Isät olivat olleet mukana suurimmaksi osaksi lasten ja isien yhteisissä kerhoissa, mutta myös leirit ja retket olivat olleet suosittuja. Isä-lapsi-toimintaa järjestämien tahojen isät olivat osallistuneet Mannerheimin Lastensuojeluliiton järjestämiin toimintoihin aktiivisimmin. Suhteellisen aktiivisesti oli myös urheiluseurojen ja muiden seurojen toimintaan osallistuttu. Toimintaan oli osallistuttu suurimmaksi osaksi sen takia, että se oli koettu mukavaksi tavaksi viettää aikaa lasten kanssa yhdessä. (Säkäjärvä 2008, 40 - 41.)

Opinnäytetyön kyselyn mukaan suurin osa vastaajista oli osallistunut aktiivisemmin Mannerheimin Lastensuojeluliiton järjestämään isä-lapsi-toimintaan. Toiseksi ja kolmanneksi oli aktiivisesti osallistuttu kunnan sekä seurakunnan järjestämään toimintaan. Edelliseen tutkimukseen verrattuna myös tässä tutkimuksessa isät olivat osallistuneet isä-lapsi-toiminnassa lasten

ja isien yhteiseen kerhoon. Leirit ja retket olivat myös isien ja lasten suosiossa, sekä lisäksi muiden isien tapaamisiin oli osallistuttu. Isät olivat saaneet tietoa toiminnasta eniten puolison avulla. Myös ystävät olivat jonkin verran maininneet toiminnasta, sekä internetissä ja sanomalehdissä oli ollut mainintaa toiminnasta. Isät olivat suurimmalla prosenttimäärällä täysin samaa mieltä isä-lapsi-toimintaan osallistumisen syynä olleen, että isät saivat viettää kivaa aikaa lastensa kanssa. Jokseenkin samaa mieltä toimintaan osallistumiseen oli, että toiminnassa sai tehdä jotakin sekä sai tukea vanhemmuuteen. Jokseenkin samaa mieltä oltiin myös, että toiminnassa isät saivat nähdä muiden isien toiminnan lastensa kanssa.

Tässä kyselyssä selvitettiin myös se, että miten paljon toiminta oli tukenut isiä eri jaksamiseen liittyvissä asioissa. Isät olivat jokseenkin samaa mieltä, että toiminta oli tukenut heitä muun muassa vanhempana jaksamisessa, kokonaisvaltaisessa hyvinvoinnissa, isä-lapsi-suhteessa ja lasten kanssa vietetyssä ajassa, sekä myös oman asuinalueen tuntemuksessa. Näiden tulosten perusteella isien tiedon saaminen toiminnasta ja niiden vaikutukset isä-lapsi-suhteeseen on säilyneet samoina.

9 Pohdinta

9.1 Tulosten tarkastelu

Kyselyyn vastasi ainoastaan Uudenmaan piirissä asuneita isiä. Suurin osa vastanneista isistä, noin 65 prosenttia, asui pääkaupunkiseudulla. Seuraavaksi eniten vastanneiden asuinaluejako oli seuraavanlainen: Helsingin seudun kehysalue, noin 25 prosenttia; Lohjan seutu, noin 4 prosenttia; Porvoon seutu, noin 4 prosenttia ja Loviisan alue noin 1 prosentti.

Aktiivisin ikäryhmä, joka osallistui kyselyyn, olivat isät, joiden iät olivat 30-40 vuoden väliltä. Suurin osa vastaajista, eli noin 85 prosenttia, asui ydinperheessä. Yksin- tai puolison kanssa asuvia oli noin 5 prosenttia ja uusperheessä asui noin 3 prosenttia vastaajista.

Suurin osa isistä, eli noin 50 prosenttia, asui perheessä, jossa oli kaksi lasta. Yksilapsisia isiä oli noin 35 prosenttia, kolmilapsisia isiä oli noin 11 prosenttia ja neljä- tai viisilapsisia isiä oli noin 4 prosenttia. Suurin osa vastanneiden lapsista oli alle kouluikäisiä, 84 prosenttia. Ala-asteikäisiä lapsia oli noin 19 prosentilla vastanneista ja yläaste- tai lukioikäisiä lapsia 20 prosentilla vastanneista.

Isät näyttävät voivan hyvin, sillä noin 93 prosenttia isistä vastasi jaksavansa melko tai erittäin hyvin. Vajaa 7 prosenttia vastaajista kertoi jaksavansa melko huonosti. Eniten isiä on tuettu jaksamisessa oman perheen, lähisuvun ja ystävien kautta. Noin joka neljäs isä koki, että neuvolassa, synnytyssairaalassa ja perhevalmennuksessa on tuettu isien yleistä jaksamista. Yli joka kolmas isistä koki, että työ on auttanut isiä yleisessä jaksamisessa.

Isät kokivat, että he pystyvät vaikuttamaan omaan jaksamiseen yleisillä terveellisillä elämäntavoilla, esimerkiksi ruokavaliolla, fyysisellä kunnolla, liikunnalla, päihteettömyydellä, hyvällä suhteella lapseen ja hyvällä parisuhteen tilalla. Sen sijaan isät eivät pystyneet vaikuttamaan uneen, lepoon, stressiin tai perheen sairastamiseen. Voimavaratekijät, jotka vaikuttavat isien jaksamiseen, olivat pitkälti samat, joita yllä on mainittu, eli terveelliset elämäntavat, perheen tuki ja hyvinvointi.

Tekijät, jotka vaikuttivat isien hyvinvointiin ja tukivat isien voimavaroja, koostuivat lähinnä omasta lähiverkostosta eli puolisoista, perheestä ja lähisuvusta. Isät kokivat, että viralliset tahot, esimerkiksi neuvola, koulut ja media eivät ole tukeneet isien hyvinvointia ja voimavaroja. Kolmas sektori eli järjestöt ja seurakunta ovat puolestaan antaneet tukea isien voimavaroihin ja jaksamiseen. Isät kokivat, että taloudellinen tuki sekä mahdollisuus isyys-, vanhempain- ja hoitovapaaseen ovat myös tukeneet heidän voimavarojaan.

Isät kokivat tarvitsevansa tukea mm. neuvoina lapsen kasvattamiseen, vertaistukena muilta isiltä, taloudellisena tukena ja tilapäisenä lastenhoitoapuna. Isät kokivat, että he haluavat tukea ja keskustelua isyydestä omalta puolisolta sekä perheeltä. Isät toivoivat saavansa enemmän tukea isyyteen liittyviin kysymyksiin neuvoloilta, päiväkodista, koulusta, leikkipuis-toista sekä muilta isiltä.

Suurin osa vastanneista isistä sai tietoa isä-lapsi-toiminnasta omalta puolisolta. Isä-lapsi-toiminta on tukenut isyyttä lähinnä isä-lapsi suhteessa ja lapsen kanssa vietetyssä ajassa. Isä-lapsi-toiminta on myös tukenut isiä vanhempana ja miehenä jaksamisessa.

9.2 Opinnäytetyön eettisyys

Opinnäytetyön aiheen valinta perustui opinnäytetyön tekijöiden omiin intresseihin, mutta tutkimussisältö ja tutkimuskysymykset laadittiin yhdessä työelämän edustajan kanssa. Haluttiin, että opinnäytetyön tuloksia voitaisiin käyttää hyödyksi MLL:n isä-lapsi-toiminnan kehittämisessä. Tutkimuskysymykset ja aiheet vahvistettiin työelämän edustajan kanssa, jotta aiheella olisi eettinen ratkaisupohja. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2005, 26.)

Tutkimuskyselylomake kohderyhmälle toteutettiin yhdessä työelämäedustajan kanssa. Vastaaminen oli vapaaehtoista. Vastajat pysyivät täysin anonymieinä ja heidän osallistumisensa ei aiheuttanut yhtään riskiä kyselyn vastaajalle. Tutkimuskysymykset pyrittiin laatimaan niin, että ne olisivat täysin ymmärrettävissä. Käsittelimme aineistoa ja sen hävittämistä täysin luottamuksellisesti ja kunniallisesti. Opinnäytetyössä vältettiin käyttämästä kaikkia tutkimustyössä esiintyvää epärehellistä toimintaa, kuten toisten tekstien plagiointia, aiempien tutkimuksien vähättelemistä, tuloksien kaunistelua, puutteellisuutta tai harhaanjohtavaa raportointia. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2005, 26 - 28.)

Ennen kyselyn toteuttamista, pyydettiin tutkimuslupaa MLL Uudenmaan piirin toiminnanjohtajalta. Tutkimuslupa saatiin. Tuloksia raportoidessa huolehdittiin, ettei kenenkään vastaajan yksityisyyttä tai ammattisalaisuutta vaarannettu tutkimuksen aikana (Heikkilä 2004, 31).

9.3 Opinnäytetyön luotettavuus

Opinnäytetyön luotettavuutta voitiin pyrkiä parantamaan seuraavilla tekijöillä; tutkittiin sitä mitä pitikin, pyrittiin määrittelemään tutkimusongelma selkeästi ja opinnäytetyön perusjoukko oli selkeästi rajattu isiin, joilla oli lapsia ja nuoria. Analyysimenetelmä oli määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä ja tuloksien analysoinnissa käytettiin SPSS- ja Excel -tilasto-ohjelmaa apuna. (Vilka 2007, 152.)

Kysymyslomakkeen toimivuutta testattiin esitestauksella, jolloin saatiin selville, että saimme-ko kaiken tarvittavan tiedon mukaan kyselylomakkeeseen. Tarvittaessa korjattiin puutteelliset tai virheelliset kysymykset, joita olivat muun muassa kysymysten selkeyttäminen sekä yksilöä kunnioittavat kysymysmuodot. Kysymykset olivat konkreettisia, selkeitä ja strukturoituja, jolloin saatiin selkeitä vastauskokonaisuuksia. Tämä varmistettiin kysymällä mielipidettä Laurea-ammattikorkeakoulun ohjaavalta opettajalta sekä työelämän edustajalta. (Vilka 2007, 153 - 154.)

Opinnäytetyössä noudatettiin määrällisen tutkimukseen asetettuja vaatimuksia, jotka olivat täsmällisen tutkimuskohteen määrittäminen, jonka tarkoituksena oli tuottaa jotakin uutta tietoa. Lisäksi opinnäytetyö oli avoin, jolloin selvitettiin tutkittaville opinnäytetyön tarkoitus ja käyttötapa. Kaikki tärkeät tulokset ja johtopäätökset esiteltiin, eikä niitä rajoitettu työelämän edustajan kannalta edullisiin tuloksiin. (Heikkilä 2004, 31.)

Opinnäytetyö sisälsi luotettavista lähteistä haettua teoriaa. Opinnäytetyön validiteetti eli pätevyys mittasi sitä, mitä pitikin. Kysymyslomake mittasi tutkimuksen tarkoitettuja asioita yksiselitteisesti, joka kattoi koko tutkimusongelman. Perusjoukon tarkalla määrittelyllä ja korkealla vastausprosentilla tutkimuksen validiteetti säilyi. (Heikkilä 2004, 29.) Kyselyssä kerättiin tutkimusongelmaan tietoa. Tavoitteena oli tavoittaa Uudenmaan piirillä olevat lasten ja nuorten isät. Opinnäytetyön ollessa kokonaistutkimus, kaikki vastaukset analysoitiin. Ainoastaan esitestauksen vastauksia sekä kehitysehdotuksia ei analysoitu. Tavoitteena oli, että validiteetin ja tulosten luotettavuuden kannalta (n =100) isää vastaisi kyselyyn. Kyselyyn vastasi lopulta (n =75) isää.

Opinnäytetyössä pyrittiin välttämään kaikkien mahdollisten virheiden syntyä, jotta tulosten luotettavuus ja pätevyys eivät vaihtelisi. Valittu mittausten menetelmä ei antanut sattumanvaraisia tuloksia, jolloin mittaus tulokset voitiin pitää pätevänä. Opinnäytetyössä käytettiin testattua mittaria. Määrällinen tutkimusmenetelmä ja suljetut kysymykset vastauslomakkeessa antoivat niin tarkat vastaukset, että voitiin tarkastella tuloksia asianmukaisesti ja näin vaikuttaa tuloksien uskottavuuteen eli sen reliabiliteettiin. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2005, 216 - 252.)

Opinnäytetyön tulokset oli saatu objektiivisesti eli puolueettomasti, jossa ei vääristelty tuloksia. Tulokset olivat tarkkoja ja toistettavissa sekä otettiin Laurea-ammattikorkeakoulun ohjaavan opettajan ja työelämän edustajan mielipide huomioon. Tulokset tulevat hyödyttämään työelämän edustajaa sovelletusti ja opinnäytetyö on eettisesti toteutettu oikein. (Vilka 2007, 154.)

Tuloksia analysoitaessa kävi ilmi, että kyselylomakkeessa neljään kysymykseen ei oltu saatu suljetuiksi, jolloin yksi vastaaja oli vastannut neljään kysymykseen kahteen eri vastausvaihtoehtoon, jolloin ne jätettiin analysoimatta. Tästä johtuen joissain analysoitavissa tuloksissa on ollut vastauksia (n =74).

9.4 Opinnäytetyön hyödynnettävyys ja jatkotutkimusehdotukset

Ajatus opinnäytetyöstä oli, että Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piiri voisi käyttää hyväkseen opinnäytetyön tuloksia oman isä-lapsi-toiminnan kehittämiseen. Opinnäytetyössä oli tarkoitus selvittää, miten isät voivat nykyään, ja saada vertausta siihen, mitkä tekijät ovat muuttuneet edellisestä tutkimuksesta, jota tehtiin vuonna 2008. Tarkoituksena oli myös saada tarpeeksi vastauksia, jotta voitaisiin ehdottaa MLL:n Uudenmaan piirille kehitysideoita isä-lapsi-toimintaan, jotta se kehittyisi isien toiveiden mukaisesti. Isä-lapsi-toiminnan kehittyminen isien toiveiden kautta voisi saada aikaan sen, että isät osallistuisivat säännöllisemmin toimintaan. Mahdollisesti myös sellaiset isät, joilla ei ole ollut aiempaa kokemusta isä-lapsi-toiminnasta tulisivat toimintaan mukaan, koska toiminta olisi ehkä enemmän heidän mieleensä. Erityisesti opinnäytetyön tekijöitä kiinnosti tietää yleisellä tasolla siitä, kuinka paljon ja mistä isät ovat saaneet tukea vanhempana olemiseen, jotta terveydenhuollon ammattilaisina voitaisiin kehittää omaa työtä paremmaksi tulevaisuutta kohden ja toimia mahdollisesti paremmin kuin tähän asti on toimittu.

Tämän opinnäytetyön hyödynnettävyyttä voidaan käyttää muun muuassa isien tukemisen lisäämiseen eri palveluissa. Opinnäytetyössä kävi ilmi, että suurimalla osalla isistä ei ollut kokemusta koulun sekä lukion ja virastojen antamasta tuesta. Lisäksi neuvolat voisivat lisätä isien tukemista. Tilapäisen lastenhoitoavun tarvetta on ollut isillä, joten tämän palvelun saatavuutta tai markkinointia tulisi tehostaa. Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piirin isä-lapsi-toimintaa voitaisiin kehittää muun muuassa välttämällä toiminnan vetäjien suurta vaihtuvuutta sekä samalla myös kouluttaa enemmän vapaaehtoisia vetäjiä toiminnalle, jottei tämä toiminta kuihtuisi. Isät olivat toivoneet toimintaan enemmän teematapahtumia sekä retkiä. Lisäksi opinnäytetyössä tuli ilmi, että isien toiveita tulisi ottaa enemmän huomioon toimintaa suunnitellessa, sillä isät eivät ole halunneet osallistua valmiiksi ”käskettyyn” toimintaan, vaan haluaisivat vapaamuotoista harrastamista ja yhdessäoloa, ilman sen kummempaa ohjaamista.

Opinnäytetyötä tehdessä tuli esiin se, että suoria tutkimuksia isien voimavaroista ja jaksamisesta oli huonosti tarjolla, joka osittain selitti ehkä sen, kuinka vähän isiä huomioidaan palvelujärjestelmässä tai isiä ymmärretään ylipäänsä. Toivottaisiin, että isiä koskevia tutkimuksia olisi lisää ja tulevaisuudessa isien voimavarat ja jaksamiseen liittyvät tekijät kartoitettaisiin perusteellisemmin, jotta ymmärrys isyydestä kasvaisi. Lisäksi opinnäytetyön tekijöitä jäi mie-

tityttämään yhteiskuntaan liittyvät tekijät ja sen suhde isien hyvinvointiin. Esimerkiksi olisi ollut mielenkiintoista saada tietoa, kuinka paljon isään kohdistuvat paineet työelämän ja perheen osallistuvuuden kautta on vaikutusta isyyteen ja perheen hyvinvointiin. Kuinka paljon työelämä ja siinä pysyminen rasittaa isien hyvinvointia ja perhetekijöitä? Olisi tärkeää saada isien kokemuksia ja ajatuksia, miten he näkevät asian. Opinnäytetyössä nousi esiin myös se, että monet isät vastasivat kyselyssä, että he eivät voi vaikuttaa omaan jaksamiseen. Mietimme, miksi on näin? Mietittiin, että jos isät eivät voi vaikuttaa omaan jaksamiseen, niin kuinka paljon tämä vaikuttaa taas perhe-elämään, yleiseen mielenterveyden tilaan, olemukseen, jaksamiseen ja sitä kautta hyvinvointiin. Tämä voisi hyvinkin toimia empiirisenä tutkimusaiheena. Viidentenä aiheena, josta olisi mielenkiintoista saada tietoa, on että miten eri isä-lapsi-toiminnot eroavat toisistaan. Mikä niissä kussakin kiinnostaa erityisesti isiä ja vetää niitä puoleensa? Saaden vastauksia tähän kysymykseen, niin ehkä silloin voisi tavoittaa niitä isiä, jotka eivät osallistu isä-lapsi-toimintaan ja saada niitä ehkä osallistumaankin isä-lapsi-toimintaan.

Lähteet

- Allen, T. & Thomas, A. 2000. Poverty and development into the 21st century. Oxford University Press.
- Broberg, M. 2010. Uusperheen voimavarat ja lasten hyvinvointi. Helsinki: Väestöliitto.
- Cox, M.J., Crouter, A.C., Goodman, W.B., Lanza, S.T., Vernon-Feagans, L. & The Family life project key investigators. 2011. Paternal work stress and latent profiles of father-infant parenting quality. *J Marriage Fam*, 73 (3), 588 - 604.
- Finlex. 2013a. Laki lapsen elatuksesta (5.9.1975/704). Viitattu 27.1.2013.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1975/19750704?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=lapsi>
- Finlex. 2013b. Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta (8.4.1983/361). Viitattu 27.1.2013.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1983/19830361?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=lapsi>
- Finlex. 2013c. Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 9 ja 14 §:n muuttamisesta. Viitattu 15.1.2013.
<http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/1992/19920063#e-3>
- Finlex. 2013d. Lastensuojelulaki (13.4.2007/417). Viitattu 27.1.2013.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=lapsen%20oikeus>
- Fägerskiöld, A. 2006. Support of fathers of infants by the child health nurse. *Scandinavian Journal Caring Science* 20/2006, 79 - 85.
- Haarala, P., Honkanen, H., Mellin, O.-K., Tervaskanto-Mäentausta, T. 2008. Terveystieteiden osastoon. Helsinki: Edita.
- Heikkilä, T. 2004. Tilastollinen tutkimus. 5. uudistettu painos. Helsinki: Edita Prisma Oy.
- Heikkilä, T. 2008. Tilastollinen tutkimus. 7. uudistettu painos. Helsinki: Edita Prisma Oy.
- Hintermair, M. 2006. Parental resources, parental stress and socioemotional development of deaf and hard of hearing children. *Journal of Deaf Studies and Deaf Education* 11/2006, 493 - 513.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2005. Tutki ja kirjoita. 11. painos. Helsinki: Tammi.
- Juurakko, S. 2010. Lapsiperheen sosiaalisen tuen kulttuurinen jäsentymisen. Jäsenkategoria-analyttinen tutkimus hyvinvointineuvolan vastaanoton vuorovaikutuksesta. Pro gradu-tutkielma. Sosiaalitutkimuksen laitos. Tampere :Tampereen yliopisto.
- Kinnunen, S. 2005. Anna mun olla lapsi. 1. taskukirjapainos. Helsinki: Kirjapaja Oy.
- Koponen, K. 2013. Henkilökohtainen tiedoksianto. Email kari.koponen@mll.fi 8.2.2013.
- Kuusisto, V. & Niemelä, T. 2005. Isän ja lapsen yhteinen arki. Yhdessäoloa, osallistumista ja jakamista. Pro gradu-tutkielma. Opettajankoulutuslaitos. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Löthman-Kilpeläinen, L. 2001. Lapsiperheen voimavarat ja voimavarojen vahvistaminen neuvolassa. Pro gradu-tutkielma. Hoitotieteen laitos. Kuopio: Kuopion yliopisto.

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piiri. 2012. Isä-lapsi-toiminta. MLL Uudenmaan piiri. Helsinki. Info-lehti.

MLL (Mannerheimin Lastensuojeluliitto). 2013a. Tietoa MLL:sta. Viitattu 13.1.2013.
<http://www.mll.fi/mll/>

MLL (Mannerheimin Lastensuojeluliitto). 2013b. Vanhempainnetti; Kasvu ja kehitys: Murrosikä alkaa. Viitattu 9.1.2013.
http://www.mll.fi/vanhempainnetti/tietokulma/kasvu_ja_kehitys/murrosian_kynnyksella/

MLL (Mannerheimin Lastensuojeluliitto). 2013c. Vanhempainnetti; Kasvu ja kehitys: 12-15-vuotias. Viitattu 9.1.2013.
http://www.mll.fi/vanhempainnetti/tietokulma/kasvu_ja_kehitys/12_15-vuotias/

MLL (Mannerheimin Lastensuojeluliitto). 2013d. Vanhempainnetti; Kasvu ja kehitys: 15-18-vuotias. Viitattu 9 - 10.1.2013.
http://www.mll.fi/vanhempainnetti/tietokulma/kasvu_ja_kehitys/15_18-vuotias/

Mannerheimin Lastensuojeluliitto Varsinais-Suomen piiri. 2013a. Isyyden elinkaari. Viitattu 15.1.2013. <http://varsinaissuomenpiiri.mll.fi/@Bin/143856/Isyyden+elinkaari.pdf>

Mannerheimin Lastensuojeluliitto Varsinais-Suomen piiri. 2013b. Isä-hanke 2010 - 2013. Viitattu 15.1.2013. http://varsinaissuomenpiiri.mll.fi/tietoa_piirista/projektit/isa-hanke_2010-2013/

Mannerheimin Lastensuojeluliitto Varsinais-Suomen piiri. 2013c. MLL: n isä-hankkeen lehti 2012. Viitattu 13.1.2013. <http://varsinaissuomenpiiri-mll-fi-bin.directo.fi/@Bin/3ff659a818fdb2920312c49dbd9bc48f/1358075213/application/pdf/210096/MLL%20Is%C3%A4-hankkeen%20lehti%202012.pdf>

Mesiäislehto-Soukka, H. 2005. Perheenisäys isien kokemana. Fenomenologinen tutkimus. Hoitotieteen ja terveyshallinnon laitos. Oulu: Oulun yliopisto.

Märijärvi, P. 2006. Pieniä lapsiaan kotona hoitavien äitien kokemuksia arjestaan ja arjen kohtaamisistaan näkökulmana sosiaalinen tuki. Pro gradu-tutkielma. Sosiaalipolitiikan ja sosiaalityön laitos. Tampere: Tampereen yliopisto.

Puputti-Rantsi, A. 2009. Isien tuen- ja tiedontarpeet isyydestä, odotusajasta ja synnytyksestä. Perhevalmennus isyyteen kasvun tukena. Pro gradu-tutkielma. Hoitotieteen laitos. Turku: Turun yliopisto.

Raittila, K. & Sutinen, P. 2008. Huonetta vai sukua. Elämää uusperheessä. Helsinki: Kirjapaja.

Rauhala, L. 2005. Ihmiskäsitys ihmistyössä. Helsinki: Yliopistopainos.

Rauhala, M. 2008. Kun kaksi onkin kolme. Parisuhde, vanhemmuus ja lapsen kehitys vanhemmuuteen siirtymisen vaiheessa. Pro gradu-tutkielma. Psykologian laitos. Tampere: Tampereen yliopisto.

Ronfang, J. & Schoppe-Sullivan, S. 2011. Relations between coparenting and father involvement in families with preschool aged children. *Dev Psychol.* 47 (1), 106 - 118.

Rönkä, A. & Kinnunen, U. 2002. Perhe ja vanhemmuus. Suomalainen perhe-elämä ja sen tutkiminen. Jyväskylä: PS-kustannus.

Salmela-Aro, K., (Toim.) Nurmi, J-E. 2002. Mikä meitä liikuttaa. Modernin motivaatiopsykologian perusteet. Jyväskylä: PS-kustannus.

Sinkkonen, J. 1998. Yhdessä isän kanssa. 3.painos. Juva: WSOY.

Solantaus, T. & Paavonen, E. J. 2009. Vanhempien mielenterveyshäiriöt ja lasten psykiatriset ongelmat. Lääketieteellinen Aikakauskirja Duodecim 17/2009. 1839 - 1844.

STM (Sosiaali- ja terveysministeriö). 2008. Isien ja isyyden tukeminen äitiys- ja lastenneuvo-loissa. Helsinki: Yliopistopaino.

STM (Sosiaali- ja terveysministeriö). 2012. Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittä-misohjelma KASTE 2012-2015. Viitattu 15.1.2013.

http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=5197397&name=DLFE-18303.pdf

Säkäjärvä, M. 2008. Mitä kuuluu isä? Mannerheimin Lastensuojeluliiton isäkyselyn tulokset. Sosiaalikehitys Oy.

THL (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos). 2013a. Lastenneuvolakäsikirja. Perheenvoimavarat. Viitattu 24.2.2013. http://www.thl.fi/fi_FI/web/lastenneuvola-fi/ohjeet/metelmat/perhe/voimavarat

THL (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos). 2013b. Voimavaralähtöiset menetelmät. Viitattu 12.1.2013. http://www.thl.fi/fi_FI/web/kasvunkumppanit-fi/tyon/metelmat/voimavaralahtoiset_metelmat

Thomas, J.E., Bonér, A-K. & Hildingsson, I. 2011. Fathering in the few months. Scandinavian Journal of Caring Sciences 25/2011, 499 - 509.

Vartiovaara, I. 2000. Jaksamisen rajat. Helsinki: WSOY.

Vesterlin, H. 2007. Voimavaroja vanhemmuuteen ja parisuhteeseen. Lapsiperheiden vanhem-pien kokemuksia tukiryhmätoiminnasta. Pro gradu-tutkielma. Hoitotieteen laitos. Tampere: Tampereen Yliopisto.

Viljamaa, M-L. 2003. Neuvola tänään ja huomenna. Vanhemmuuden tukeminen, perhekeskei-syys ja vertaistuki. Väitöskirja. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Vilkka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki: Tammi.

Vilkka, H. 2007. Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet. Helsinki. Tammi.

Liitteet

Liite 1 Tutkimuslupahakemus.....	53
Liite 2 Myönnetty tutkimuslupa	55
Liite 3a Saatekirje esitestaukseen osallistuville.....	56
Liite 3b Saatekirje kyselyyn osallistuville	57
Liite 4 Kysymyslomake	58
Liite 5 Kysymyslomake MLL Uudenmaan piirin sivustolla	66

Liite 1 Tutkimuslupahakemus

27
Liite 1

Liite 1 Tutkimuslupahakemus

Hyvä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piirin toiminnanjohtaja.

Pyydämme kohteliaimmin lupaa toteuttaa sairaanhoitajan ja terveydenhoitajan tutkintoon liittyvän opinnäytetyömme teidän kanssa. Opinnäytetyömme liittyy Mannerheimin Lastensuojeluliiton ja Laurea ammattikorkeakoulun Otaniemen yksikön yhteistyöhön, ja olemme kiinnostuneet tekemään opinnäytetyömme teidän Isä- hankkeeseen.

Opinnäytetyömme aiheena on tehdä vertaileva tutkimus Mannerheimin Lastensuojeluliiton tehdystä "Mitä kuuluu isä?" - kyselystä. Tarkoituksenamme on selvittää, mitä asioita on muutunut viidessä vuodessa lasten ja nuorten isien hyvinvoinnissa. Lisäksi tarkoituksena on selvittää isien tämän hetken jaksaminen, miten isien voimavaroja voitaisiin tukea sekä miten isä - lapsi - toiminta on tukenut isien jaksamista. Tavoitteenamme on saada vertailevaa tietoa vuonna 2008 tehtyyn "Mitä kuuluu isä?" - kyselyyn. Tulosten pohjalta tuomme esille kehitysehdotuksia Isä - lapsi - toimintaan.

Kyselylomakkeen muodostaisimme kirjallisuuskatsauksen, "Mitä kuuluu isä?" - kyselyn ja perhetoiminnan ohjaaja K. Koposen tapaamisten pohjalta. Tämän vuoksi pyydämme lupaa tehdä kyselytutkimus yhteistyössä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piirin ja paikallisyhdistysten kanssa. Kyselyn luotettavuuden kannalta pyydämme, että vapaaehtoistoimijanne/paikallisyhdistyksenne tulisivat tietoisiksi isille tarkoitetusta kyselystämme ja osallistuisivat kertomaan lasten ja nuorten isille kyselystä. Kysely toteutetaan maaliskuun loppupuolella, ja vastaamisaikana pidämme kaksi viikkoa. Kyselyyn osallistuminen on vapaaehtoista ja kyselyyn vastanneiden henkilöllisyys ei käy ilmi opinnäytetyössä.

Kyselyn tulokset analysoimme käyttämällä SPSS- järjestelmää. Tuloksista saatte kirjallisen materiaalin ja esittäisimme teille henkilökohtaisesti tulokset ennen kesää 2013.

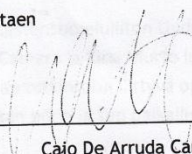
Opinnäytetyömme yhteyshenkilönä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piirissä on perhetoiminnan ohjaaja K. Koponen. Laurea Otaniemessä yhteyshenkilönä on ohjaava opettaja A - K. Hankaniemi.

Ohessa on opinnäytetyön suunnitelma ja liitteet.

28
Liite 1

Espoossa 6.3.2013

Kunnioittaen

Caio De Arruda Camara
caio.de.arruda.camara@laurea.fi
040 551 1081
Laurea Otaniemi

Kirsi Murto
kirsi.murto@laurea.fi
044 031 9198
Laurea Otaniemi

Liite 2 Myönnetty tutkimuslupa

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piiri ry

Asia: Tutkimuslupahakemus

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piiri ry myöntää Laurea ammattikorkeakoulun opiskelijoille Caio De Arruda Camara ja Kirsi Murto luvan toteuttaa liitteen mukainen sairaanhoitajan ja terveydenhoitajan tutkintoon liittyvä opinnäytetyö, jonka osana toteutetaan kyselytutkimus yhteistyössä MLL:n Uudenmaan piirin ja sen paikallisyhdistysten kanssa.

Helsingissä 12.3.2013

Pia Metsähuone
Toiminnanjohtaja

LIITE Tutkimuslupahakemus

Liite 3a Saatekirje esitestaukseen osallistuville

Hei,

Olemme Caio De Arruda Camara ja Kirsi Murto, terveydenhoitaja- ja sairaanhoitajaopiskelija Laurea ammattikorkeakoulun Otaniemen yksiköstä. Teemme hoitotyön tutkintoomme liittyvää opinnäytetyötä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piirille. Opinnäytetyömme nimi on: Isä, mitä sinulle kuuluu? - Kyselytutkimus isien jaksamisesta yhteistyössä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piirin kanssa.

Opinnäytetyömme aiheena on tehdä vertaileva tutkimus Mannerheimin Lastensuojeluliiton tehdystä ”Mitä kuuluu isä?” - kyselystä. Tarkoituksenamme on selvittää, mitä asioita on muuttanut viidessä vuodessa lasten ja nuorten isien hyvinvoinnissa. Lisäksi tarkoituksena on selvittää isien tämän hetkinen jaksaminen vanhempana, miten isien voimavaroja voitaisiin tukea sekä miten isä - lapsi - toiminta on tukenut isien jaksamista. Tavoitteenamme on tuottaa vertailevaa tietoa vuonna 2008 tehtyyn ”Mitä kuuluu isä?” - kyselyyn. Tulosten pohjalta tuomme esille kehitysehdotuksia Isä - lapsi - toimintaan.

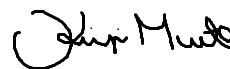
Tämän kyselyn tarkoituksena on esitestate lomake toimivaksi, ja pyytäisimme teitä kohteliaimmin ajatuksen kanssa käymään kysymyksen ja vastausvaihtoehdot läpi, sekä vastaamaan kyselyyn. Vastaukset saapuvat MLL Yhdistysavaimen jäsenyystilille anonyymeinä. Kyselyn lopusta löytyy tekstikenttä, johon Te voitte kertoa ajatuksia kyselylomakkeesta, sen rakenteesta sekä mahdollisia kehittämis ehdotuksia. Vastausten pohjalta teemme muutokset kyselylomakkeeseen. Esitestaus- vaiheen vastauksia emme analysoi. Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti ja opinnäytetyön valmistuttua vastaukset ja sähköpostitili tuhoetaan. Esitestauksen toteutamme 22. - 25.3.2013. Varsinainen kysely toteutetaan seuraavalla viikolla, jossa vastausaikaa on kaksi (2) viikkoa. Esitestaukseen osallistuminen on vapaaehtoista.

Vastaamme mielellämme opinnäytetyötä koskeviin kysymyksiin.
Kiitos yhteistyöstänne.

Kunnioittaen,

Caio De Arruda Camara
caio.de.arruda.camara@laurea.fi
Laurea Otaniemi

Kirsi Murto
kirsi.murto@laurea.fi
Laurea Otaniemi

Liite 3b Saatekirje kyselyyn osallistuville

Hei,

Olemme Caio De Arruda Camara ja Kirsi Murto, terveydenhoitaja- ja sairaanhoitajaopiskelija Laurea ammattikorkeakoulun Otaniemen yksiköstä. Teemme hoitotyön tutkintoomme liittyvää opinnäytetyötä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piirille. Opinnäytetyömme nimi on: Isä, mitä sinulle kuuluu? - Kyselytutkimus isien jaksamisesta yhteistyössä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piirin kanssa.

Opinnäytetyömme aiheena on tehdä vertaileva tutkimus Mannerheimin Lastensuojeluliiton tehdystä ”Mitä kuuluu isä?” - kyselystä (voit tutustua kyselyyn [tästä](#) (hyperlinkki tutkimukseen)). Tarkoituksenamme on selvittää, mitä asioita on muuttunut viidessä vuodessa lasten ja nuorten isien hyvinvoinnissa. Lisäksi tarkoituksena on selvittää isien tämän hetkinen jaksaminen vanhempana, miten isien voimavaroja voitaisiin tukea sekä miten isä - lapsi - toiminta on tukenut isien jaksamista. Tavoitteenamme on tuottaa vertailevaa tietoa vuonna 2008 tehtyyn ”Mitä kuuluu isä?” - kyselyyn. Tulosten pohjalta tuomme esille kehitysehdotuksia Isä - lapsi - toimintaan. Opinnäytetyömme aineisto kerätään sähköisen kyselyn avulla.

Kysely toteutetaan ajalla 28.3. - 11.4.2013, vastausaikaa on kaksi (2) viikkoa. Vastaukset saapuvat MLL Yhdistysavaimen jäsenyystilille anonymieinä ja vastaukset käsitellään luottamuksellisesti. Opinnäytetyön valmistuttua vastaukset tuhotaan. Kyselyyn vastataan nimettömänä ja osallistuvien henkilöllisyys ei käy ilmi opinnäytetyössä. Kyselyyn osallistuminen on vapaaehtoista. Vastaaminen kyselyyn tulkitaan suostumuksena osallistua opinnäytetyön tutkimukseen.

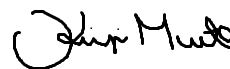
Vastaamme mielellämme opinnäytetyötä koskeviin kysymyksiin.

Kiitos vastauksestanne.

Kunnioittaen,

Caio De Arruda Camara
caio.de.arruda.camara@laurea.fi

Kirsi Murto
kirsi.murto@laurea.fi

Liite 4 Kysymyslomake

Isä, mitä sinulle kuuluu?

Tervetuloa osallistumaan opinnäytetyömme Isä, mitä sinulle kuuluu? - kyselyyn. Kysely sisältää monivalintakysymyksiä, mielipideväittämiä sekä pari avointa kysymystä. Aluksi kysymme taustatiedoistanne. Tämän jälkeen etsimme tutkimuskysymyksiimme vastauksia kysymällä jaksamisestanne vanhempana, voimavaroistanne, tukemisestanne sekä kokemuksianne Isä - lapsi - toiminnasta. Tärkeätä on, että vastaatte kysymyksiin rehellisesti ja omin mielipitein.

TAUSTATIEDOT

1. Mikä on asuinalueesi Uudenmaan alueella?

- ☐ Pääkaupunkiseutu (Helsinki, Espoo, Kauniainen, Vantaa)
- ☐ Helsingin seudun kehysalue (Kirkkonummi, Vihti, Nurmijärvi, Hyvinkää, Tuusula, Kerava, Järvenpää, Mäntsälä, Pornainen, Sipoo)
- ☐ Lohjan seutu (Siuntio, Lohja, Karjalohja, Nummi-Pusula, Karkkila)
- ☐ Raaseporin seutu (Hanko, Raasepori, Inkoo)
- ☐ Porvoon seutu (Porvoo, Askola, Pukkila, Myrskylä)
- ☐ Loviisan seutu (Loviisa, Lapinjärvi)

2. Minä vuonna olet syntynyt?

Vaihtoehdot 1950 - 1996

3. Mikä on nykyinen perhetilanteesi?

- ☐ Asun yksin
- ☐ Asun puolison kanssa
- ☐ Asun ydinperheessä (puolison kanssa yhteisiä lapsia)
- ☐ Asun uusperheessä (omia/yhteisiä/puolison lapsia)
- ☐ Asun lapsen/lasten kanssa

4. Montako lasta sinulla on?

Vaihtoehdot 1,2,3,4,5,6,7,8,9 ja 10+

5. Minkä ikäinen lapsi/ikäisiä lapsia sinulla on? Voitte valita useamman vaihtoehdon.

- ☐ Alle kouluikäinen (0 - 6 - vuotias)
- ☐ Ala-asteikäinen (7 - 12 - vuotias)
- ☐ Yläasteikäinen (13 - 15 - vuotias)
- ☐ Lukioikäinen (16 - 18 - vuotias)

ISÄNÄ JAKSAMINEN

Tässä osiossa etsimme vastauksia, että miten sinä jaksat vanhempana. Tärkeätä kysymyksiin vastatessa on, että mietit omaa hyvinvointiasi.

6. Miten koet jaksavasi isänä tässä elämän vaiheessa?

Erittäin huonosti	Melko huonosti	Melko hyvin	Erittäin hyvin
()	()	()	()

7. Mitenkä tärkeänä pidätte keskustelua omasta jaksamisestasi?

En ollenkaan tärkeänä	Vähän tärkeänä	Melko tärkeänä	Erittäin tärkeänä
()	()	()	()

8. Miten paljon sinua on tuettu omassa jaksamisessasi isänä?

	Erittäin vähän	Vähän	Ei kokemusta/en tiedä	Paljon	Erittäin paljon
Omassa perheessä	()	()	()	()	()
Lähisuvussa	()	()	()	()	()
Ystäväpiirissä	()	()	()	()	()
Neuvolassa	()	()	()	()	()
Synnytyssairaalassa	()	()	()	()	()
Perhevalmennuksessa	()	()	()	()	()
Päiväkodissa	()	()	()	()	()
Koulussa	()	()	()	()	()
Harrastuksissa	()	()	()	()	()
Leikkipuistoissa/perhekerhoissa	()	()	()	()	()
tms.					
Töissä	()	()	()	()	()

9. Onko sinulla mahdollisuus vaikuttaa seuraaviin asioihin itse?

	Erittäin vähän	Vähän	En osaa sanoa	Paljon	Erittäin paljon
Oma terveys:					
Terveellinen ruokavalio	()	()	()	()	()
Fyysinen kunto	()	()	()	()	()
Liikunta	()	()	()	()	()

Uni	()	()	()	()	()
Oma aika	()	()	()	()	()
Harrastukset	()	()	()	()	()
Stressi	()	()	()	()	()
Päihteet (tupakka, alkoholi, muu)	()	()	()	()	()
Oman sairauden hoito	()	()	()	()	()
Perhe ja lähipiiri:					
Parisuhteen tila/vuorovaikutus	()	()	()	()	()
Suhde lapseen/lapsiin	()	()	()	()	()
Ystävien ja/tai sukulaisten tuki	()	()	()	()	()
Perheen sisäinen työnjako	()	()	()	()	()
Perheen sairastaminen	()	()	()	()	()
Työtilanne	()	()	()	()	()
Taloudellinen tilanne	()	()	()	()	()
Muu tuki (esim. kodinhoito, lastenhoito)	()	()	()	()	()

10. Miten koet seuraavien tekijöiden vaikuttavan omaan jaksamiseesi?

	Erittäin vähän	Vähän	Paljon	Erittäin paljon
Oma terveys:				
Terveellinen ruokavalio	()	()	()	()
Fyysinen kunto	()	()	()	()
Liikunta	()	()	()	()
Uni	()	()	()	()
Riittävä oma aika	()	()	()	()
Harrastukset	()	()	()	()
Stressi	()	()	()	()
Päihteet (tupakka, alkoholi, muu)	()	()	()	()
Oman sairauden hoito	()	()	()	()
Perhe ja lähipiiri:				
Parisuhteen tila/vuorovaikutus	()	()	()	()
Suhde lapseen/lapsiin	()	()	()	()
Ystävien ja/tai sukulaisten tuki	()	()	()	()
Perheen sisäinen työnjako	()	()	()	()
Puolison sairastaminen	()	()	()	()
Lapsen sairastaminen	()	()	()	()

Työtilanne	()	()	()	()
Taloudellinen tilanne	()	()	()	()
Muu tuki (esim. kodinhoito, lastenhoito)	()	()	()	()

ISÄN VOIMAVARAT JA TUKEMINEN

Voimavara määritellään olevan tekijä, joka auttaa yksilöä selviytymään terveydelle haitallisista kuormitustekijöistä. Tässä osiossa etsimme vastauksia, että mitkä tekijät tukevat sinun voimavarojasi isänä.

11. Mitkä tekijät tukevat isyyttänne?

	Ei koke- musta	Vähän	Jonkin verran	Paljon
Viralliset palvelut:				
Neuvola	()	()	()	()
Lasten päivähoito	()	()	()	()
Koulu/lukio	()	()	()	()
Virastot esim. sosiaalipalvelut	()	()	()	()
Tiedotusvälineet/media	()	()	()	()
Tukiverkosto:				
Puoliso	()	()	()	()
Oma perhe	()	()	()	()
Lähisuku	()	()	()	()
Ystävät	()	()	()	()
Erilaiset järjestöt:				
Mannerheimin Lastensuojeluliitto	()	()	()	()
Seurakunta	()	()	()	()
Urheiluseura	()	()	()	()
Työväen ja kansanopistot	()	()	()	()
Kirjasto	()	()	()	()
Vertaisryhmät: esim. isä - lapsi - toiminta	()	()	()	()
Perhe-etuudet:				
Isyysraha	()	()	()	()
Vanhempainraha	()	()	()	()
Lapsilisä	()	()	()	()
Kotihoidon tuki				
Yksityishoidon tuki	()	()	()	()

Osittainen hoitoraha	()	()	()	()
Elatustuki	()	()	()	()
Adoptiotuki	()	()	()	()
Sotilasavustus	()	()	()	()
Isyysvapaa/isäkuukausi	()	()	()	()
Vanhempainvapaa	()	()	()	()
Hoitovapaa	()	()	()	()
Osittainen hoitovapaa (jos palaat töihin osa-aikaisesti)	()	()	()	()
Tilapäinen hoitovapaa (jos alle 10-vuotias lapsi sairastuu)	()	()	()	()
Erityishoitorahamahdollisuus:				
Erityishoitoraha	()	()	()	()
Kuntoutus tuki	()	()	()	()
Alle 16- vuotiaan vammaistuki	()	()	()	()
Muut:				
Harrastukset	()	()	()	()
Työ	()	()	()	()
Muu, mikä_____				

12. Miten paljon koet tarvitsevasi tukea seuraavilta tahoilta?

	En ol- lenkaan	Vähän	Jonkin verran	Paljon
Ammattiauttajan tuki, esim. neuvolan henkilökunta	()	()	()	()
Taloudellinen tuki, esim. lapsilisä	()	()	()	()
Kodinhoitoapu	()	()	()	()
Tilapäinen lastenhoitoapu	()	()	()	()
Neuvoja lapsen kasvatukseen ja/tai hoitoon	()	()	()	()
Vertaistukea muilta isiltä	()	()	()	()
Jotain muuta. mitä...	()	()	()	()

13. Haluaisitteko keskustella isyyteen liittyvistä huolista ja jakaa kokemuksianne vanhempana seuraavien kanssa:

	Erittäin vähän	Vähän	Paljon	Erittäin paljon
Puolison	()	()	()	()
Perheen	()	()	()	()

Neuvolan	()	()	()	()
Päiväkodin	()	()	()	()
Koulun	()	()	()	()
Leikkipuistoissa/perhekerhoissa	()	()	()	()
tms.				
Muiden isien	()	()	()	()

ISÄ - LAPSI- TOIMINTA

Isä - lapsi - toiminnan tarkoituksena on luoda isille ja heidän alle kouluikäisille lapsille tai koko perheelle toimintaa mahdollistaen kivaa yhdessäoloa ja tekemistä oman asuinalueen lähellä.

14. Minkä seuraavien toimijoiden tarjoamaan Isä - lapsi - toimintaan olette osallistuneet?
Voitte valita useamman vaihtoehdon.

Kunta	()
Seurakunta	()
Työväen - tai kansanopisto	()
Mannerheimin Lastensuojeluliitto	()
Kalliolan setlementti	()
NMKY (Nuorten Miesten Kristillinen Yhdistys)	()
Muu yhdistys/seura	()
Ei kokemusta	()

15. Millaisessa isä - lapsi - toiminnassa olette olleet mukana?

- ☐ Lasten ja isän yhteinen kerho (esim. liikunta- tai muu kerho)
☐ Muiden isien tapaaminen
☐ Ryhmäkeskustelu
☐ Verkossa toimiva keskusteluryhmä
☐ Leirit tai retket
☐ Jokin muu, mikä:

(vapaa teksti)

- ☐ Ei kokemusta

16. Miten paljon olet saanut tietoa Isä - lapsi - toiminnasta seuraavilta tahoilta?

	En ollen- kaan	Vähän	Jonkin verran	Paljon
Neuvolasta	()	()	()	()
Päiväkodista	()	()	()	()
Koulusta	()	()	()	()
Ystäviltä	()	()	()	()
Puolisolta	()	()	()	()
Perheeltä	()	()	()	()
Lehdestä	()	()	()	()
Internetistä	()	()	()	()
Ilmoitustaululta esim. kaupan	()	()	()	()

Jostain muualta, mistä:

(vapaa teksti)

17. Olen ollut mukana Isä - lapsi - toiminnassa...

	Täysin eri miel- tä	Jokseenkin eri mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
saadakseni uusia ystäviä	()	()	()	()	()
saadakseni seuraa	()	()	()	()	()
saadakseni tekemistä	()	()	()	()	()
mukana toiminnassa on kavereita	()	()	()	()	()
saadakseni tukea vanhemmuuteen	()	()	()	()	()
saadakseni viettää kivaa aikaa lap- sen/lasten kanssa	()	()	()	()	()
saadakseni lapselleni seuraa	()	()	()	()	()
saadakseni nähdä miten muut isät toimivat lasten kanssa	()	()	()	()	()
saadakseni omaa aikaa	()	()	()	()	()
jonkin muun takia, minkä:					

(vapaa teksti)

☐ Ei kokemusta

18. Miten paljon Isä - lapsi - toiminta on tukenut sinua seuraavissa asioissa:

	Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	En samaa enkä eri mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Miehenä jaksamisessa	()	()	()	()	()
Vanhempana jaksamisessa	()	()	()	()	()
Kokonaisvaltaisessa hyvinvoinnissa	()	()	()	()	()
Parisuhteessa	()	()	()	()	()
Isä - lapsi - suhteessa	()	()	()	()	()
Lähisuvussa	()	()	()	()	()
Ystäväsuhteessa	()	()	()	()	()
Oman asuinalueen tuntemuksessa	()	()	()	()	()
Lapsen kanssa enemmän vietetyssä ajassa	()	()	()	()	()
Ei kokemusta	()				

19. Millainen yleisvaikutelma sinulla on Isä - lapsi - toiminnasta?

Erittäin huono	Melko huono	Melko hyvä	Erittäin hyvä	Ei kokemusta
()	()	()	()	()

20. Millainen yleisvaikutelma sinulla on Mannerheimin Lastensuojeluliiton järjestämästä Isä - lapsi - toiminnasta?

Erittäin huono	Melko huono	Melko hyvä	Erittäin hyvä	Ei kokemusta
()	()	()	()	()

21. Millaisia kehitysehdotuksia sinulla on Isä - lapsi - toimintaan? Onko toiminta vastaan-
nut odotuksianne?

Kiitos teidän vastauksestanne.

22. Esitestauslomakkeen loppukysymys:

Oliko teidän mielestänne kyselylomake toimiva? Olisiko lomakkeessa jotain parantamisen va-
raa?

Liite 5 Kysymyslomake MLL Uudenmaan piirin sivustolla

ISÄ, VASTAA KYSELYYN! - Ota osaa opinnäytetyöhön. Kysely avoinna 28.3-11.4.

27.3.2013

suurena kuva

» [TÄSTÄ KYSELYYN](#)

Hei,

Olemme Caio De Arruda Camara ja Kirsi Murto, terveydenhoitaja- ja sairaanhoitajaopiskelija Laurea ammattikorkeakoulun Otaniemen yksiköstä. Teemme hoitotyön tutkimuksemme liittyvää opinnäytetyötä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piirille. Opinnäytetyömme nimi on: Isä, mitä sinulle kuuluu? – Kyselytutkimus isien jaksamisesta yhteistyössä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Uudenmaan piirin kanssa.

Opinnäytetyömme aiheena on tehdä vertaileva tutkimus Mannerheimin Lastensuojeluliiton tehdystä "Mitä kuuluu isä?" – kyselystä (voit tutustua kyselyyn [tästä](#)). Tarkoituksenamme on selvittää, mitä asioita on muuttunut viidessä vuodessa lasten ja nuorten isien hyvinvoinnissa. Lisäksi tarkoituksena on selvittää isien tämän hetkinen jaksaminen vanhempana, miten isien voimavaroja voitaisiin tukea sekä miten isä – lapsi – toiminta on tukenut isien jaksamista. Tavoitteenamme on tuottaa vertailevaa tietoa vuonna 2008 tehtyyn "Mitä kuuluu isä?" – kyselyyn. Tulosten pohjalta tuomme esille kehitysehdotuksia isä – lapsi – toimintaan. Opinnäytetyömme aineisto kerätään sähköisen kyselyn avulla.

Kysely toteutetaan ajalla 28.3.-11.4.2013, vastausaikaa on kaksi (2) viikkoa. Vastaukset saapuvat MLL Yhdistysavaimen jäsenyystiilille anonyymeina ja vastaukset käsitellään luottamuksellisesti. Opinnäytetyön valmistuttua vastaukset tuhotaan. Kyselyyn vastataan nimettömänä ja osallistuvien henkilöllisyys ei käy ilmi opinnäytetyössä. Kyselyyn osallistuminen on vapaaehtoista. Vastaaminen kyselyyn tulkitaan suostumuksena osallistua opinnäytetyön tutkimukseen.

Vastaamme mielellämme opinnäytetyötä koskeviin kysymyksiin.

Kiitos vastauksestanne.

Kunnioittaen,

Caio

&

Kirsi

caio.de.arruda.camara@laurea.fi

kirsi.murto@laurea.fi

Isä-lapsi-toiminnan kysely**Isä, mitä sinulle kuuluu?**

Tervetuloa osallistumaan opinnäytetyömme Isä, mitä sinulle kuuluu? – kyselyyn. Kysely sisältää monivalintakysymyksiä, mielipideväittämiä sekä pari avointa kysymystä. Aluksi kysymme taustatiedoistanne. Tämän jälkeen etsimme tutkimuskysymyksiimme vastauksia kysymällä jaksamisestanne vanhempana, voimavaroistanne, tukemisestanne sekä kokemuksianne Isä – lapsi – toiminnasta. Tärkeää on, että vastaatte kysymyksiin rehellisesti ja omin mielin.

TAUSTATIEDOT**1. Mikä on asuinalueesi Uudenmaan alueella?**

- ☐ Pääkaupunkiseutu (Helsinki, Espoo, Kauniainen, Vantaa)
☐ Helsingin seudun kehysalue (Kirkkonummi, Vihti, Nurmijärvi, Hyvinkää, Tuusula, Kerava, Järvenpää, Mäntsälä, Pornainen, Sipoo)
☐ Lohjan seutu (Siuntio, Lohja, Karjalohja, Nummi-Pusula, Karkkila)
☐ Raaseporin seutu (Hanko, Raasepori, Inkoo)
☐ Porvoon seutu (Porvoo, Askola, Pukkila, Myrskylä)
☐ Loviisan seutu (Loviisa, Lapinjärvi)

2. Minä vuonna olet syntynyt?
 ▼
3. Mikä on nykyinen perhetilanteesi?

- ☐ Asun yksin
☐ Asun puolison kanssa
☐ Asun ydinperheessä (puolison kanssa yhteisiä lapsia)
☐ Asun uusperheessä (omia/yhteisiä/puolison lapsia)
☐ Asun lapsen/lasten kanssa

4. Montako lasta sinulla on?
 ▼
5. Minkä ikäinen lapsi/ikäisiä lapsia sinulla on? Voit valita useamman vaihtoehdon

- ☐ Alle kouluikäinen (0 – 6 - vuotias)
☐ Ala-asteikäinen (7 – 12 - vuotias)
☐ Yläasteikäinen (13 – 15 - vuotias)
☐ Lukioikäinen (16 - 18 - vuotias)

ISÄNÄ JAKSAMINEN

Tässä osiossa etsimme vastauksia, että miten sinä jaksat vanhempana. Tärkeätä kysymyksiin vastatessa on, että mietit omaa hyvinvointiasi.

6. Miten koet jaksavasi isänä tässä elämän vaiheessa? ☐ Erittäin huonosti ☐ Melko huonosti ☐ Melko hyvin ☐ Erittäin hyvin
7. Miten tärkeänä pidät keskustelua omasta jaksamisestasi? ☐ En ollenkaan tärkeänä ☐ Vähän tärkeänä ☐ Melko tärkeänä ☐ Erittäin tärkeänä

8. Miten paljon sinua on tuettu omassa jaksamisessasi isänä?

Valitse seuraavista vaihtoehtoista:

1. Erittäin vähän 2. Vähän 3. Ei kokemusta/en tiedä 4. Paljon 5. Erittäin paljon

Omassa perheessä	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Lähisuvussa	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Ystäväpiirissä	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Neuvolassa	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Synnytyssairaalassa	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Perhevalmennuksessa	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Päiväkodissa	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Koulussa	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Harrastuksissa	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Leikkipuistossa / perhekerhoissa tms.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Töissä	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5

9. Onko sinulla mahdollisuus vaikuttaa seuraaviin asioihin itse?

Valitse seuraavista vaihtoehtoista:

1. Erittäin vähän 2. Vähän 3. En osaa sanoa 4. Paljon 5. Erittäin paljon

Oma terveys:

Terveellinen ruokavalio	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Fyysinen kunto	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Liikunta	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Uni	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Oma aika	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Harrastukset	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Stressi	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Päihteet (tupakka, alkoholi, muu)	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Oman sairauden hoito	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5

Perhe ja lähipiiri:

Parisuhteen tila / vuorovaikutus	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Suhde lapseen / lapsiin	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Ystävien ja / tai sukulaisten tuki	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Perheen sisäinen työnjako	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Perheen sairastaminen	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5

Muut:

Työtilanne	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Taloudellinen tilanne	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Muu tuki (esim. kodinhoito, lastenhoito)	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5

10. Miten koet seuraavien tekijöiden vaikuttavat omaan jaksamiseesi?

Valitse seuraavista vaihtoehdoista:

1. Erittäin vähän 2. Vähän 3. Paljon 4. Erittäin paljon

Oma terveys:

Terveellinen ruokavalio	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Fyysinen kunto	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Liikunta	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Uni	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Riittävä oma aika	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Harrastukset	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Stressi	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Päihteet (tupakka, alkoholi, muu)	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Oman sairauden hoito	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4

Perhe ja lähipiiri:

Parisuhteen tila / vuorovaikutus	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Suhde lapseen / lapsiin	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Ystävien ja / tai sukulaisten tuki	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Perheen sisäinen työnjako	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Puolison sairastaminen	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Lapsen sairastaminen	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4

Muut:

Työtilanne	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Taloudellinen tilanne	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Muu tuki (esim. kodinhoito, lastenhoito)	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4

ISÄN VOIMAVARAT JA TUKEMINEN

Voimavara määritellään olevan se tekijä, joka auttaa yksilöä selviytymään terveydelle haitallisista kuormitustekijöistä. Tässä osiossa etsimme vastauksia, että mitkä tekijät tukevat sinun voimavarojasi isänä.

11. Mitkä tekijät tukevat isyyttänne?

Valitse seuraavista vaihtoehdoista:

1. Ei kokemusta 2. Vähän 3. Jonkin verran 4. Paljon

Viralliset palvelut:

Neuvola	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Lasten päivähoito	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Lapsen koulu-/opiskelupaikka	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Virastot esim. sosiaalipalvelut	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Tiedotusvälineet / media	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4

Tukiverkosto:

Puoliso	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Oma perhe	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Lähisuku	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Ystävät	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4

Erilaiset järjestöt:

Mannerheimin Lastensuojeluliitto	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Seurakunta	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4

Urheiluseura	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Työnväen- / kansanopistot	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Kirjasto	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Vertaisryhmät: esim. isä - lapsi - toiminta	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
<i>Perhe - etuudet:</i>				
Isyysraha	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Vanhempainraha	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Lapsilisä	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Kotihoidon tuki	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Yksityishoidon tuki	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Osittainen hoitoraha	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Elatustuki	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Adoptiotuki	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Sotilasavustus	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Isyysvapaa / isäkuukausi	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Vanhempainvapaa	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Hoitovapaa	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Osittainen hoitovapaa (jos palaat töihin osa - aikaisesti)	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Tilapäinen hoitovapaa (jos alle 10 - vuotias lapsi sairastuu)	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
<i>Erityishoitorahamahdollisuus:</i>				
Erityishoitoraha	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Kuntoutustuki	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Alle 16 - vuotiaan vammaistuki	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
<i>Muut:</i>				
Harrastukset	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Työ	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Muu, mikä...	<input type="text"/>			

12. Miten paljon koet tarvitsevasi tukea seuraavilta tahoilta?

Valitse seuraavista vaihtoehtoista:

1.En ollenkaan 2. Vähän 3. Jonkin verran 4. Paljon

Ammattiautajan tuki, esim. neuvolan henkilökunta	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Taloudellinen tuki, esim. lapsilisä	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Kotihoitoapu	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Tilapäinen lastenhoitoapu	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Neuvoja lapsen kasvatukseen ja / tai hoitoon	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Vertaistukea muilta isiltä	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4

Jotain muuta, mitä...

13. Haluaisitko keskustella isyyteen liittyvistä huolista ja jakaa kokemuksiasi vanhempana seuraavien tahojen kanssa?

Valitse seuraavista vaihtoehdoista:

1. Erittäin vähän 2. Vähän 3. Paljon 5. Erittäin paljon

Puolison	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Perheen	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Neuvolan	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Päiväkodin	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Koulun	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Leikkipuistossa / perhekerhoissa tms.	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Muiden isien	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4

ISÄ - LAPSI - TOIMINTA

Isä - lapsi - toiminnan tarkoituksena on luoda isille ja heidän alle kouluikäisille lapsille tai koko perheelle toimintaa mahdollistaen kivaa yhdessäoloa ja tekemistä oman asuinalueen lähellä.

14. Minkä seuraavien toimijoiden tarjoamaan Isä - lapsi - toimintaan olette osallistunut? Voit valita useamman vaihtoehdon.

- ☐ Kunta
- ☐ Seurakunta
- ☐ Työväen - tai kansanopisto
- ☐ Mannerheimin Lastensuojeluliitto
- ☐ Kalliolan setlementti
- ☐ NMKY (Nuorten Miesten Kristillinen Yhdistys)
- ☐ Muu yhdistys/seura
- ☐ En ole osallistunut

15. Millaisessa Isä - lapsi - toiminnassa olette olleet mukana?

- ☐ Lasten ja isän yhteinen kerho (esim. liikunta- tai muu kerho)
- ☐ Muiden isien tapaaminen
- ☐ Ryhmäkeskustelu
- ☐ Verkossa toimiva ryhmäkeskustelu
- ☐ Leirit tai retket
- ☐ Jokin muu mikä...

- ☐ Ei kokemusta

16. Miten paljon olet saanut tietoa Isä - lapsi - toiminnasta seuraavilta tahoilta?

Valitse seuraavista vaihtoehdoista:

1. En ollenkaan 2. Vähän 3. Jonkin verran 4. Paljon

Neuvolasta	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Päiväkodista	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Koulusta	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Ystävilä	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Puolisolta	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Perheeltä	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Lehdestä	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Internetistä	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
Ilmoitustaudulta esim. kaupan	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4

Jostain muualta, mistä...

17. Olen ollut mukana Isä - lapsi - toiminnassa...

Valitse seuraavista vaihtoehdoista:

1. Täysin eri mieltä 2. Jotseenkin eri mieltä 3. En samaa enkä eri mieltä 4. Jotseenkin samaa mieltä
5. Täysin samaa mieltä

saadakseni uusia ystäviä	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
saadakseni seuraa	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
saadakseni tekemistä	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
koska mukana toiminnassa on kavereita	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
saadakseni tukea vanhemmuuteen	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
saadakseni viettää kivaa aikaa lapseni/lasteni kanssa	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
saadakseni nähdä, miten muut isät toimivat lastensa kanssa	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
saadakseni omaa aikaa	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5

jonkin muun takia, minkä...

☐ Ei kokemusta

18. Miten paljon Isä - lapsi - toiminta on tukenut sinua seuraavissa asioissa?

Valitse seuraavista vaihtoehdoista:

1. Täysin eri mieltä 2. Jotseenkin eri mieltä 3. En samaa enkä eri mieltä 4. Jotseenkin samaa mieltä
5. Täysin samaa mieltä

Miehenä jaksamisessa	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Vanhempana jaksamisessa	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Kokonaisvaltaisessa hyvinvoinnissa	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Parisuhteessa	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Isä - lapsi - suhteessa	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Lähisuvussa	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Ystäväsuhhteessa	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Oman asuinalueen tuntemuksessa	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Lapsen kanssa enemmän vietetyssä ajassa	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
Ei kokemusta	☐				

19. Millainen yleisvaikutelma yleisesti sinulla on Isä - lapsi - toiminnasta?

☐ Erittäin huono ☐ Melko huono ☐ Melko hyvä ☐ Erittäin hyvä ☐ Ei kokemusta

20. Millainen yleisvaikutelma sinulla on Mannerheimin Lastensuojeluliiton järjestämästä Isä - lapsi - toiminnasta?

☐ Erittäin huono ☐ Melko huono ☐ Melko hyvä ☐ Erittäin hyvä ☐ Ei kokemusta

21. Millaisia kehitysehdotuksia sinulla on Isä - lapsi - toimintaan? Onko toiminta vastannut odotuksianne?